

GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPT LIBRARY
INDEXING FOR TELUGU MANUSCRIPT

Sl.	Particulars	Details
1	Language	TELUGU
2	Material	Paper Mss.
3	Bundle Number	TEL B 0799
4	Work Number	R 2607
5	Page No (From... To)	1 to 81
6	Name of the Work	MADHURA VANI VILASAMU
7	Subject	MADHURA VANI

B
799

TEL. R.
2607

R. 2607.

R. 2607

B. 799

మధురవాణి విలాసము

Madhuravāṇi Vilasamu.

Restored from the Library Ms. B. 618
in the year 1966-67.

Copied by :-

J. Sreedhara Murthy,

Telugu Pandit

మధురవాణీ విలాసము.

- కా. శ్రీ కల్యాణీ సురత్రజాపల తనం జేర్చుం దదాకారితా
నేకశ్రీల వరించు బ్రాంతికయిల న్నగరు భావంబు. దా
నాకాంక్షింబు నిరంతరాంకుముగ. దత్తుణ్ణేశ వక్షస్థనం
జేళనొ నలమేల్దారన గొలచెదన్ శ్రీవేంకటేశప్రభున. 1
- ఉ. లేమికి మేలు సంపదల విం. సరికన్యనుమేలు పొలుబడం
దామహిమాప్తి కన్య భువనాధిపతిత్వముమేలు శోరికన్
స్వామిభజింప మేల్జన వల్కునుమేలు లమేలు నిజ్జ తా
నామహితాబ్ధి. బాల్తు సతి కంచల యయ్యలమేలుముగకున్. 2
- మ. పతియాజ్ఞం గనుసన్న నిల్వ సతికిన్ భావనంబుగం గాన నా
తతపద్మాక్షునిదృష్టికిన్సహజ మిత్రత్వంబు సంధించు సం
గతి నంభారు మాకర్ణకాధిప సతిం గావించు నశ్వత్థతి
ప్రత నయాదమిలక్ష్మి. గాల్తు నతుత్రైశ్వర్యప్రభావాప్తికిన్. 3.
- మ. కలంకుస్వళల నేవానర్చుత్రియ బత్తంతప్రతింజేసి యా
పులగా. ద్వియ పర్లనైతి నికనే ముంజేయ తలన్ బదుక
మలపం జేయమి నప్పుమోగి తని పలకందీర్చు గారింబునన్
కలనంబుగాని ప్రమోద ముగ్ధిన విభూం గంగాధరుం గొల్చెదన్. 4

చం. మునుమునకుండు శ్రవణి వలపుం దలకెక నుపైని చంద్రు
 బునెనెనె దారుదారు క బాగామిను అంకె బు లాపరిం తున్
 యును మది నీర్ణయ చేచిత నిజాదిపుమనెడ జాయుకుండుమై
 మనగకుమాదికామణి సమంబిత సౌఖ్యము మాకు నేవుతనె. 5

మ. తనయల్లా అని వాడులాడియనుటం దాస్తే ప కా స్వంబుమా
 ర్జిన నందం దది యుట్లకాఁ గని విమర్శింప న్నతీ స్మంబువా
 లిని గాఁగైకాని నద్దెసన సుముఖతన దీపించె నా నాప్తుపా
 వనమూర్తింబ తురాస్సఁ గాల్పు నిజకావ్యంబువ్యంబుజైతనె. 6.

మ. శ్రుతిసేమంతవిహారిణిం బృథుతరక్రణి నుపాణి స్వళి
 జితనిశ్రేణిని నల్వరాణి నళరాజి శ్యామవేణి న్నమా
 వ్యతగేర్వాణిని సభస్ సమ్మతగుణాశ్రేణిం గృహాధారణి
 దతకల్పాణిని వాణిఁ గాల్పు మది సంతాపణి సంసిద్ధికినె. 7

మ. కరనాళిధరదాపరిస్థవ మధుతైకాన్య భక్త్రంబుగా
 తరళాశ్రుశ్రుతి బామరద్వయము యుక్తంబై మహారాజసం
 బరయం దుందిలమై సమస్త భువనాధిపైక్యస్థితిం బాల్పుదు
 ర్చారయస్తేను గణేశునేను గాబతునె శ్రీవృద్ధి వాక్సిద్ధికినె. 8

సీ. ధీరత నెవ్వఁడు ధీరతస్థితి గాంచె
 సాగమ నిగమముత సాగఁ బదివి
 కాలాని యెవ్వఁడు కాలానఁ జేసె సా-
 లంకార లంకా కళంకమతుల

మెట్టుగా నెవ్వఁడు మెట్టుగాయకమున
 కడతని కడలయకడ లగించి
 విడిగాంచి యెవ్వఁడు విడిగాఁ బదివేళ
 మాయతే కదిక రామాయణంబు
 సీ. నమ్మ మకాయు నిరపాయు నప్రమేయు
 హరివిధేయు గణేయ కృపానపాయు
 నబినుతామాయు సుధేయ నాంజనేయు
 శ్రేయు నాయువ్యఁ జేయు నజేయుఁ దలఁతు. 9

చం. వితతరసజ్ఞులై తెలవి విన్ననుమోనెడఁ బక్షపాతులై
 సతతము నప్రమాణాప్యఁ బ్రసంగము భంగమొనర్చి వాహినిఁ
 గృతిగాని వృత్తుల దప్పనులఁ గేవల లాతత కల్పనాగతిం
 జతురత మించు సతకవుల సతకవులట్లు దలంబు యొందెదనె. 10

చం. మునుపటి బాయతేయనుచు ముకుట విచ్ఛక తేసివేతుమే
 యునుచు చలశ్రుతింపకరతుం బమలభంగుల భంగవదాటమే
 లనియెడి యార్జునేకపజయంబుని బాటున గీటుగాకయె
 ప్పని కని మాతృతారసదయా కృతి మత్తృతి సమ్మతించుఁడి. 11

వ. అని యిట్టదేవతా పౌర్ణవ సమావృత్తంబును
 సుకవి సరస స్మృత్తంబును గుకవి వంశాయత్రావృత్తం
 బునుం చేరాని యాత్మగతంబున

శి. ఇట్లు దైవంబ నేకు, నాయుట్ట మెఱిగి
క్రిష్ణ కల్పన గాకుండ శిష్ట సమ్మ
తముగ రమ్యంపు మొక ప్రబంధము మదర్చి-
తముగ నేకగు నల్లిమ తార్థము నిబమ్మ. 19

మ. అని బాధించి విరించి సన్మతం డతం డంతర్జితం దైన మే
లని బ్రతంబని గాత్రమెల్ల పులకల్లామెచ్చి నేనాప్తులం
జనుల నృజ్ఞమల న్వివంబులకి రెండా సర్వజ్ఞు లాగా!
వివమిరెండా పన మోరతెల్పుడన బావిజ్ఞునుత్రై వారలు 20

కా. సా హిత్యంబు కవిత్వమున్ వివిధ శాస్త్రప్రజ్ఞ సతతంబు లా
సాహిత్యంబును దత్త బాధమును త్రిసంధాత్మక బోధిత్యం
బుగానాచార దోషభక్తియును నేకాత్మక స్వభావంబుత్రై
యగానా! అంతలపల్ల గాఢువకవే! యాద్యంధవేవన్మిటనే. 21

మ. అవధానంబు లనేకముల్లరవి రాజున్లు నముర చేరి వా
దవిధిం దీరుడై బతుర్చి కవిత్వ పోలిమి తమాపి భూ
ధవదత్త ద్విప యోటకాది బహు సతా రంబు నైకాన్య మి-
న్మపు నేకబ్రమే! వేంకటేశ్వరుడు స్వప్నంబుంబ్రసాదించుట. 22

కం. దేవద్విజ గురు గోపిత్య-
దేవతాతమానిరి కలను దృఢముగ నదియే
యావన్యక ఫలదంబని
భావించిరి స్వప్నశాస్త్ర పాఠకు లాదినే. 23.

వ. కావున స్వప్న శాస్త్రపు సన్మతంబు వెన్నడెన్నిన పనియు
సత్వ సంపూర్ణంబు లనియెన్నిండు నుడువులంబు బ్రహ్మయ
సంపన్నతకున్మతంబు గు వర్ణనయ తంజెన్మ లరి యిట్లునిరి.
యెన్నుచు మదేయ వంశానుచరితం బబివర్ణింపఁదలంబు
యిట్లునిరి. 23

శి. సంప్రదాయ మనుట సత్వం బతని నాభి
కమలమున బునించు కమల సూత్రే-
మానసమున బుట్టి మను వశిష్టాదు గాత్ర
కర్త యగుట లోకకర్త యగుట. 24

శి. ఆ (వశిష్టాదులము) నల్లివృద్ధి కర్త వ
రాశి దాదియును నివరావరాష్ట్ర
జేరి (జేరి) విస్తరియై 20 తపల్ల వా
లని ప్రసిద్ధమై తదన్వయంబు. 25

శి. అందు సత్పవిత్ర చరిత ప్రభావభావ సమానుండు?
శి. యుల్ల కవియనంక ముల్ల సిల్లు ప్రపంక
మెల్ల దెలయం దనర నెల్ల యాభన్
కవిత దుహిమ రాబు నని మెప్పు ననే
నన్రవోర నిత్య వర్త నాది భవము. 26.

శి. విధమన్ మోరతత్వ బాధాప్రకట ప్రవృ-
గిరిదుర్లభాదైన వరము సాక్షి

వెనాగ్ని సుకుమార తావ్యత్రికిని పినా-
 కినిచెంత నేమిపుచ్చునకి సాక్షి
 యేమాన్మనైవ్యవ్య సామాన్యతకు లాగు
 కృతి శిశు భూషణ కృతియై సాక్షి
 యే శ్రుంధకారి వంశాశ్రయతకు యున

సీ. ప్రజా మానితంజైన బ్రదుక సాక్షి
 యుట్టి ఘనమథే కులంబున బుట్టి వారి
 కవిత కవితయై కావర ముడి గానియె
 నట్టి మంతల పల్ల వంశాశ్రయాయ
 పల్లకి పదస్థుడై మించు బుల్ల సుకవి.

28

కం. ఆంకుల్లకృతికి వాన్మన-
 తాంకుత్త విభూషణాయ తాదిమధురమ
 న్దేయంబు తత కవితా
 స్వాంకుత్తంబు గల్గి రువ్య రాత్మజు లెలమిన.

29

కం. ఆంకుశ్రుజుండు జాగంకు
 వైయాకరణులకు నవ్వు వరచుచిందున చుం
 న్దేయాంకులకు గాతము.
 డైంకులకున వేంకటాచ్యుడతని యనుబుడై.

30

కం. ఆ జాగ స్రామణికి ద-
 నూజాశ్రుతి కాండంబు జన్మ... వి
 జ్ఞాని సకలాశమోక్షుడు
 తిజగతిన్ బరవసంబు తతనివె యనగన.

31

సీ. తిలనివలన నుదయమై యెప్పు వెంకట
 జాగినాగ తత్వయోగనిష్ఠు.
 తాత. తాగమముల నవ్వు సులన. బాల్మ
 యువిద నెల్లమాంబ నుద్వహించె

32

కం. తి. తల్లమాంబ వల్లను
 సుతనిం గాపాల... సురుచిరకరుణన్
 వితలాత్త ప్రజ్ఞా సం
 వ్యతకర్తన్ మూర్తి. గనియె విమల సూరిన్.

33

కం. వరచు జన్మతీవమున న
 వ్వరచు వాన్కరణ సరణి వనినా శక్తి
 వరచు యని పొగడుదురె
 వ్వరచు లేకభిమత ప్రవర్తిన మూర్తిన్.

34

కం. ఆ మూర్తి జన్మతీభాగ్యు
 రామాచరికంబుండు వేర రాధువ గాపా-
 లామిత మతి గనె సర్వపు
 డామిక కళి కౌస్తుభముల నాదవింబుగతిన్.

35

వ. ఆంధ్రుజుండగు మహా నుభావచరిత్రుండు
 సీ. ఎవడు వేదపరీక్షు లాల్చి మల్లె యుసంత
 రాజుచే గానియె భత్రముల వేయు
 ఎవని కవిత్వంబు వివరించి పూలరం-
 గపతి రాజు నిచ్చె గామ పతిగాగ

36

నెవ్వడు రాణువనేతనైకానె రాబు
వారిచెంగట దళవాంతుతనము

నెవ్వడు బహుకాలమేతనెన్నెనా
మంబులు రాణువ సంబరముగ

నీ. నట్టి సకలగుణాదీర్ఘం దళినుతేంప
దగడి విచ్చాట వినాథ తతకటాక్ష
లబ్ధ (సకల) ప్రభావైక రాధువుండు
రాధువవిధేయుఁ డగు వేరరాధువుండు.

37

కం. ఆతడు పరిణయ మయ్యెన్
స్వామిన్ మొదలబ్ధమాంబ నరసాంబనటన్
ప్రతరుణినే భూతరుణినే
జేతగజగురుండు శౌరి చేకానుమాడినె

38

నీ. అందు నరసమాంబ యువనిజనులనాక
రీతిగాఁగ నాదరించుకతన
నర సమాంబయయ్యెన్ నరుల కన్యం బిత
నమ్మెదల్ల నర సమాంబ యయ్యెన్.

39

కం. అశ్వరసమాంబయందుఁబ్ర
సన్మత సుతు లాశ్వు రాకర సత్పుత్రి నతం
డున్నతి గని చంద్రుం దివి
ప్రశ్నగ పంచకము సిరిని జలనిధి పోతెన్

40

నీ. సకసేతికుస విశాలుఁడు గోపాబు

దధాన్ త్మ దీరకుఁ డచున్ తాండు

డతులతనైకమస్థితి మిన్న రామన్న

వృతసాహితీ భక్తి పెంకటాది

యవధానధూర్జమం దయ్యప కాండయన్

యతి సుశేలవిడంబ యకర మాంబ

యగ నమానుజ్ఞానమందు యోగానందు

లండ్రు సంప్రదాయముగ నవులు

నీ. ప్రభుత సరసులు శాస్త్రసంపన్ను లులత

సుగుణు లత్యంత సమ్మతులే సుప్రయోక్తు

లారప్ప శనువర్ణముగ నేల్లి నలముకానిరి

వేరరాధువ గల్గొల్లి వికడమంబు.

41

వ. అందర్రులుండు సమస్త గుణగణాలంకారుం డతండు.

42

మ. విలసత్పాండితి కల్పనాగతి జగద్విఖ్యాతాడై బాములన్

పల నాశ్వు శతకంబు వప్రగిరి గోపాలాంకితం బూతునె

నెలమిందివన్ సుమాంబరాజరణముచేత్రమింబు చేకాన్పుయో

గుల్మమేటిం గవిరాట్టు నెన్నఁదరమే! గోపాలవిద్వన్నునిన్.

43

మ. రహి నాధీరుఁడు వేంగళాంబకను నారాయణున్ పాణ్డను ను

ద్వహమై రెండవ పత్నియందుఁ గనియెందాశేష శాయి న్నహన్

మహు భాయనా పతి ముఖున్ నందు నిజసామప్రతి శోభాంబను

ద్వహమై యుక్త ఖుఁడాప్త నలున్ నుఖుఁ డుద్వద్వద్వవిదన్ డున్.

44

మ. మృదుసంశత కవిత్వ తత్వముల కత్తెన్నటియై రాధువా
భువదళుం బస్యతి శాశి కల్పితముగా నూపించి దిగ్దేశరా
జదలూలబ్ధ దుకూలహేమ మణిభూభావస్తువాచాది సం
పద లక్ష్మీపతియయ్యెనెన్నఁ దరమే! పేల ధోక్తి భూంకాపతిన్ 45
వ. అందు ద్వితీయ గర్భావిర్భవంతైన యుచ్చితావ్యయముండు. 46

కం. ఆనీపాలుని యనుబుఁడు
దీనీపాలుఁడు వినతి ధిబ్బుఁడు మిగులనే
దాగ మనుకూలమై తగ
రాగమను వివాహ మయ్యె రసికుల మెచ్చన్ 47

కా. బ్రాహ్మణ్యక్ర సమస్తవైదికవిధివలదీయ్యఁడై నిత్యమున్
బ్రహ్మజ్ఞానముఁ బొంది యాగమగిర్మ పద్యక్ర సాక్షాదహం
బ్రహ్మత్వవిక వాక్యబాధనకళాపారణ్యఁడై యుండటన్
బ్రహ్మత్వప్రమనిష్ఠ నచ్చుతుఁడు సప్రహ్లాకనతవ్యర్థతెన్ 48
వ. తత్వతీయ గర్భ సంభవండు. 49

కం. రామస్య సత్యకర్తులు
రామస్య వివేకకాలు రాజాల్లెనుమేల్
రామస్య నగని తనసరి
రామస్య ఋధాళః శ్రావణ రసికాత్మముడై 50

వ. తత్వతత్వ పంచమ సంభూతు లగు సంస్కృతకాంతయ్య
ప్రవేణులు ప్రతాపవిధానిధురై విలసిల్లి

మ. చతురుడై యువధానముల్ గరవి దే నాయులు మెచ్చ స్మహా
స్యతుఁడై యుష్పకవేష్యరుండు నిలయ న్నార వతంసంబునం
దతివిదాన్నిధి సాహితీనిపులు రాజాస్థాన సంపూర్ణు నం
చిత వాగ్ధాటి ప్రబంధకర్త కవి సంభవాబ్దుః ఋత్రుం ననెన్ 52.

కా. శ్రీభాగవత గనఁ బాటమేలు కవి సంభవండు చంద్రాంశదన్
పాభాన ప్రముఖ ప్రబంధములు భూపాలాకితంబుల్ జగ
ద్బాహ్మతంబుగఁ జొని చెందె శిఖరాది తన్వంశదైతావళి
ముఖ్య లంకరణాదు తెన్నఁ దరమే! భూమిం దదీయ ప్రధన్ 53

వ. 6 కవరజననం దయ్యన్ వరజననం దగు వెంకాగా-
నందధునుఁడు యువపు నులందుఁ గావ్యప్రకాశ-
కుం డజలబుధాభింకుండా జితి సత్వము గతులందు
చతురావన నిరూఢి తరజాగలందు విశేష నియతి సాధు-
గణములందు సర్వజ్ఞతాసూక్తి జాతవేదుఁడు ముఖ్యాది
గతిని తిమితాప్రచక్రంబులందు జగద్భంధుఁ డావేదావమునఁ
బావనాబ్దుఁడును. 54

సీ. నిశ్చయార్థద మంత్ర పునస్తరణలు
చేసి నిగమాగమపీఠధి వాసికెక్కి
స్మృతి పుణాణి తివర సవిజ్ఞతః ప్రసిద్ధిః
బాంది వెలసి వెంకాగానందబుధవరుండు 55

కా. వెంకటానందుడు వేంకటాచల నుత సాధనాత్మక వివాహించి త-
 ద్ద్యసాప్తిక నే. తే న్యంతరార్థ సరసింహున రాఘవాక్షున్ నృహ
 భాగున్ విశ్వపతిం దనూబులః గళా భావజ్ఞుల స్తవ్యం సుపాతా
 రంతాగమైజ్ఞుల సౌ బధిజ్ఞులః గదితావభిజ్ఞుల స్తవ్యం 56

వ. ఇట్లు త్రయోదశాభివర్ణితంబైన తదర్థభటంబు-
 నకు మధ్యకతంబైన యుష్మిసప్తకంబునందుఁ గానికతల
 రత్యకర సప్తకంబునందు స్వేదార్థవంబు చందంబునఁ దుర్యయ
 గర్భమైదుర్భవ్యుడై భద్రవిద్యస్మత నిర్మత సుతాద్రియకు
 పెంకటాద్రి మహా భాగదాయుడు. 57

సీ. పోదంబులకు నేము వేదాంగముల నమము
 ఇతిహాసములదేము స్మృతుల ...
 తాచాకములవాటి డేచర్వపరిపాటి
 వాచారముకు హుటి వారి మేటి.

తొనీతే యంబుల దిన్య సంపాత సడిసన్య
 కావనరాధికి నన్య కవితమిన్య
 మమమూర్త్య కర్మతత్వము బల్క
 నిర్మలత్వము చెల్ల సేర్పుకల్క

సీ. తను నవలగ సర్వతంత్ర స్వతంత్రుడగుచు
 పెలసి సతనప్రవర్తనక వివరీసంకు
 సకల భూపాల సంస్థాన సంపదేయు
 డమిత రుచిరవి శ్రీవేంకటాద్రి సుకవి. 58

కా. దివ్యర్థ ప్రకరంబు కెన్నుకెడ నాదిన్యైకే వ్యతు సం-
 ప్రవృత్తంబెవ్వఁడు బ్రహ్మలందు సృజనవృంధించు కేదాత్రికే
 భవనంబట్టి యునుండు కన్యపుడు తత్ప్రభావతాత్రంబునం
 దహన్బుక ఇతివెల్ల వాగదేడి రంగాబ్ధం బాంది రుద్ధులుతై. 59.

కం. ఇతివెల్ల వంకున్ లనఁ బా-
 ల్లరివెల్లత హాస్యతెల్ల సింహ ప్రమయభుక్
 మతి వెల్లవిరిసి శైఖా-
 ద్వరి తెల్లంబు సంకమకును దనటంబు డగుచున్. 60.

ఉ. తితివెల్ల శైఖ వియభాగ్రణికిందగు శాయమాంబకున్
 డేచణులైన వేంకట భణి ప్రభూఁ డెల్లయ దూరయాబున్తై
 తానెరి నల్వ రాత్కబుల తానెరి మువ్వరు కూతలందు ప్ప
 క్కైచికి చర్చ లక్ష్మమ యనంబుగ లక్ష్మీనె టిగతె నెన్యకన్. 61

సీ. రుచిరశేఖావర్తకూప సూత్ర కుభ-
 లక్ష్మ్యైకవిడంబ లక్ష్మ్యమాంబ
 కుల నామ నేలాది కలనా విజితసాధా
 లలనా సనాడంబ లక్ష్మ్యమాంబ
 యాత్యే శ్వరాను కూతాన్ సూయా మహి-
 షాముఖ ప్రతిబింబ లక్ష్మ్యమాంబ
 యాత్రిత పోయగా దనమిత శక్వద్భూత
 లక్ష్మ్యమాంబ లక్ష్మ్యమాంబ

2. లపన నిరసిత విధులుంబు లక్ష్మీ మాంబు
 లసితధృతి భూధరకదంబు లక్ష్మీ మాంబు
 లలత సతకృతి కురుంబు లక్ష్మీ మాంబు
 లల వెలసె వేంకటాచార్యుని లక్ష్మీ మాంబు. 62

కం. అతి లక్ష్మీ దేవి నుద్వహు
 మై లక్ష్మీ వేంకటాచార్యుని దేవుని కెక్కన్
 మై లక్ష్మీ వేంకటేశ్వరకృతి ఘనవిజయం
 యీ లక్ష్మీ భుజున్దై
 యీ లక్ష్మీ వేంకటాచార్యుని దేవుని కెక్కన్. 63

కం. అతి లక్ష్మీ మాంబులుంబు ద-
 యీ లక్ష్మీ ప్రియుడు వేంకటాచార్యుడు ననియెన్
 బాలామణి నరసమను గు-
 ణా లంబును వేరణామహాభుజుని నిశ్చయన్. 64

2. జా ముగ్ధ సతకంబు పండితులకంతా-
 దులు గాంతి వల రాంబుదూర్గమునను
 బహుభావభాసమున్ పతిపి నాలుగుదశన్
 తేజ నందితి మల్లధీరువల్ల
 బాధాతి సంత్రిత దిగ్ధబాధిపదత్త
 వస్తువాహనముల బాధ్య గంటి
 కూప బాపి తటాగోపవసు తేసి
 స్థిరకర్తృః జేందితి పురుతరముగ 65

2. సకల భూపాలుసంస్థాన శంస నీయ
 నిజచతుర్విధ కవి బాణి నీయ పాడి-
 తే సమాధౌకనా పూర్ణ దిక్పదేశ
 వేరణామహా నీ సతి విశ్రాంతి 65

కం. పాలుచు కవిత్వ విద్య కను పుట్టినయిల్లు భవద్వహంబు
 కులమునఁ బుట్టి నందఱును నీవిదార యగువారు బాలి
 పలఁ గల నేదె ముఖుఁడవు పాడితిఁ బండిత సాక్షులౌను! 66-
 తలపతి వేరణామహా! సదా హృదయాస్థిత వేరణామహా! 66.

కం. కాడి అన్వజ్జ్వల నీత్రముండు మిగులనే కాతుండు గంగాపుర
 కాండు శిలకులు పుత్రికాష్టకము నాకాశ్యశ్చ న్నతం గాంబు మే
 ల్పండన రామమాయండు వారియెడ నెంతోఁ దల్లకొర్రెమయ్య
 దుండున్దాని సరస్వతీ సతీని నిందు బాప్తవామై కూర్మమై. 67

కం. పటుతరభక్తి శేషశిర భర్త వరంబు ప్రతిజ్ఞలెంది వే.
 కటరమణాది పుత్రులను గాంతి వేంకటేశావట్టివై
 స్ఫుటమతి వేంకటప్రభునిఁ బుత్రుని నాఁ గలకాన్య నీయశం
 పతిమ నివృంధింతుంఁ దను బ్రహ్మపునాదే! సరస్వతీపతీ! 68

కం. శ్రీవేంకటరమణాదులు
 పౌవేణీమన నృహాదర ప్రియవృత్తి
 దావెలయుదు రహస్యమను-
 భావవివర్జిత నిజప్రభాహస్య తులై. 69.

చం. మనుషాకదర్శనంబున సకూర్జిత సంతతినిచ్చె నట్టి నా
 చనువున నేనుదర్శనము సంతతినియ్యసేకాద యమ్మచీ
 యనుడు ప్రసన్నుడయ్యె నటు గావున సంకయమేల నేమనం
 బనువుగఁ జేసి చేయుమొక యప్రతిమప్రతిభప్రబంధమున 70

మ. బహువక్తక బహుకాలమున బహుగతి న్వాసనముఖ్యుల్కచీ
 మహుతేస్తే స్తుతి తెకసేయని హరి న్మాచార్య బాబ్బక స్తుతిం
 ప హితంచేయనసేల బాబుడెటులన బాప్సించనం దంత్రి బం-
 ధు హితుక మెచ్చరె యట్ల నేడుకృతి ధన్యక శౌరి మెచ్చందగున్. 71

కం. పదచిత్ర మర్థచిత్రము
 పదపద రసబంధురంబు బహుజనమట్లా
 ప్పదముగ రచియింప మునీ
 మృదలుము రంజిల్ల ప్రబంధ మొకఁ డడవేలా! 72

సీ. తన సుదర్శనమునఁ దత్కథా నాయకుం
 డొనరు ననుచు శౌరి యనుట నిక్క
 మా సుదర్శనాంకుఁ డగు నర్జునాహ్వాన బ్ర-
 శంస చేయు మదియె సముచితంబు 73

సీ. రణభంకుం బామయ ప్రణభంకుం బమితమా-
 రణభంకుం బణఁచి భద్రము లాసంగు
 జలభీతి దుష్ట గాఢులభీతి కృతన్యక
 జలభీతి నణఁచి తేజంబాసంగు

అకబాధ యైర నారకబాధ వశిష్టాచార్య-
 రకబాధ లణఁచి సామ్రాజ్య మొసంగు
 గ్రహశంక శాత్రువా గ్రహశంక పాపసంహారము

గ్రహశంక లణఁచి బాన్సం బాసంగు
 సీ. నేనునుని చచ్చ సంస్కరణ మయ్యమోయచచ్చ
 కార్తవీర్జ్యమని జప్త వత్తి వరున్-
 చరిత కృతిసేయు మది నేవు చడువు వారి
 కెల్ల నభిమత సిద్ధియై యెసఁగఁ గలదు. 74

కం. భయపారమున జయకరము
 న్మయతరమి కృతి పఠించు నరులబలగుణా
 శ్రయయై సత్ప్రియయై యు
 వ్యయయై తగుదురని శౌరి వరమొసఁగె ధన్య 75

కం. కృతి భర్త వరయ నన్య-
 క్షితి భర్తల నెన్ననా! యిసి! యతఁడె మహా
 క్షితి భర్త నాన శౌరిం
 గృతి భర్తనుగా నానర్పు కృతకృతనమతిన్ 76

కం. ఇహ పరము అప్యరిచన ?
 నిహమె పరమి వ్యరంత కన్యకుడైతె
 ఇహ పరము అచ్చుఁ గావున
 నహహా! యల్పల నుతించు టల్పమె కాదో! 77

కం. కలకాలము సేవించిన
 ఫలకాలమును ముప్పు శక్తి ప్రమాదాది రహితము.
 రులకాశల బాంధి యేటికి
 రులకాపతులన భజింప రులకాపతులై. 78

కం. ప్రతిపద చిత్రకూటముల పద్మగతిం బ్రమాదాద్రి బాంధుక
 ప్రతిరసద్యత్తి వాగమృతరాశినిబంధనచే బరాశయా
 ప్రతతి విశేషదైక సులభంబగు కావ్యము నేదుపేరితా
 జితపథః శేయవిగా మృదువచస్థితి లాభువ వీరరాఘవా 79

వ. అని యిట్లుచిత్ర దిష్ట ప్రదిష్టలై రుశేష్టంబుగా నిష్టబ
 శిష్టబ సేతాద్యన స్వప్నచేష్టయను మదేయాష్టప్రభు
 పర్వంత పంశానుచరితంబును స్వప్నంబుగా దెలిపిన
 నేనును దదనుశ్రహంబును భగవదనుశ్రహంబును నేకేభ-
 వింశేనని రుగానందంబునం బూర్వజన్మకృత సుకృత
 విచక్షణంబున శ్రీమద్గురు కటాక్షవీక్షణంబున నద్విశ్వ
 విశ్వంభరాశంభూరి కథా ప్రారంభ విశ్వంభరాణ
 మానసుండనై. 80

.. యజ్ఞస్థంతములు..

కం. వివందితశ్శక్తిజన
 తావన తావనత ద్యుగ్రసామ్రాటికిఁ ద్రుయా
 పావనభృండావన సుఖభాగంబున
 సేవన హిత పాదయుగ విచిత్రాకృతికిన్. 81

కం. తరుణారుణ కిరణారుణ రుణారుణ రుణారుణ
 తర కౌస్తుభరత్న కలత తతవచ్చునకున్,
 శరణాగత భరణామిత
 కరుణాయుత వాసరాది కంభాక్షునకున్. 82.

కం. గోత్రావనారకకృత
 గోత్రాభ్యున్మాదమానికి గోపతిష్టుణికిన్
 గోత్రాహిత పుత్రాతత
 పత్రామిత కరుణనకును భవహరణునకున్. 83.

కం. నికట బరచ్చకట శత
 ప్రకట మరప్రళయమౌతు బాల్సనకు బ్రుల
 బక వచ్చక బక కుత్తక
 వికసత్తకలాంశ హరణ విధి తొల్సనకున్. 84

కం. డోరుద్వయన సంగవర
 నీరక్రిడా విసాద నిష్ఠు సమస్తా
 శీలీకచ్చర తంత్రక
 చారీ నిర్మిత్ర మతికి శతద్యతి ప్లతికిన్ 85

కం. స. గానాని రాంకుని రాశిభు-
 ర యుష్కేష్వర చిత్ర సంహరణ శీలనకున్
 మురదానవ మర్కా... (19)
 చ్చరణాబన కథల ఇత్తుజన పాటనకున్ 86

కం. అన్వయ సమర గాతి
 నశ్వర సజల బిద్యునా హరికి చరవా ?
 రశ్వర కడురు నరీరిక
 రి శ్వర సనాద స్ఫురన్యరేంద్ర . . . చ్చరికిన. 87

కం. శ్రీ మదలమేల మంగా
 భా మాకుచ కలశ తీర్థ భాస్వతగ్రస్తా
 రీ మకరీరణా విభా
 తామల వక్త్రు నకు మేంకటాద్వక్త్రు నకున. 88

వ అర్చితంబుగా నాయెనునర్చంబుగానిన మధురవాణి విలా-
 సంబును మహాప్రబంధంబునకు. నభాను బంధంబెట్టిదనిన. 89.

ఉ. శ్రీ పతేసవకుండగు పరీక్షితిలాపతి శ్రీ మకున బుధ
 ప్రియకు. గాంబి మ్రొక్కి భయభక్తుల నిట్లును గోచునీంద్ర! ప్ర-
 జ్ఞా పరచక్రవర్తుల. బ్రహ్మల నేర్పున. దెల్పు వింతి ది
 క్షాపిత కేర్తి మూర్తి నిక యజ్ఞాని. దెల్పువె! సార్వ భావమునిన 90

వ. అని సమృద్ధంబున ప్రమ్మ నెమ్మ నా నందకందళితం దగుచు. 91

బి. నె. కల్పాపహంబు కల్పాగదంబు
 తాదున్ భయ నివారణాబు
 నప్త విత్తలాభ మిష్టం బెచ్చని
 చరిత మదియ తేట పజిత వినుము 92

నీ. కరము వేగ మ్మునను శత్రు గణము నణచు
 కరము వేగ మ్ము కాను నృపాఖండబంధు
 కాత్తు వేదాన్వజ్ఞు నుడె కాక కలడె! యితకు
 లతని వర్ణింతు విను మని యతి నుతింతు 93

సీ. శ్రీ కర్ణ స్వత వజ్ర నిఖర సంభత కత్త
 కలనా విజిత తారకా గణంబు
 మోటకాంత సౌధ కూట కోటి నికస్త
 సముదగ్ర కులశైల సంచయంబు
 నోపురాత్రు సువర్ణ కుంభార్క నతనత
 ప్రతిపదాకు అతప్రభాకరంబు
 నలదురు ధ్వజపటాంబుల మరుద్వలన ని
 శ్రేష్ఠి తామర సర్గ జీవ సంబు

నీ. ప్రస్తుతంపంక నదియె సమస్త వస్తు
 విస్మయా త్మీయ వైభవ విజిత భజిత
 దిగ్విద పురాణుల సదేశ దివ్య విషణి
 భావపుకం బగు మామోహిత పురంబు 94

మ. పురసౌఖ్య చరద్వభా పదయుగ ప్రోద్వ న్మణి స్ఫూర మా
 పురసంజాత ముహుర్భ నాద కలనామోదాగత స్వర్ణ సం
 చర చంచలా పుట సక్త భర్మమయ కంజాతైక నాళి విభా
 సుర కాదంబక పంక్తు లట్లు పడగ తో హేళిల్లు నచ్చాకృతిన 95

ఉ. అకస మావలంబు వరణాశ్రమముగాడ రసాతలంబున
స్రృకతః బర్హజాత్ ఫరిఘు తాంతుముగాడః శదంశి భూమియం
దేకత విస్తరిల్లుః బురమెన్నఁ ద్రివిక్రమురూపు దాల్చి ము
ల్లొకము నాశ్రమించు తొలిగొక పాతంబురుణింబు వెలుపును. 96

చం. అరిహితః దాప్రభాకరుని యాశ్రమమెంతని నెల్లఁబూనిన
మఱు... శ్రేణిగా సహస్రకరమండలకిం గరకొటిఁ జూపు న
ట్లరి విజయ ప్రభాకర సమంతతహర్ష సహస్ర పంక్తి బుం
ధుర మణి భర్తకేతన వినూతన దీప్తిఁ బురంబు చెన్నును. 97

చం. పగలానరించి నాంచు మముః బంకజబాంధవుఁ డంచు జానినె
ల్లఁగ బంకుటంబాసంగదని వప్రముదాపుగ నిల్చి గుంపులై
మగటిమిఁ జూపు చొకటులమాడిఁ బురిన్మధువ న్మణిఁగ
ద్ధరిత విశాలసాలకతదన్యు లభ్రముఁ గప్పె నాప్తుఁడన్. 98

ఉ. తాంతు పయోధరంబుల తెలింగు చనుంగవలన లక్ష్మణై
హంతు సకాంత ప్రియైలులందుదము సన్యమలైన మధన్యముక
పొందుక సందు గూండ్లు గాను పొర్లపు పల్కను కంఠమంకృతిం
గూంతుచు వీటికొటఁ గలకామ్మల కొమ్మలఁ బాలె నాప్తుఁడన్. 99

చం. ఘనదానాంబు యురే వరేవృతములై గంధేభంకూధంబు లా
యన నీరాడుచు మున్నుచుం దిరుగఁగా నత్సంత శంఖేరతం
దనరాకుంబరిఘాంబు పూరముల మై నాకాది నానా నేనెం
ద్రునికాంతుంబు ధరించు మించు జలధి పోక స్వమిల్లెం పుచున్. 100

ఉ. భూరి శఖేరభేయ జలపూరముగా వరణాశ్రమిక్ర
నాన్మరులెలఁ దాపఁ గని యందు నహిప్రభు లాత్మ భానినె
వారములంబుఁ జొరఁ జన వారు లభించమి నిందు నందుఁబా
వారికి జిమ్మగత్వము లవస్యము తొనని వెంటు రప్పురిన్. 101

శ్లో. వడ్డర్కన నిరూడిఁ జెడువు సర్వజ్ఞుల
వరవస్తువుల కాస పడని శుచులు
పటు సుమనోరమ ప్రక్రియార గలకవుల
పుణ్ణజనాప్తు తొ బుధగురువులు
పొలభాకరప్రతిభా స్థిరాహనులు

కృతి నేకముఖమున నెల్ల బ్రశ్నా-
లకలంక సంపత్తి నలరు కళానిధుల
వీరి మిన్యందని వేడముగ్గు
నీ. లనుచు జను తెన్ను సడి సన్య లనుప్రసన్య
మతులు సమ్మతు లతి దయాకృతులు.....

శ్రుతు శతప్రేత విధి శతశ్రుతులు గలరు
సరవి భాభా సురులు మహా సురులు పురిని

102

చం. తలఁపరు చక్రచంగ గతి లామనులన్వెలయింప రెన్నఁడున్
గళచెడరుక్తుఁ గాల్ప రెడుగం గమలాపు లతిప్రలాపులై
చెలఁగుదు రేకళంకమును చెందరటంచును వీటి సాటివా
రలు వినుపింప శౌర్యమృగరాజులు రాజులు నెల్ల రాజులన్. 103

చం. తనకులజాత పిశాచులు నిధానములెన్నఁగ నాటవేసుత
దినుసు సచ్చాద్ధి బాలదాకదికుఁ ప్రవర్తకమాట పొటలన
మనుబలమొల్ల ఇచ్చకుని మైత్రినిఁ దాల్చుదుకుండుచేరుఁడే
ంకునువున సాటింతుండు పురి నాకున్ల వాకున్ల వాకున్లదైచ్చె. 104

చం. గానబున నేరులన్నియును గూర్చి ధరాశ్ఠలఁగప్పుచున్ సీరుత
దనరఁగఁ గాని పొగెడి సుధామయమూర్తులు వీటి శూద్రులా
వననిధిమొచ్చఁబారుపెరివారికి యీనయి తా సముద్రుడై
తనరుచి దప్పి చొక్కఁబడుఁ దానని భుక్త నిరంకు నాథున్ తన్ 105

చం. శ్రుతియుం దుద్భవమై బహుశ్రుతులమై నుజ్జ్వలపద్మాంబుత
స్థితమై నుత్కటదానకాధి సుకరశ్రీఁడెందు మాభద్రసం-
తతికిం బద్మజుఁడేలచేసినాకా మాతంశత్వమిట్లంచుఁడ
శ్రుతి పోరన్ మెయిపెంబనట్ల పొడవై క్రాబన్ గజంబుకపురన్. 106.

చం. పరువడి నన్నిదిక్కులను బాఱున్ శతశతశేకభంకులన్
బరువిత రాత్రులంబునవు బాధులఁ దాటఁగఁ బొకటింపఁగా
నెఱుఁగవధీశునాదినివహింప సహింపవు గ్రుంకునేరిక
స్మృతిదఁ జొచ్చు లేవని గణింప ని నాశ్వములం బురాశ్వముల్. 107

కం. తరదంబులు చిరుత మను

తరదంబులు నేమినినదత్తుత గర్జ

తరదంబులు కకుబంత

ద్వితరదంబులు చెదర నేవకు దేటును వీటన్ 108

చం. నెఱవగు మేడలం జిత్తి నిద్దపురంకు కిచ్చి వచ్చరా
మెఱుఁగులు తేతమేతని తమిందాగలాయనిఁకెంకి జింక త
త్తరమునఁ ద్రాకఁ నికఁగు సుధా వృత్తిచేతనపుత్రి నాగుఁబ
త్తరువులమాడిఁ నందు శిశి దాల్చు నటింపుచు రాటకత్తియల్. 109.

చం. తలరుచుఁ జంద్ర నాలల విటావళి నెమ్మదిఁ గూర్చి పేర్చి యా
గుటకు మిటాతిగల్గి చనుగుబ్బల నాత్తి రతిందె మల్లు న
వ్వెలఁదుల ముమ్మరం చెడల వేచుచుఁ జెంగటి వేల్పువేటి త
మ్ముల విరిదుమ్ము అమ్ముకాని ముమ్మడి గ్రమ్మడి కమ్మదెమ్మెరల్. 110.

సీ. కఠకిత త్రుత చూపు గుటకు వేల్పునెలంత
యానకు నెన్నెడ కాంచ నురగకాంత
లాస్య చాతురి మించు నలకింపుకున్ భామ
లరు నేవ మెనటాఁ జిత్తురువు లేమ
లాతిపు నిశ్చలపుమేల్లతిపు క్రామ్మెఱుఁగులు
పసిమిలాది నెసంగు పసిఁడి కరగు

శ్రీ. తేల నల్పగుది చెయియొ చెటవంపు కోపుల
మ్మదనుఁడు మెనచూపు మాంకురూపు

సీ. లగుచు ధనధాన్య గోగజూద్యభిలషస్తు
లక్ష్మ లభినత సాకార లక్ష్మీ వృత్తి
జెలఁగి కనుపట్టి రనఁగ మేల్పురులకెల్ల
వసతులై పొల్లు రవ్వేటి వాతసతులు.

సీ. మిన్నా అంకు మేడల చెడంకు నెన్నుదరమే!
 ంకుట మేలుగు బాండ్లు మురజాకళ్ళటి నటింకు
 తేకు చెంగట జలదగ్గర వముల
 మేలుగు లల్లాడుటంకు నేకుపతిచుటరిది. 112

సీ. తమ్మికె మొదల గద? గ్రమ్మనూర్కకట నా
 నుడుటు చన్నెల బయ్యెదల పొదల
 విరిణామ్మలనుతేత వెన్నెల పొదలంకు
 శీతి మై గండంపు బూత దనక
 గవచకోరకముల గవియుక్తాంశికటి
 సరణి గడ్డాయి గజ్జలములమర
 బద్దినదళరాళ బతిగు తుంపురుట నా
 దాడరుమైచె మటచిందువుల దాక
 నంచబాదలమింకు రాణింకు నూపు
 రద్దని చెలంగ బద్మాకరముల బాతె
 బ్రాద్దు పొద్దున గమలాక్ష్మి పూబివేళ
 పేలంకు పేలంకూత్రపిండు పూచిటకుదండు. 113

సీ. ఎత్తులు చూతు చేరెత్తమే! యున నది
 యెత్తురాదు పూగుత్తు
 బురుగు డి యెడనేయవే! యున మేటి
 సరసుల గనునది తేరవ దనునె!
 విరిచింత గల్గినెరతే నెంకుదు నన
 నది నీవి చదలక కుదరదండు

పరువెప్పుదా దేకె అరింపవే! యున
 నేపాడలగాంతు మింకులకుతాపు

సీ. లనుచు సరసంపు నెతిసాపు నసుకంపు
 పటకంపుల నలంపు పట్టణంపు
 సరుట విట్టు మిటారంపు సతులపేంపు
 అంపు నింపవే! ఇదదాని గుంపులకును. 114

సీ. వలరాసునిండుకొల్పలంకు చావళ్లు
 మాంసూను మాపుతై యుళి బంకుళ్లు
 తింగిలు దినుసు చేవోంకు నంగళ్లు
 విరియెనబాదె అత్తరు నగళ్లు
 మదనుని అరుడు పేల బదువుల వరువళ్లు
 వింను దాల్దారవల మేలువేళ్లు
 అబక కాతు వశేరు బలముల పొదినిళ్లు
 నలకంప పింతనైవుల తగళ్లు

సీ. నింకు విట్టుని సకలప్రపంచములకు
 నేలవు లనుపచు శృంగారనిధులనంగ
 ముదమొదవ జేంకు శమశదిక్కుదన నవన
 పవనభవనం బుల పుణిపవనతతులు. 115

సీ. ఘనతర్కసంక్రాంత గంభీరంబు
 స్ఫుటప్రండక సంగభింతంబు
 మణిమంకు న మహితాశ్రయగంబు
 శక్యద్విత వితాన సంకులంబు

౧. చిన్నా అంకు పేడల చెడంకు నెన్నదరమో!
 ంకుట పేటలు గుఱాండ్లు మురజాకళ్ళటి నటింతు
 తీరు చెంగట జలదగ్ధాకవముల
 పేటలు గు లల్లాడుటంకు నేకుపతిచుటవిది.

౧౧౧
 తమ్మి కె మొదల ^{గడ} గ్రమ్మ నూర్మ కలు నా
 నుడుటు చమ్మేల బయ్యదల పొదల
 విరి నామ్మలను తేత వెన్నెల పొదలంచు
 శీతి మై గండంపు బూత దనక
 గవ చ కోరక ముల గవియు క్రాంతికటి
 సరణి గద్దోయి గజ్జలముల మర
 బద్దిన దళరాళి బురుగు తుంపురుల నా
 దాడరు మైచె మట బిందువుల దాక
 నంచ బాదల మించు రాళించు నూపు
 రద్దని చెలంగ బద్మాకక ముల బాతె
 బ్రాద్దు పొద్దు న గమలాక్ష్మ పూసవేళ
 పేలంకు పేలంకూట్ర పిండు పూచిలతుదండు

2. ఎత్తులు చూతుంటే యెత్తువే యువ నది
యెత్తులాదు పూగుత్తు
చుకుండు... యెత్తువే యువ మేటి
నరసులు ననునది తెరచు చున్న
చిరిచింత గట్టనే నీరకినే యుదు నన
నది నీటి వడలక కుదరదందు

పశువే పుష్కర ద్వారే జి. గంపనే. మౌన ముద్రా వేసి
 నుంచే దాదలగా మునిముఖులగుటచే

౧. లనుచు సరసంపు నేతి సాంపు నమకంపు
 పటకంపు లనలంపు పట్టణంపు
 సరులు విట్లు మిటారంపు సకులపంపు
 అంపు నింపవే! ఇతఁల నుంపు లకును.

వలకాసునిండుకొల్వలించు నావళ్లు
 కూరిసూనుమాద్రైయళిబంకుళ్లు
 తింజలుదినుసుచేవరించు నంగళ్లు
 విరిమొకజూడుచిత్తరు నగళ్లు
 మాదనునిచిరుదుపెల్లెబడుపుల వరువళ్లు
 విూనుదాల్దారవలనమేలువేళ్లు
 చిలుకకాతువజేరుబలములపొదినిళ్లు
 నలకంపపించినైపులతగళ్లు

౩. నిండు చిట్టని సకలప్రపంచములకు
 నేలమ్రలనుపమాశ్శంకారనిధులనంశ
 ముదమొదమఁజేయు శదుశని క్షణ నవన
 పవనభవనంబుల పుణ్యపవనతతులు.

2. పాతి
మున తర్కసంక్రాంత సంభరంబు
స్ఫుట పుండలిక సంగాభిరంబు
మణిమండు ... న చుచి తాత్పర్యంబు
కన్న ద్విజ వితాన సంకులంబు

సరస పల్లవంకుత శ్యామకానందకాలంబున
 మరుతరరాజహం సోతరంబు
 మధుట పరిణాహం కున్దహరిస్తుత
 ముత్రుట సారంగం కున్దాధ నిత్య

సీ. మనుచు సరసుల మేలమి నలకుచక్ర
 వర్చుల విహారమునకు జీవనముగాన
 నెసఁగు ప్రరలక్ష్మిగా సాటి నైవయ్యుచు హిమ
 గలనెలక మతాకరశ్రేణి నెలయును బురిని 116

మ. వివిధాన రమనీయతా తద్విభావిత సంపత్తి
 భవలక్ష్మి నిగూడి మహిమ బీరధిం దగుం బట్టణం
 బువింకాశ్చందన కిర్తి సంఘములు ప్రోవచెంతవేష్టింపెనా
 నవగాథంబులు పూర్వగాటల తమోద్భవప్రిం దగు న్మల్లదన 117

ఉ. శారకటన కుకంబులను శాతవనంబుల బ్రలంఘనమున
 బాహుల్యమిలవారి నును బట్టట తెల్లకి సారె సారె కుం
 తేరుట గాంధీ శత్రుమనిచెవులు దక్కిన శాతపాతక
 వారము గాంధీ పాంథులెన బాటి వికావిక నవ్వికెవ్వరిన 118

కం. తనగతి పూర్ణధర్మమె
 కున్దానగతి ప్రభుద నాముం దగుక్యతవేద్యం
 తానగతి ప్రక్రియనే తె నాముం దగుక్యతవేద్యం
 కున్దానగతి ప్రభాధి ప్రక నాదిమ న్మ ప్రక్షే. 119.

సీ. సాకార శాంతి సాత్య శాంతి సాత్య శాంతి
 గతునాన శాంతి సత్వములగాంతి
 తనువగు దైత్య ముత్పాతంపు కౌత్య మా గుణాది పద్యం
 పాదితౌదాత్య ముత్పాతిల చక్ర
 జవనత్వముల బాట చతురత్వముల బాట
 జగమేల మేల జనుల బాట
 ధూర్జవాత్వము ప్రోగు దాదతనంబుల బాగు
 తులదూగు నూగు చెల్వలకు సోగు

సీ. దంకుకు నుదయము మతి మితి ధర్మ మర్మ
 మఖిల గుణముల నేమని కున్దాన తెన్న
 నలకు త్రోవంబు వశ్యుడు గ్రాహవక్రత
 వేద్య ఘనం దగు నక్రతవేద్య ఘనం దు. 120

సీ. వితత్వ విదునీతి కీతి నీతియెనర్చి
 కావ్యప్రకాశక కల్ప మయెన్
 నేకులసావ్విమి సుఖోకపాకంబులు
 నందింప గువలంకానంద మయెన్
 నేకైర్నిజులర సాతిధుర్యత సార్వ
 చౌమాంక విజయ ప్రభావ మయెన్
 నేకైర్నిజుల గుణాభివృత్తి గణింప
 చరసమనానమ స్ఫురణ మయెన్

సీ. నెందు ధరళుండు దన సాటి నెందు హరి
 నెందు నాకళితి నున్న కున్ద హితసాక్ష
 నాముక్యతవేద్య న్మతానీ న్మంగు దరమె

యంతని చరిత్రలు క్రితబహు కృతులుగాదె!

121

సమదభూభృత్యుల సమరము వహించి

నిఖిలారపురముల నిర్ణహించి

... ముదుర్జనమ్రాణ బాధావిధి భ్రమించి

పుణ్యజనావసరమృతి నింపి

భువనాధిపత్యవిస్ఫురణః శ్రుతి జనించి

పరభూజనైక బాపలత నించి

రాజరాజాధిక ప్రఖ్యాతి కానించి

సర్వజ్ఞతా బీలధి సవరణించి

సీ. తామసం చెడతంత సత్పథము నలమి

జగము పేలఁగించి తనకుందు సకల లోక

పాలకాంశ సమశ్రుతి ప్రబలఁ బ్రబల

నిర్దరుల హోళి యుద్ధారుణింద్ర వరాళి.

122

ఉ. అనరసాధుడేది నవయావనపుంశతిదేవి మిక్కుటం

యోసేతితాది బాకపుటాంశారము నేవిదిలాసవిధి

చైతన్యబాధిక్రీడి తకుకన్యట గల్గుదిటారు శీవి యతా

సాననమించు శైలధరయన్ పలకాని యువంగ తలపన్

123

సీ. అమావసాధివారూర్ణ తామసుర్ణ

పుణ్యదాక్షిణ్య గర్భనైపుణ్యముల్

శీలములకెల్ల నిరహట తలకైల

ధర బావలైలని బహుభంగి దగు ముఖారి.

124

సీ.

... దన్ చక

కలసాము బాచక మునకెక

పాంసులత్యము ... వనిత తాచాచక

నిస్సారమతిగాక నెత్తి విరియక

చలనత్యము వహించి సంపూర్ణత వరించి

సర్వంబు నమముగా సావరించి

క్రాద్విపేదెత్తక కుసుమాబ్జ హత్తక

కులనీత్రములకెత్తుగాలగాక

సీ. మేరచెడనేక ఇరియకేవారి గూడి

కెరల యుభంగిక సుకీర్తి నెరపు గానిన

భూమిదేవత యని జనుల పొగడ నెగడి

దత సునారాచు పతిదేవతాలలాచు.

125

సీ.

తాల్గొక మాతయై తన చంచలత్యంబు

మానక నశలయతా మాసుమాని

తాను నీత్రజయయన్ దనకౌత్య సంకతి

నుడుగక చండియతా నుమను...

తా మంబు భావయై తనని ప్రాకృతరీతి

విడక నీరాచని నుడుగు నుడిగి

తాచిపులాబ్దయై తనకొటిల్లంబు

బాకక కునీకలతా భూమిదేగడి

సీ.

స్థితత నతికాంతి సుముఖయై యురుచరిత్ర

నలలి నిఖిలపతిత్రతా తిలకమనః

బాహినికెనెకు నవ్యరాచా హసాటిలర

పాటలసుగంధి గలదే! తెంపబడిన

126.

మ. అలకాతా సులతాత బాణాః శ్రీకాః తందంపుః బాంధవ్యమే
 గ్లనిగ్లం బగతంపు బాదే నెల కా గంబంబులం బాళువా
 బుకీల్లమ్మతే యూడి గంపుః బసులం బైకాన్య యా సన్యమం
 జుల శంకుం బే బవీయకాన్య బేలతాః బాద్యంబు వ్యాద్యంబును. 127

కం. ఉన్నతరి పురుగా చెల
 యున్నతరిపు... ద... నమన...
 విన్నప మాతంపుమ యిది
 విన్నపరం జాహగ... వేద్యైహచెన 128

కం. శ్రీకరమగు నీ మహిమము
 హాకము హాకముగఁ జెలఁగు హాకాహాకా
 హాకితలుక సంతతే
 హాకమ్మన తేక యుక్తిని హాకమ్మగదా 129.

సీ. నీదానకల్పంబు లాదానె స్వప్నమై
 విలుదా లంకుచిహ్నక విశదమయ్యె.
 నీయకస్సుకుమాక నియతి నిర్మలతఁదై -
 లాసాచలాది నివాస మయ్యె
 నీచతురాస్పతా నిర్ణేతి సకపమై
 సత్సహాకాన్యక స్థాయియయ్యె
 నీమహాసత్వంబు నెఱి నతేలా...మై

మ. వివిధ... కమనీయ తద్విభాన్తి సంపత్తిదై
 భవలక్ష్మ్యం... నిగూడి మహిమమేలికిందగు బట్టణం
 హరిపదాశ్రమణ విస్ఫురణ మయ్యె

సీ. నిట్టి నీచర్చ బహుహాక మేనయ బ్రతికి
 యు సుతభారంబు నాదనియన్ సుతభార
 మేల సమకూర్చ విధికోమి మేలానర్చ
 మేల్ సద్ధర్మ మొనరింపమే లభింప. 130

సీ. సంతాన మన్వయం సంతానమై పుణ్య -
 సంతానముగఁ గాంచు జన్మ మధిక.
 మాతృజురేఖా జితాత్మజుగాఁ గన్య
 యకాత్మజుమిద ధన్యమఖిలమునకు
 తనయుండు శ్రుతి సంపత నయుండు గతిని
 తనయుండు కడనె సద్గతి లభించు
 దాంకూడ మన్విత దాయకమై సంప్ర -
 దాయకాదరముగఁ జెందంగ వలయు

సీ. పాక మొనరఁ దపః పరిపాక మొనరు.
 బట్టి గలవాడు నిరులఁ జేపట్టు మట్టిడు
 నందనుం గనుకృతి మహానందనుండు
 కాడుకు గలవాడె యాబ్రహ్మకాడుకు గాడె. 131

సీ. తత్మజుఁ డాకడు నాయు భువదయంతైన
 మంగళదేవతాత్మక వహించు

సంతాన మొదలైనయంతసే బహురత్న -

కాసు తెన్నెను కారత వహింతు

సత్య మానస సిద్ధి సంభవించునయంత

మిశ్రుంది మించున మేల్పహింతు

నాక కుమారుండు నా కుదయ మందిన సర్వ -

మంగళాధిక్య సంపద వహింతు

సీ. శ్రీమహాస్యతే కుపయక్తు జీవనునకు
భునునకైనను చట్టు కూతునకునైన.
దనయిం దధికుండు నాన తత్పులము మనకు
కలగవలదన్య యిచ్చితి కలగవలదే!

132

కం. విదేవి బలివసింబుద

మేదేవి వరింబు కొల్ల మేదేవుడు మా-

మేదురవష్టం జూనుపక

మేదురకృష్ణ శ్రూచు నెద్ది మేలక మనకున

133

కం. అని తా మగనిం బురికిన

ననితా మర్ల మగు ననునయాలాపములన్

వనితా! వెతపడకుమి నే

వని తాతమి. తెంద మందయూనకు ననియెన్

134

సీ. సాధించెనె! యువత్ర చక్రవాళావేణ -

కాంత తమంబు దురంత దీప్తి

బాధించెనో! పవర్ష పరిపంథి దుర్లమ

దుర్లష్టలంబుల గార్లలమున

వేదించెనె! దీక్షిత విలునాలయాలిన్.

కము తెల్ల దృఢ ధనుషాండవృష్టి

బాధించెనె! ప్రసిద్ధ శుక్లామాతాది

విద్యామహిమ మాతృ వినద బుద్ధి

సీ. నేమి సాధింతు బాధింతు నేవరి నేవి

ధమున వేదింతు శాధింప దక్షిణదెద్ది!

యాయవష్టను దాలింప నియ్యకొన్న

ధన్యదేవుడు వాని మాధ్వన్ గొలుతు.

135

సీ. అయిన నేవారెం మది నిప్పుడైన నత్రి -

మాల్మి సంబంధమొక తెలుమును ఇబ్బంది

కామితార్థంబు బడసెదగాని యెల్ల

యందు మని పల్కె యర్థబాధుండలండు.

136

వ. అనితర భూయిష్ట నిష్టాగతిష్టత్వంబున

137

(శ్రీమాత్తుల దత్తాత్రేయంబు నాలుగు అష్టాల పద్మము.)

సీ. పాతకమలా సుదోదితవృత్తి నలరింబు

సంతానమ ముఖన్ చక్ర మించు

ద్విజరాజ వహనీయ దివ్యకృతి వహించు

కలతాత్మ భూతి సుఖత్వ మెంచు

సాంప్రద బహుముఖ సుకుమారత వహించు

యజ్ఞపదార్థాధిప ఇబ్బన నింబ

గురుతర సత్త్వసుగుణ్యంబు గావించు

ఇత్రుమిత వికార ప్రభావగతి?

గీ. వలంకు మా మాంబుజాణితో వలంకు నట్టి
దివ్యవతా తేజ మొకటి మదింకు భవ్య
గతజిహ్వ కృత సుకృతంబు కతన నిటల బ్రహ్మ
నశ్వవతా గాక యని భక్తి సంస్కరించె 138

వ. శ్రీ ట్టు స్మరింబును సమంబును నా పశ్య ప్రసన్నండును
నా మహానుభావుం యార్జిత మనసుండై 139

గీ. కరగత సౌవర్ణ గర్భాండు భాండున

మావృత స్థాయి త్ర మండలండు

బహిరుద్గతాతర్య ము మురుగుల్ల సజ్జాంత

రసదంగ ధగధగ ర్థ సిత తమఃడు

సమఖిలక్రియ వర జ్ఞానవర్ణి గుణ-

బాహిరంగుల భాంబు మాన జటాభరండు

నిజమనా రథయుక్త భుజ చతుశ్చక్ర

రథద్వినీర్మిత పాదు కాద్యయండు?

గీ. స్మర్తృజనగామి మునికులస్వేమి సహజ
యామినీ కామి సువిదితా గామి యగుచు
హితకృపా పూర్తి యాన సూయేయ మూర్తి
స్వప్రస కాకస్మికమగు సన్నిధియెనెత్తె 140

శా. తమత్వేంద్రుడు క్రూర నిట్టవల దత్రాత్రేయం సంపూర్ణతా
ద్వైమాత్రేయనిఁ జూచి నేర్విత సముత్థానాభిహదప్రియా
క్షేమప్రశ్నములు గడింపుచుఁ దదా నేర్పద సంప్రేతుడై
హేమాగ్రాసన చండనాక్యత సుధాపాదనర్చన త సల్పచున

కం. మధురం బగు మధుపరమ ము...
మధురమ్యం బాసఁగి వేడఁ మల్లడి నానఁ జే-
మధురం బగు పలుకల మహి
మధురంధకుఁ జూచి పల్కె మది నుత్సుకుడై 141

ఉ. ఏకకడి నుండి రాక యిటు తెక్కడఁ బానెద రేమి తార్థవతా
యికడ వచ్చు టల్లుర మహాన చరిత్ర భవత్పవిత్ర స-
వ్యకృత సూత్రరీతి విసుమా శ్రుతుటన్ గుణవృద్ధి వృత్తిచే
నిక్కి విభుత్వమొందె నెక నేఁ గృతిన్ సరసత్వమొందితెన్ 142

మ. విబుధాశ్రేయః సేవ్య సస్యేనయటన్ వేదాంతి నానావ
క్యబలప్రీతి నడంకి నయన్ హిభయోజ్ఞాంబునై కాంతి నే
నిబడొజ్జిత దివ్య భాగ మొనయన్ నేనూట వెయ్యింటికిన్
బ్రుచితేజ్జంబునఁ జూడఁ సాంచెదఁ గృతి మౌచితన మొందితెన్ 143

కం. వివాసన్నిధి ననువలనఁబు-
వివాసన్నిధి వర్ణ మొనయ మేల్లంటి నెకన్
మాసంతతి వర్ధిల్లుర
మాసంతతి నాండుట బ్రమాసంతులమై 144

గీ. తినుచు ననుచు మనంబుల్ నభిమతిం బు-
న్యవతిఁ గృప తిర మొదవ వతానిపతి పతె
నించుక మదింకుకథ స్మరింబుచున్ బ్ర-
సన్నమొందెద మిదియె కై కాశ్య బిరుదు 145

కం. నాభ్యుడు
 నాభ్యుడు మునిపుంగవుడు మన రుద్రత-
 కేవలకరుణా రసమున-
 కేవలనగు నృపతి ప్రియతా: గృతనిశ్చయంతై. 154

అ.పె. మా సుదర్శనంచె మహిమభాగి గము అచ్చు
 నట్టి గాడితప్పు దదియు నిజము
 మా సుదర్శనాది మహానీయ లాభన
 నాశ్రయించు విధము నవధరించు. 155

ప. అని తెల్పు తత్త్వకారంబు తెలుప నుత్సహించిన ముని-
 పల్లభుండు రాజవల్లభున కిట్లు నియె. 156.

శా. యంత్రంబుకే భూదితేదె కక్ష్యప్రటముకే వ్యంబుకే సుపుత్రాప్రికే
 తంత్రంబుకే లఘుశక్తి తత్సమయమాత్రస్థే మముకే గానిదే.
 సంత్రాణంబుగు సార్యకాలఫలదస్త్రే చన్దంబులం గామింకా
 మంత్రంబుకే నితి నిత్య సత్య సుఖ కృన్మంత్రంబు లాహింపుచున్ 157

మ. ఉపదేశంబు నరంచె దుష్ట కలుష మున్ వోల్చు నుండాలమున
 కపటాజ్ఞ తరణాలమున సుగతి సాంగత్యే కథారాళమున
 సపదిక్తా ఇత వంద్యతా ముషణ తాజ్ఞా జంబాలముం గల్పవ-
 జ్జపమాత్రా క విధాలమున నృపతికినే సంతానగుపాలమున. 158.

శా. శ్వాసభావ జమన్ మృదయవర్ణా వ్యజమున పల్లవా
 ల్లానుతే సైబరైవత సమా లక్ష్మ్య ప్రభావాంగమున
 క శక్తిచేజము హితాశ్చ జ్ఞంద సంజ్ఞంబున
 మంత్రరాజము పదశించెనే నృపసావ్యమికిన్ 159.

మ. సవిశేషాశ్చరదేవతాంబుజి గణాశ్చందస్థితింబున ప-
 ల్లవవిస్ఫోస కలాంగ శక్తి సుమనో లక్ష్మ్యప్రి భక్తాభికిన్
 భవుకం జైనంకం జ్యేష్ఠదివ్య ము త్పాదించు సంతానవై-
 ష్ణవతంత్రం బసమస్త్ర రూఢిదే తపెన్ సమన్ కృపాప్రైఖిన్. 160

చం. ముని పతియిట్లు మంత్రము సమూలముడెల్పు నశంతు! దీనిచే
 గను జపియింప నీ ప్రితము గల్గుట నిశ్చయ మట్లుగాన నీ
 మనముననేక నిష్ఠ నిడుమా! యని యాయనచే బహుకృతిన్
 గని చనియెందనంత తటకా పడి చూడ జనంబు లందఱున్. 161

కం. ఆచారాని యరిగి నంతనె

యాదోగి త మంత్ర రాజ మతి నై శ్శికులన్

దాదకా నన నృపరత్నము.

దా దకా నముటా జపించె. దన్యైష్ట మతిన్ 162

కం. అన నాతంబి పరిక్షి-

జ్జననాయకుఁ డాత్మ మిగుల సమ్మదము గడ

ల్రాన నాముని గని విని యతి

విస నామది వలతు నభవి విధమెట్లన్యన్. 163.

“ముక్త పద ప్రస్త మత్ర భవము”

మ. నతమందారక! దారకల్ప మహా సన్మానాశ్చ పాతకలూటా
 స్తుతి విస్తారక! తారకస్ఫుట మనూడుక్తా త్మయోగసింద్రవ-

త్యక్తి సంభారక! భార కష్ట మారణ ప్రతాప నిర్యేత్ర సం
 బిత వా క్షురక! పూరకాదిధమనే సిద్ధ స్థిత ప్రకతా! 164

కం. వరదానవాబ్జ శరదా!
 శరదారిత దుష్ట ప్రై జనవ్యర్థకదా!
 దరదారుణారవ బరుదా!
 ఇరుదాయిత చరిత! నిరతి విచకిత! 165

పింధురనాయక! తేవనదాయక! శ్రీధరసాయక! శేష కుభ్య-
 త్రంధరచారణ! కంధివివరణ! కంసవిదారణ! కప్రునిశా-
 బంధు విరూచన బంధురలనచన! బంధవిదోచన! భవ్యదయా-
 గంధిలవీర్యణ! గర్వితశిర్యణ! కల్మషమోక్షణకారి! హరీ! 166.

గద్యము.

ఇది శ్రీమద్వేంకటేశ్వర వరమ్రసాదపాత్రచరిత్రాశ్చ-
 లాయన సూత్ర పవిత్ర వీరశాసనువ పాత్ర వేంకటాచ్యపుత్ర
 చిత్రవిచిత్ర కవితాభాసిత నానావిధావధాన లాఘవ
 శ్రీచింతలపల్లి వీరశాసనువ కవిత్రణితం వైన మధుర-
 వాణీ విలాసంబను మహాప్రబంధంబునందుఁ బ్రథ-
 మా శ్లోసము.

కం. శ్రీ దీలాశివ్యా శే
 ఖ్యాతీ నాత్మీయై శే శాసనాదధరణి
 నే జాబాలావేలా
 వేలా లోల ప్రచారి వేంకట శారీ!
 త్వి. 1. తివధరింపు యునుండు వైయాసి కుండు శా
 నెఱిఁ బరీక్షి స్మహీక్షి స్మణిం గుణింబి
 యాదరంబునఁ బరికి నయన్ నవిజ్ఞుఁడు
 జపముఁ దపముగ నానరించు సమయమునకు 2
 భృమాదనఖిలా కాల్పాదన మత్సం తని
 పాదన మరక శతవజ్రాబ్జలన్ మానజ్ఞటా
 మంబాండు ధ క ధ్ధ క ధ్ధ సితవతా నుద్యత్ర భా పుంబకా
 లమిలుమిట్లు నాల్పనట్టి నర్విగ్లుఁడై చూడఁగన. 3.

శ్రి. శ్రీకరమణి బావ బృంభణీకారంబు
 నతిచపలాంశు పితాంబరంబు
 కరినాబ్జ శ్రీకర శర్భారణ భరంబు
 సుకరకామితదాన సుందరంబు
 సారంగముఖన్ రద్యణ సక్త
 మహితోద్రుగ్ధ పనాకశ్శితకక్తి
 వర్ణనీయ శ్యామ వర్ణలా సరసంబు
 స. నంతవివర లాలసంబు ?

శ్రి. దేలంబుఁ గరుణారసామృత వృష్టి కఖిల
 కవితతికి భేదకముకూర్చు యునుండు సకల
 రైవసుతకిర్తి వరదాసురైవమూర్తి
 జనవరణన్ సకపుడు సాక్షాత్కరింపె.

సజలజలదాభవిగ్రహ విజయకరద-
 లాది భుక్తవేష్టిత పాణి యుభముఖ నిఖి
 లామరనుత నిజ మహానీయప్రభావ
 నియత సుచరితా వరశిక్త! నీరజాశ్చ! 8
 చతుర్భుజము.

కం. విలసితదారి తదూర్తి
 జలధి సుతాహృదయకు ముద సలత తచంద్రా! 9
 జలకుహ సదృశ సునేత్రా
 బలచైదనముఖన్ విబుధ పళిత సపన్నా!

సూరవరశరణ్ మరుదరి
 ధ్వని చటుల శంఖధర పద్మమతీ
 తిర మరయ సురలు విసివిరి
 తరమే నిను నెన్న భవన తరసామ నుతీ! 10

వేకాశ్చర కందము.
 నిస్సేవ్యేక నివేద్యనమ
 నేన్యునన్య నిన్యనివేనా
 నిన్యాన మానసో ని
 న్నన్యా నమనానాను నన ని నన్యా 11
 ద్వైతకాండంబు లుద్వైతకాండంబు.

నానానాగో గానీకే
 తేనా కననిస్యేగానీకేనాకరే
 నానెన్యకే నా... మానక
 కానుకేత్రాన్య నిన్య కన్యా నికనే. 12

ద్వైతకాండము.
 మాన మున నమ్మినా ము మము మను మనుమో
 మామానినిన సేచ్చినిమే ?
 మను మానమ్మ మానమ్మ మాన మిమ్మోన్మమా ? 13.
 త్రివైతకాండము.

దానవవనదవ వనదా
 నానావిధ్వంసదేవనవననిదానా
 దేనానాదిదదాదా
 నానుదానోదనుదు వాదు నాదది నాదా. 14

చక్రవాళ కందము.
 వినుమాది జలగుదనమా
 ధనమానితు. శేషి నన్య. దనుపమి ఘనమా!
 ఘనమాన్యమూర్తి వనమా
 వనమా అ! మడియ వినుతి వాకుట వినుమా! 15

శుద్ధాంధ్ర వృత్తపంచకము.
 మ. కలగుండై దరులార! బారతనపుంసై లాటముక విరాజి...
 తాటవేట్టుండగులాత్తు పొమిసుకు లాత్తుత ంక్కు త్రులా నాప్తులా
 న అడంసై కాని వాని తల్లు చెళుకు తనైచేసి యమ్మించులన
 నేలకామ్మసై యింబు నేనైగడిమై నేటుక మదిం నాత్రెదనే. 16.

మ. తనదారింబను వారి, బ్రాచుటకు నిద్దామేటి తామేటికూ
 వ్రున నాకవృపు, గాండమోళికానీవేట్టుంబాన మయ్యుల్లు మ
 ఝనసోకుం నమిసోకనీకజనముక ప్రోవంగ జెజెలలగూ-
 ర్చిన నేపంటపెలందిమోదరపుమై ఇస్మేం దలంతున మదినే. 17.

చం. కలకల సందడించు కారణముల పట్ల గాఢిని వేడకల
 నలకు మిటూరి మేని జరిగిండు పువెస్సెల బైట నింపక
 నైలచలనేకతల తమతేర్చడమొమలలంబు కూరిమిన్
 బిల్బ! మునమోపి పొందు నేడలబద్ధు సరి నివసు తింతు నిజ్జులన్. 18

ఉ. ఉక్కు న నుక్కు గంబమున ముమ్మని మూడొకడైన వలయునా
 ఉక్కున నందతి నివసుటనే నడతేర్చుకలబాతె నార్చి బల
 శ్రుక్కున డొకట జేరి యలరన్ మనసింకపురాపు డాల్చి నే
 పొక్కుటఁ దమ్మిచూడకను పొంకము దెంచెడ సంతసంబునన్. 19.

చం. జగములు మూటికిందగు నజంబాకడైనఁ దరంబు గామి మూ
 డునజముతేర్చడించుచుఁ గడువ వేరమూర్తరణాలతగ్గి పో
 ద్దోజగములన్నియెరుక తేరునఁ గాల్చిన ముయ్యన్ డుంకురూ
 పగవడు నేకతత వేరగు పొనుడి బాఁటికిఁ జల్చు మేటికిన్ 20

గీ. అనియన్తానందమున నిట్లు లని యజంబు
 కువలయ్యెన్ శ్వర సంతతి కువలయ్యెన్ శ్వ
 రాధికా తేవే ధగుభావిరాధి కారణమున
 తాటి గామియమన నిదరాది గాఢము 21

మ. అవధా! నీ తపమంతయుండుడఁగనన్ పొంప తభయంబునన్
 ఘనులన్ మార్చకన్ములు చలకఁగడ్డు వేడక స్పృహకుండాదులన్
 గనికంజల్లకఁ గార్చు తాప మారమై కన్వందె నేవిశ్వవతా
 న్నన నీయంతటి వారిలగన నధికంబొ నిజ్జు నేకత గున్. 22

మ. మహిభ్యద్వల్లభ! నేవే పొపు నిజలామర్రాని భిక్షింబునన్
 బహు కల్పితా నమృద్ధి నైయరవృ శుంభ ధృక్మరణాపంబున
 రహిం లోకాన్తృతివైన నేకు నిట వజ్ర పొయమై వెయిండు దు-
 స్సమామై తోచునె! యెలలంతిల! సమస్త క్షౌతలాన్తారకా! 23.

మ. చనమెవ్వరికి నీయహీన నియమత్వం బాత్మ గూఢక్రమం
 బు శుచిత్వంబును నాయుధా రణ దృఢంబున బాగ నిర్ముక్తతా
 కుశలత్వంబును వానిశుద్ధి కృతి గన్గొ ధివిశైఖండు లే
 దననొనే పునవేడుమిగా వరమనం దాత్పరన్ భుజ్జుత్తై. 24

గీ. అల సుదర్శనంబు నెలమి తావలవెల్
 నలమి జగము తెల్ల నెలచు నట్టి
 నీ సుదర్శనంబె నిజలాత్మ సిద్ధికి
 కారణంబు నికయతారణాంబు 25

కం. ఆనంద నారదాదుల
 యానందక ము తులకరణి నాదరణాముఖ
 నానంద నరి దయానిల-
 యా! నందన లాభమెయనఁగు మఘనాశమనా 26.

పంచ బామరము.

సుదర్శనంబు నారదాది సూరి పంక్తి కెల్ల యీ
 సుదర్శనంబు నీ కలాప్ర సుస్థి తిశ్వహింబుడై
 నిదర్శనంబున ద్విసంత విప్ర గోభనాప్రికిన్
 నిదర్శనంబు గాన భక్తి నే భజంత నిజ్జులన్ 27

31. చక్రాస్త్రాంతరముల దివ్య తోలుము ముకుష్టకాభి పూజనము ది
క్షత్ర త్రాణాదురంధరం బరి మనస్త్రుత్ర మాపాది ధీ
స్త్రాకామితదైగ దిగ్గమ భవస్త్రుత్రంబు నేర్పింప నా
చక్ర: నిబ్బరవతాట: దాద్యవ మహాచక్రస్త్రి సుం) చక్రస్త్రితుంగారెదన్. 28

ఉ. సార సహస్రదీధితి విశంకటమీ యనచక్ర రాజుడు
తాంత దిక్ర బాంధ తమ సంబంధ పాల్పు ననంతరత్వ తో
జ్జరమదీనియం శకునజాప్తుడు సూనుడతండు సాంధ్ర నీ
వారతతి స్సహస్రకరుడై విరియింపడై నింపడై నిరుత. 29.

వ. తన నేమేయ దంతామయ వ్యదంతయైయ ము ము -
భావ్యండు. 30

ఉ. ఇందుకులావతంస మణి! యిందుకులా వగపాండనేల! నా
నందనదీనుడైనప్రియ నందనుడైట్టి సుదర్శనాశుడై
యిందుడయింపు మాళ్ళముమెయిం దుది గాంచి సుఖంబయంతలా
గ్గుండుడు మానుమిగా యని ముకుండుడును... నిచరింబనన్

ఉ. మేలుకలందనంత గని మేలు కనందగు నంతరేల్చి తా
మేలుక తద్విధంబు లగుమేలుకతలే వివరింబ ముజ్జగం
మేలుకగా నటంబు భయ మేలకనంబు బ్రతిక్ష్మణంబు నా
మేలు చవిక రుంబు తరమేలుకకాట్టు తనంతవారలన్. 32

ఉ. ఎంతనియెంతు నో మారమారెంతుమారె ననతప్రభావిధం
బంత మహత్త్వమెండు గలదో యిందేవలదేరచూడ నా
యంతటి ధన్య: డుం గలగు నా తగునా సుగుణాప్తి సత్త్రియా
వంతులగాన నీర్తి గలవన బలవంతుల వంతుకెక్కితన్. 33.

ఉ. కారణ మూహకాయని యకారణబాంధవ్యక్షై రమామన
శ్చారుడు సజ్జన్ సమ్మత విచారుడు నామదిగా: దలంబుమేళ
కోరిక అల్లు తా చన చతోరికలుం దనియం గృహ సుధా
పూర మలరై నింక విసు పూరమ యెంతని సంతసింబితన్. 34.

మ. సరసంబై విలుధాతి సేవనమగు నా సంకల్ప మన్నాతి కు
బ్ధరమై నిత్య విభుత్వయాధి: దగు నా సన్మార్గముద్వృత్తిదీ
శ్శరణాశ్లోక సమంబ సంబునగు నా చందంబు సర్వతీనా
... రమాభ్యర్థ్యతి నాందు నా వివరమున హేళాక? యుక్తంబగున్. 35

35. తిలావణ్ మగ్న సద్రుచకరం బాక్రతరీతులే ముగా
ద్వలాపైక నిరూఢు లా మహిమ నిత్యభీష్ట వస్తుప్రదం
బా తీలంబు వనాభి గచ్ఛముల ముఖన్లైన తచ్చరన్తే
య్యా తాకింబుటనేక జన్మ సుకృతం బొ: గాక! యెలబ్బెడిన్. 36.

46. 32. మారి సుదర్శనమున నాత్మజాతానంద
మి: క్షయై... నేతవ్యచుండు
మారి సుదర్శనమున నాత్మజాతానంద
మి: క్షయై నిశ్చయంబు యునత

శ్రీ. శృంగారశేఖరా కృతిమించు చతుఃశవ
 యాకు జేజుత్తమై యతిశయిల్లు
 నిద్రాకబాయిలనేత్రకాద్రుల మించు
 భూమి భూమి మనునన్యకభావకతినా
 మోమెల్ల చూడ నట్లుల మయి కనుపట్టు
 శాంతమై నేమ్మను బడనువడును
 వాస బాంధ్ర కళావిలాసముల చెక్కిల్లు
 వేరమై నడుము విస్తారమగుచు

శ్రీ. మొదల నవరసరసికత్వమునకు నేడు
 వన్నెపెట్టిన గతి సముత్పన్న మయ్యెన్
 సన్మతాంగి కింకరితాసన్య శుభద
 లక్షణం బైన దామృదలక్ష్మణంబు.

38

శ్రీ. ఆంధ్రన శిశుయన స్సంతానబహిరుద్ధ-
 మంబున కిది నిర్లమంబనంబు
 సవిధదేహాధీన సప్రాంగధనవరక-
 మునకెన్న నిది నిర్లమాలపంక్తి
 చటులాహవశ్శత సముదీర్ణముగల్గనా-
 ట్లాపంబునకు జేజు వాప్తనంబు
 గంధాంధపరిపంధి గంధవలేళ్ళుక్తి
 కార్యంబునకు నిది కారణంబు

శ్రీ. గాఢ నాకానమి చచ్చును గారిచేప్ట
 జేందెనా నాకింతలు బట్టుములును
 కోరిక పోర్చి బడలక కారని చూపు

నరుచి మృద్ధ్యుణాము నల్ల నప్యతు సతికి 39.

మ. నిలవెల్లం జడబూని చెక్కుమెటుపుక నిక నృణా మధన్
 స్తుల సంవృత్త పయోధరాద్రముల నించున నైల్వముత్తు
 కలద గ్రామృతవృష్టిలాభ మింక నేకంబంచు లాకంబురం
 జితదైనందిన జేజు వృద్ధి మహిమల జిత్రంబున స్మెచ్చుచున్ 40

కం. తిరితి నీరుమోచున నల్ల నప్యతు సతికి
 నాతితిలకంబు వేడక నవదూసంబులే
 పూరింప నందుమిరిమిరిమిరిమిరిమిరి
 పూరింప నా బాల నితక శుభాదయ మందున్ 41

ఉ. భావములెల్ల సౌమన్యముల బర్పించుకంటక దుష్టతం దనన్
 నైవసమంది సత్ప్రజ సుఖస్థితి రంజిల పారిజాత పా
 రావత వర్షనేల బుచకప్రజమెత్తు సమృద్ధమైన క
 ల్పావసదంబునందు భువనావళి నిలకడ నుల్బువేడుకన్ 42

కం. వర్షవిలక్యత విభూసం
 సర్ల శుభాంలాక భావ సంధి కృ. పితా
 త్సర్లములై సూదరక ని
 రర్లళమగు నాకక శుభమయంబును వేళన్ 43.

కం. శరధి కుటుంబుని కుదలంబు
 మిరవాంద సుఖంశు. నన్న మితవృన్ దాన

ధరణి మహేంద్రప్రియ సతి
సురుచి కరుణ కల్ప కల్ప సూ ను సూ నుం గానెన్ 44

మ. జననం బయెన్. ను మారు. తు ద్ధృత మహా శక్తి ప్రభావంతు యోగ
ఘన..... ప్రతిదారి తాహిత మహాం క్రొంబా నయం దామహ
వని సాహస్ర కణ ద్ధృతే బహు ముఖ వ్యాంబా ముడై సద్భూతా
వనదిక్ష్మం దగు రామశేఖరునకున్ వాత్సల్య ముం ^{మూర్ఖులైన} 45

2. వేయి భుజి శాఖ బను పదివేల కవుల
... తేజంబు గలసి శుత్ర దరణి తుదయ
... బచే. కతులన్ ద్ధృతై న పకల
హేమయం ల కవనం సూర్పి యను మడించె. 46

వ. తిరువుడు. 47
2. రంభాది తీలాది బృంభణా బసులించె.

దపసుల కాదెగాద ముపచరించె
సోలసియంబ్రాదుల సుమనస్త్వ మాన్విల్లై
నానా సమితి తెరిపి యావహిల్లై
... తులకెల్ల మధుపాను గతి బాడె
... తమతై ధీర వితతి రై తై
... తమ తమ సవరణి గానించె.

బుచ్చు కణ్ణక విస్ఫురణ
... సుతాదలయ నందు

జనుల మతిఁ జెందు మార్గ మొంచంగ దరమె
తిప్పరాదంబ తుల నాందు నతి మతాగత్య-

వంబు వర్ణింప నతిది వాగ్వరున కైన. 48

స. సకల జనాభాన త జయ జయ ధ్వని మించె
... నవ్య భేరి ధణం ధణ కవంబు
నవ్య భేరి నిస్సవము తా నను కరించె.

బర హృదండం దడ స్పందనంబు
పర హృద్విశాలన ప్రతి. ప్రతి ధ్వని యిచ్చె
నల్లి జంగ యు మ యు మా ర్థ టంబు
తిల్లి జంగ యు మ యు మా ర్థ టం గని ప్రేమ
ది వ్య దుందుళి ఇ మిం ది మి రవంబు

3. దివ్య దుందుళి గర్భ తా దేటుకానియె
సిద్ధ సురనుతి కలకలా సద్ధ భరితి
కదిసి యూర్జితై నిట్లు తా కత్రయంబు
నమ్మవోతేలు. తుదయంచు నవసరమున 49

వ. తిసమయంబునం బ్రసవ సమయ క్షణ క్షణ విలక్షణ
క్షణ సమా... క్షణ వేక్షణ సౌవిదల్ల తల్ల జాన్ల స తా.
సక ప్రాయామయ సాభిప్రాయ సల్లా పకల కలా విర్ణావ
సంకు తాన్విత కౌతుకాయాత పౌరపురంధ్రై తను విభా
సంకీర్ణ సువర్ణ వర్ణ సేంబు ప్రదేశంబును స్వస్తి వాచకా-
నేకావేళిక కన్య పాత్రి భరణ్బా విశ్వమిత్ర సితమ
వసిష్ట జమదగ్ని ప్రభృతి గోత్రర్షి జాతాభిగమన సమయ
సమూహ తాత్పర్యి మాతా వకరణ సంభాక సమా నయన
క్రియావత్పురా మితా. తాన్ నివార్య ప్రకల్పత స్వగత

సూక్ష్మగతాది నానావిధభావా యును, ఇద్ద మహా-
 తా ధృతౌ ధృత్య సందర్శన బద్ధావర నిర్గుణ్య ని జిద్ధ
 ముద్ధాంతకాంతాజన నిబిడితా కాశ్యంత యమాన
 ముద్ధుర పంతోజి మున్న పంతోధర సంజాతామోయ నిదాఘ
 విష్ణు షో ఘ సతరాధ పలాశాంకుర మనాహరంబును,
 తివరతస్వస్థతా తిల సమాన విమాన వితానానాన
 సంభాన దివ్యప కాశ్యపకారి పేలంగణ గణ నిచిత బుచిత
 చరత్య రత్యాయత్య బురత్య ప్రభా నుమితాస్త్రిమిత గురు
 సితాది ప్రభా స్త్రిమిత మహానిమిషక్రియాభి ద్యశ్యవ- 50
 యాకి యాకంబును

సరసగ్గాణిక్య ప్రైణిక సముదయంబున
 విమలసంసేత సాహిత్య విద్య చిస్త్ర-
 తలల సంహేష పరులగుచు వెన
 గుంపు లగుచుండి నితలలి కామరు మిగిల 51

మ మనక తేజామిత కల్ప నాదల్ప చిత్ర చన్
 దివాద రమణీయభాగ భా స్త్రంబును, నవిచ్ఛిన్న విలుభావళి
 సవ్యమాన దేదేప్యమాన న ప్రకంబు నగుచు నహిమంత
 ప్రైజంబుంతుంబును బలె నమోయ మహిమానితం పరం-
 బగు నం తు పురంబు తిబుండిత లక్ష్మీనివాసంబై వక్తి-
 ధ్వజ వక్త స్థనంబై పుష్పజనాశ్రయంబై యులకా
 పురంబును బలె, కామాభిరంజితంబై యంతోభావ
 పట్టణంబును బలె, ధర్మాభి వక్తితంబై యంద్రప్రస్థం-

బునుం బలె, కాలావస్థేద నియంతంబై నివమాన్తంబుం
 బలె, తిపూర్వ బుహుస్త్రివక్త పరిష్కృతంబై శ్రీమహాభార-
 తంబునుం బలె, పురుషోత్తమదివ్య తీలావతార తీలా
 నిగదితంబై శ్రీమహాభాగవతంబునుం బలె ఇ యంగ
 త్ర ప్రబంధంబునుం బలె పో మిగి 52

స. చిత్ర చిత్ర మగుచు
 సకలంతోగన్ ప్రసిద్ధులు బాల గతి
 భువన విస్తార సంపూర్ణ పూర్ణ మగుచు
 త్తరగ నాకాయానోదర భరణి గాచు 53

వ. కాళకళా ప్రపూతం బంబునను గమలాభి వృద్ధి
 లాతలంబై, రహస్య స్థానం బంబునను ప్రజాగార కృత
 యూర్జితంబై, లావణ్య సంపూర్ణ పూతం బంబునను
 బ్రుకటిత కల లాలసంబై, తిరిజ్జా స్థానం బంబునను తిరి-
 శుభహేతు క్రియానుభావంబై విరాభిల్లు 54

స. సకల ~~విజ్ఞాన~~ భాగాభి వృద్ధి సత్సంగతులను
 వరగ నిర్మిత్ర తేజ విష్ణుర నిరతి
 నిర్మ రోదాదన చాతుర్వ నిగమ గాఢీ
 గతి గాభిల్లు దేవేంద్ర కటక మనగ 55

వ. తదంతరాద్యంత నితాం తాదంతా ప సర్వణా బప సర్వ
 సమర్పితంబై శ్రుతి సుఖం బానర్ప నహర్పితే తుండగు

నందూనిదిగోళ్ళెక్కుకుం డమండానందరసనిచ్చుండ కందళిత
మృదంతారవిందుండు నలంకృతకౌటిరహరకేయూరియ్య-
నర్థమణి కనకజూవా విశేషుండు ననువక్రితంబుధార్మ
వర్ణ సంపూర్ణుండును, సంసేకృతమహాపథావిధానుండును
నత్యంత మహేంద్రవైభవుండునునై.

౩. సావి! సావనా! పరాకు! హృచ్చికయనుచు
 వేత్రహస్తలు ప్రకటింప వేడుకలర
 నెడకలరాజన్య మూర్ధన్య సభిమయలును
 రమరా వేత్రేక. గను మాజారమున. జ్యోతి. ౫౭

మహావైభవమున నితని యందుఁ బ్రభయార్థ
విక్రతేజ సమాఘంబు లగు రాజాధిరాజులను నవత్రపరవత్ర
భయంకరం నిపుణ సారథి కు లగు మహాకథి-
కులను సవిధ వివిధ ప్రపాలనైకశ్చ మామంతు లగు
సామంతులను సురానాథ నివాస వివేక ప్రధాను లగు
ప్రధానులను నిజాశీర్షచన ప్రకటికృత ప్రభుపుణహితు
లగు పుణహితులను పరవాది మత ఖండనాఖండితులను
పండితులను, రసాంతరీ చమత్కరయా నిరస్త దౌవతాకవు-
లగు మహాకవులను నిత్యసాహిత్యసంఘభితప్రజ్ఞులగు
రసజ్ఞులను గతైశ్వర్య మజామజ్జఘల నిరూపక త్రిసంధాభిజ్ఞు-
లగు దైవజ్ఞులను, చరకాత్రయాది రవిలాంఛనైవద్రుంధిక్ర
కాయబాలశ్రువద్యజ్ఞాంకరకీర్తన నిర్విచకిత్యకు లగు

అతి త్త కులును చూచినాము గాన ని బహుండు
వచ్చుడు.

౧. మఱియు మఱియును సంగీతమర్మమెల్ల
 తాళవగానాది కృతలును తఱుచునెల్ల
 శ్రుతికీల ప్రత్యక్ష మనునట్టి శ్రుతి లబ్ధిగాది
 తీల నతిసానాన ప్రసేలకలులు

ప. మరియును వీరభూపకభూభూనంబులగు వార-
వనితాజనంబులను, పొంబాలబాహుటాది పరిల్లనా
సమ్మర్చి తోల్లఱులగు వంది మోగడ వల్లఱులను బహు-
సాధ నిర్జితామరదైనికులగు పౌరాణికులను సాహస-
జయజయవాది శబ్ద జంఘాలతాప్రశస్త్యులగు మోత్ర మస్త్రు-
లను కలసి యున్నోన్ జనంబుల యుధన్ బితస్తానంబుల.
తేలు. ౩ మోచ్చరింప నాప్పుమిగిల. 60

49. మృదు మృదంగ పణవ న. మౌర్యముగను
బరగ బహుళముగను
గణి శి శి జ్జలై బని ను బని నర్మ ఫల

వ. ఇట్లు మంజుళ తాత్యంబుల చెలంక నకల సామ్రాజ్య
లక్ష్మీధురంధరుండై వెయ్యిదొలకం బుండి భూమిష్ట నిష్ఠా
నామ నిష్ఠా శర్మిష్ఠు లగు ధైమిని శాతమ వసిష్ఠాది ముని-

ప్రైయం నవహాకింబి యిట్లనియెగదెదెదె రుద్రాక్షరం 62

సీ. సకలకాస్త్రైక్యవాక్యవికారదులును
 వేదవేదాంగ సంపద్యవాదదిదులు
 జ్యోతిషాంభాది మధన విఖ్యాతి పదులు
 వికార తెలుఁగని కాస్త్ర మింపారఁగలదె!

వ. కావున విష్వవిజ్ఞాన విచక్షణులారా! వికారగణిత
 గణిత హాసాది భావి ఫల నింబంధన గ్రంథ సంధాన బంధుర
 ప్రతిధురంధరులుగదా! యిప్పు డయ్యనినవ సంహాన-
 ప్రసవ పాళిజ్ఞే? సమయిత ఫలవరం వరా వరిమాణాంబాళి
 నిర్దేశంపు డని నిరూపించిన నను గ్రహించి భారతము 63.
 కలసి

సీ. వారలందఱుఁ గలసి విస్తార నిపుణ
 వేలందుఁ బూర్ణాక్షర కోశముక వేనవేల
 తెచ్చి తెలకించునందునఁ దేటపడిన
 భావ మెఱిఁగింతు మని వత్స బ్రహ్మవిదులు. 64

వ. సూర్యచంద్రబ్రహ్మ జైహ్వాది బాద్ధాంతాంత సిద్ధాంత
 ప్రకాశాక్ష ప్రతిహృతియుటి నివృత్తి వర్ష ఘన ఘట్టాల ఇ
 ధ్రువకాది జ్యోతిషకాస్త్రంబును గణితకాస్త్రంబు వలనగల్గి
 నతకాబంధ బాలకా యంత్ర శ్రుత యంత్ర ఘడి యంత్ర
 శంకు ప్రక్షేపణాదులను కల్పాదిగా తతాల గ్రహాంశ-
 గ్రహ సాధన భావ... ధృ సాధన దికాధన ధనంబులనొంది. 65

సీ. వరశయ్యర్థ నవవర్ష ద్వాదశాంశ
 వర్షములు గల్గు వర్షపు వర్ష చేసి
 వరగ వర్షాక్ష మాంగమ పారిజాత
 హంశములులఁ బెరిచి భవకంబు హరణ మింది 66.

వ. మరియుఁ బాణవత సింహాసన దేవహాక విశేషక
 పుష్కరా ద్దంశంబులు లక్ష్మ స్ఫుటంబు గడించి గ్రహ
 భావ బలాబలంబు తెల్పు నింది. 67

సీ. ప్రకృతి వికృతియు ను దయ కాలగ్రహ రీతి భిన్నాది
 చక్ర చతుష్టయ ప్రకటిత వరవిహార
 వరవిహార దుఃస్వభావ తేజో తెల్ల
 కరతలామలకముగను గలుగి తెలిసి 68

వ. సకల దక్షణ పల్లదదుప్ర శూల బ్రహ్మ మహా శ్వర ప్రభాతి
 దశాగమవేషణ పాత్రంబును జైమిని సూత్రంబును, బండు
 ప్రక్షిప్త బంధత్రయ త్రికోణైకాదిపత్ర హాథన రాశి గ్రహ
 గుణకార హాసాది శుద్ధాయుర్జాతంబును నయస్వ్య క వర్ణం-
 బును దశాంతరాంత సూక్ష్మమైన దశాగవేషిలానుభవ సఫలం-
 బును శాతమసూత్ర దశాఫలంబును, మార్గ మార్గ సమయాది
 యోగభాంజకంబును తాళకంబును తియ్య పితృ మాతృ
 కారక సరళంబును కేశళంబును తిథివార నయ్యత్ర యోగ
 కరణ రాశి ముఖాంతాది ఫల భాగ శాస్త్రంబును వా...
 కచ... చక్ర గజాక సరి పుండరీక రాజ గుంస

సునపాక యాదాచివేసి విక్రమార్కముతో ముంకళామింకళా
 భ్రమరీ ప్రముఖ ఫలయోగకాతుకం బగు యోగభాతకుంబును
 కంద్రక్రికానాశాదోదయచ్చత్రసంబంధం బగు స్వప్నశాస్త్ర
 సంధాయా మణింధ శ్రుంధంబును

69

శ్రీ. ధామనగళికాద్వపశ్రుమా ధామనయన
 తదక్షకం బసు శ్రీమయకక్షకంబు
 దీప్తప్రహ్లాదవశ్చాత్రదీప్తసమ్మి-
 తంబసుంయవనా... ర్నహితమతంబు.

వ. ఆయుర్దశకాఫల దశామ్రముఖ నిఖిల సుఖా సుఖ నిష్ఠా -
 శ్చ నివాసం బగు పాతాళద్యంబును మేడలగా మతాతర
 నిరంతర జాతకతంత్రంబులన్నియు నూహించి సంతాదా
 పత్రానూర్ణంబుని యేతన్న చుస్త నిదర్శన దర్శనంబులకు
 నైకకంఠంబుగావించి తత్తత్ఫలంబులన్నియు విమర్శించి
 యాయుర్భిక్ష్య సర్వ సర్వం సవర నిశ్చయక సార్వభౌమ సప్త-
 శ్చ గ్రహితా నందయ విందడించి యిట్లునిది.

ఉ. ఓన్యవక్తసరి! భవదహాన్ పురుషామిత సూక్తిరీతి మే
మానతి యిచ్చురీతి వినుమా! అనవక్తసరియోనజాతౌ, డి
మాను, తు నైజతేన మున సూక్ష్మ శ్రసింపును నాదిదేవ సం
త్రాణా నధ్య కరిం ॥ భువనప్రభు తీల నతిక్రమించుడో. 72

ఉ. ఓశ్వసనాప్తః ^{పం. 42} భవదుష్టితః కైవలమారోఢ్య మా-
హాశ్వరయోగముం తసుటకీనధృతిం బుధచక్రసేవనః కై-
శ్వదుదగ్రవక్త్రీ శరసాయనిరూఢి విపద్యభూధరా
విశ్వరూపాద్వైతదన... పేత్తులఁజొయఁడె. దిట్టముంబులన్ 73

ఉ. తిష్ఠకవర్ణసూత్ర ఫల మంత్రము తెప్ప, గ. గంటి వివాది నే
నాష్టక తోజు, దుగ్రత ఇతాది బలుండు సుహృది కుండు డ-
శ్శష్ఠి విహారి పుణ్య బసు, దిద్ధ రసా గ్రణియై సుహృది బహు
త్వష్టత రాజ రాజయి సుఖియించును శ్రీకర చక్రవర్తియై. 74

శా. సూత్ర ప్రాంతముగా రచించిన జను సూత్రము తెల్లన కుఱు
మత్రం బావిడిగంటి విరాఘముడు సన్మార్గమున సర్వ లో
కత్రాణంబును జీవనంబుగని మోక్షం బాపకం సావజీ
విత్రా సన్న్విత సమృద్ధాకురములన చెంచున స్వక పోషింప.

2. పైనామి మాత్రాండయోగాగ్ధ్యవ్రం దొటఁ
 బటిమ విరాడ సహస్రబాకుఁ డితఁడు
 వల్లిహస్తమదకా వంతుఁడై యొదవృటఁ
 దీక్షా... చలదివ్న తోలుఁ డితఁడు...
 సకలశుభాయోగ భగీ న సంజాతుఁ డగుట...
 యితఁడమింద భద్రామం డితశ్వరుండు
 తిత్సాబ్జ సింహ సనాత ప్రభూం దొట
 మహి మించు సింహ సంహ ననుఁ డితఁడు

సీ. బహుళ చక్రవర్తి తబాన్ సంతాప్యః కౌట
 నలరః బక్రవర్తి మజ్జా కర్మం కుః డితః డుః బహుళ
 నాన సేథమన్ సూమనాః నాంబు నట్టి
 సేదు పుణ్యదళుంబు వర్ణంప నొది

76

నా. ఈ త్రిసంధములందుః శల్లన ఫలం బొనిట్లు బాహింబుతెన
 యుక్తుః భవ్యచక్రగాదెలిసి తద్భూతి ప్రభావంబు తి
 మాత్రం చెచ్చితిమింతె తన్నుకొను సమన్ శ్రీతొకొంపఁగా
 బ్రత్రం బాసుడిబాఁటి కంచెఱతఱిమేటికిన మాటికిన 77

వ. అది శరణాంబు తాదర్యం బాహుళ
 కుశల సంపద్రంబుగా ముగ్ధుడొన

సీ. కాశ్రాంతిఁబడెద నజసింహ సంహన నాది -
 నాది యెఱాన్ శ్రీతాంబుతె ఫలంబు
 నమవ్యత్తు తత్తుగా య తాన్ త్రుమ నిమిత్తం ?
 సమభి లక్ష్మిత భవిష్యత్తు లంబు
 వితతకాలత్రయ మొడి సజ్జనన ప్ర -
 క్తిత బహుతాన్ దర్య ఫలము.
 మోదమోదాతాది విద్యాతె నిష్ణాత
 భూసుతాశేరక్త పుణ్య ఫలము

సీ. నానుభూత్వ సభ నాభ లకునదింబు
 యితఁడ తమముక్తి గుణ పూర్తి వితతక్తి

శత్రు సమవర్తి జనదేక చక్రవర్తి
 యగుట నిజ మని దృఢ నిశ్చయాత్ములైతి. 79

నా. తదేకం హి తులై పుణ్ హితులు పుణ్ హంబు జాతక్రియత
 గావింపన్ తరణి మహేంద్రుడౌ మదిం గాతామలం బందిభా -
 దేహా సంప్రదేత నడు లాది స్థావనాటాజ్ఞ పృ ?
 జ్ఞాః మోక్షా ద్ద్య సమర్థున్ టికిడి నిష్ణాత్థంబు లవ్యరిగాన్. 80.

సీ. తమకాలంబుములకు నమరముల్లా నగూర్చి
 బాతబాళి కానెచ్చి బాతబమల
 నావేళ కులకేల్ల నావేశనము అచ్చి
 దేశకు లాననాంబు దేశములను
 మాణావు కులకేల్ల మాణావకము అచ్చి
 పర్ణపాళికె నిచ్చె బర్ణతతులల
 సామజాతులకెల్ల సామజంబు లాసంది
 రథములు యున మనా రథుల కొసరి

సీ. ముఖన్ తరమైన తత్తు దభిఖన్ దగు వి -
 తరణ మొనరింబ దురిత సం తరణ మునను
 భూతి విద్యాది కులకెల్ల భూతి యిచ్చి
 భర జనులకెల్ల శ్రీధుకంధకుల మో 81

సీ. కాంతాతరముల నిలాంతాంతరములను
 యునదిలానైక సంకతుల మోసి భద్ర
 దేశపాళికె మజీదేశపాళికె తత్తు
 కర్మమరకములు రమన్ములు . . .

భూసురైంద్రులకెల్ల భూసురైంద్రులను సు

క్షేత్రముకే సేవ్యుడను నా నమస్తి

భూభాగములకు నమస్తి భూభాగములకు

మహావారాహస్య సమస్తములకు నమస్తి

పాపములకు విభవతత్వములకు నమస్తి

దేవులకు నమస్తి సులభములకు నమస్తి

నందములకు నమస్తి నా నమస్తి

సరసతరకైతి యా నమస్తి నమస్తి

82

భూభాగములకు నమస్తి భూభాగములకు

నామధురాభివృద్ధి ప్రదంబు

సరసతరకైతి యా నమస్తి నమస్తి

నా నమస్తి నా నమస్తి

వివిధానములకు నమస్తి నా నమస్తి

నా నమస్తి నా నమస్తి

చతుర్ముఖులకు నమస్తి చతుర్ముఖులకు

నా నమస్తి నా నమస్తి

నా నమస్తి నా నమస్తి

నా నమస్తి నా నమస్తి

సంప్రదించు సుపర్యవసరములకు

చతుర్ముఖులకు నమస్తి చతుర్ముఖులకు

83

భూభాగములకు నమస్తి భూభాగములకు

నా నమస్తి నా నమస్తి

నా నమస్తి నా నమస్తి

నా నమస్తి నా నమస్తి

84

మ. అనుభవతత్వములకు నమస్తి అనుభవతత్వములకు

నా నమస్తి నా నమస్తి

నా నమస్తి నా నమస్తి

నా నమస్తి నా నమస్తి

.. నా నమస్తి ..

నా నమస్తి నా నమస్తి

నా నమస్తి నా నమస్తి

నా నమస్తి నా నమస్తి

నా నమస్తి నా నమస్తి

నా నమస్తి నా నమస్తి

నా నమస్తి నా నమస్తి

నా నమస్తి నా నమస్తి

నా నమస్తి నా నమస్తి

నా నమస్తి నా నమస్తి

నా నమస్తి నా నమస్తి

నా నమస్తి నా నమస్తి

నా నమస్తి నా నమస్తి

85

నా నమస్తి నా నమస్తి

నా నమస్తి నా నమస్తి

దేవల్పని కేదెంకుప్పలప్పలనియెంతో బల్లకునే వేడలూ
దాపాడనే న్యవకాంత బల్లసింహ హస్తాః బాడినాడించుకునే 87

సీ. బాలన్ తీలాక్రిడ బహు విచిత్రం తొట
శైలధరాబ్జన్ సులూహ పతాచి
కువలయో కావ్యయోధ్యవృ తొట సుత్రాన్-
త్తరవృద్ధి సత్రాక్షా సరసుః తగుచు
నతివక్త్ర నరసింహుః తగుటచే న్యతవేద్య-
మతివతి ప్రహ్లాద హిత మెయనర్చి
గణనకేకుర సహస్ర కరుః తొట దినమును

దెలవాండు నతన్ ప్రతజ మెనసి
సీ. వేన్యముద్దలప్రబుజ్జ! మాంకున్య! నాఠ
దెలువి పల్కరా తమ్మల దారవటంచు
దెంచు ధాత్రీజనుల ప్రోదివె సలగు గుణస-
మార్జనుండు క్రాత్తవేదాన్యమందు. 88

సీ. పారజ్జాడగ నేర్చె బాహు బహుద్రక
పరవాహి నేతయత్ బాఠ బూడ
నడుగుపెట్టెగ నేర్చె నవదేవకూపవి-
కృతభూభృద్గణం బడుగుచుట్ట
పోరుమానవి నేర్చె భువనార్థద్రైక శ
గారుచక్రముదంట పోరుమాన
మాటలాడగ నేర్చె మదవదోద్ధతనలా
మస పాళి దేవమాత మాటలాడ

సీ. అత్రమత్త్రుః కుబుధనేద్యుః తదిత సత్రాక్షా
హాళిపూట్ల డసాతరత్త్రక బాళుః
తగుచు వర్తల్లె నంతంత కశితజనవి-
మోలకుండు మహిపాలబాలకుండు. 89.

సా. దాగ్గత పెట్టెగ నేర్చె పైరు బరువైరం దాంగంగః బాహ్యవృహన్?
దగ్గనే నానె సదిపజ్జాపమదముల్ దగ్గంగ సంకాన్టలన్
దిగ్గిత దాకః దాదంగె డిగ్గెననం? దాదానా
దిగ్గాబుట్లను గూడి బూడునతడున్ దిగ్గాహితాటన్ పుడై. 90.

సా. మస్తుక్యోక్త హరిః పయోన్యమును యజ్ఞాసాంతరం బింద్రియం
యూస్తేజః పశువృద్ధికారణముగా నూహించి కల్పితాద
స్వప్తివాన్ హృతి పూర్వకంబుగ నభాస్తాకుత ద్విషస్మప్త
స్వస్తాంధ్రున్ దటంచసి చేసి కపు తన్య పౌనసాదిక్రయం. 91

సా. చెందాడుం జరుగంతులం గాని రిపుం జెందాడు తేరెంచ యు
ద్ధండించున్ బహుదుష్టజంతుతతులన్ దండించు చెప్పట్ల
కుండాలాంకుత సత్వః తా వసుమతే కుండా హవాటన్ పవే
దండాగతి యన శ్చరత్తళభూజా దండాధున్డై వర్తిలన్. 92.

సా. ఆరొడ దీవిదేయః తణులాగమవేది గణేయః తానసా
దేయః తు వజ్ర యజ్ఞితుత నిమ్మగః జోలవిధుపనాయక
క్రయంతుః జొసి రెంబిబుధోవేవ సుతున్ శ్రుతి కాప్ర కాప్రక
స్త్రయంతుత శిక్ష దక్షుల సమక్షమునం దసద్యక్షుః జొయవే. 93.

కం. విజ్ఞానవిహితవిద్యా
 విజ్ఞానమైతన్మితాద విధిసమ్మతాభి
 వ్యజ్ఞానమంత్రతంత్రము
 లాజ్ఞాపించెదను నేన యాపై నాకటన్.

94

కం. అని యామవర్త్యుఁ డతిగి
 ననియమప్రమత్త ననధుచరిత్రున్
 ధను రాది విద్యానా
 ధను రాజిత్రుతీభు సత్వధను నాఁ జొసెన్.

95

సీ. ఒకదాని జలరాతి నుల్లలములు దూల
 దండించుఁ గాడప్రకాండ సరణి.
 నాక తలఁచులకైల నికరముల్ పేకలంచు
 నతకట మిత్ర తొలుం చెసంక
 నాకతటి నంత తిమోతరంబు జయించు.
 బ్రకటితాతల గండ్ల బంధురముగ
 నాకమాకు బుద్ధ విరుద్ధకుల నుద్ధట మెల్ల
 నదరించు సింహ నాదారభటని.

సీ. నితఁడె యుభయముఁ డితఁడె మహేంద్రుఁ డితఁడె
 కుంభినీభర్త ప్రహ్లాదు గురుశ్యామధన్యుఁ
 డితఁడె యని యాకు తెన్నుంక వేసఁగె నాతఁ
 డతను సుతను ప్రభా పూర మతి నయిల్ల.

96

సీ. వీరుఁ బాగన వీరు లచ్చెరుఁ బూని
 వేవెలంకట వేలఁగు వృద్ధికుఁ డాద

సూత్రకానతము మేము రెండు సూత్రకైన
 యుని యునికిని నాడి వేడి రయ్యరుల దారలు.

97

కం. ఒకపరివేసిన తమ శర-
 మొకటికి వేయగును మరల నాడిరి తపు శైలై.
 స్మక తమ యపరాధముతో
 నొకటికి వేయై పులంచె నా హాఁయనుచున్.

98

మ. విభవం బింద్రున కన్యకిం బురముమై ప్రతకు నిశ్చలక
 ప్రభు సా మ్మాకును జీవ మర్థ పతి కర్ణుల సునా లాభముం
 బ్రభుచింతపుచు వైరు తేడెనల నాత్మ త్నానమే నేయఁ జొ
 యు భళి యెంతటి దానకాల యన ధన్యం దాతఁ డాపుం బ్రభన్. 99.
 .. తింత పాది..

మ. మల్లెంకాళకుని మాంబప్రభు గణింపం గామరూపక్రియన్
 కల మాడించి మధించి భాగ్యుని కళింక బేల్తు నంగాధున్ నా
 ద్వ లసక్తాణునిగా నానత్తుచ్చుచు విడెవంకున్ దూరన్ బుధా
 ర్థులఁగాఁ జొసి జయించె నాతఁడు భూబాహుధిన్ దిశావేదులన్. 100.

ఉ. కుంతల మధన్. మది నాప్తునుచు న్విదళించి యుంకల-
 జింతగ నాబ్బె పూన మొనయించిన నా భ సమత్రతన్ వి
 దంత తాసమాస్త్ర కలత ప్రథనంబున నెల్ల మాత్మగ
 బ్రంతుల మానఁ జెందె జిలులక్ష్మి నతం డతిచండ పాడితిన్. 101

చ. శ్రుట్లమోధు శ్లాఘాయుత తేజాబితరేణా యుత శరణం-

అత నిజాఖండ భూభూదండ ప్రభుభూదండ పాండిత్య కుండలత
 కుండకాండ నిర్మూక్త తండవతండ కాండప్రకాండ మండల
 పిచండి తాబాండ భూండ తదాధూత జూత స్థిత నూతన
 ప్రణానా ప్రయోక్త ప్రశమసౌఖ్య చూర్ణాయమాన రంగ-
 త్తురంగాది చతురంగచక్ర నిర్వకా ముక్తమ సమద్భుత
 ధూళిపాళ గాఢబ్ధి తేజ నిష్ప్రభప్రభాకర ప్రకాశావతాన
 నిరంతర దంతరిత సంతమస నితాంతదిగంతా క్రాంత
 తదనంతరభ్రాంత సంతతా త్సహిత నిహితాహిత విత
 ప్రవిష్ట భూత తనుభూయో పాల్కాస్వామిదాయో సాయుధా
 న్యాయ్య యోత సంభూత పరాకర్మానైక నిర్ణ పత్రిష్ట శౌర్య
 త్రిష్ట వల్లంకుంతును.

102

కం పరబలజైదనకరవి-

స్ఫురపాణి కమలమధన్ పుష్కరరేఖా

చిరశుభకర చిహ్నిత సుం-

దర తరమై బాలనాపు డైన్స్ డన్స్ నకున.

103

వ. మతీయ నభంగ సంగరాగణ రంగ దూరీకృత భూతి
 యుత యేరే తత దూరీకృతమైత్ర ప్రతతి సంతతి సమర్పితా-
 భరణ పేటక మునిహరటక సవనాటక జవయేటక మాతంగ
 నతానాభిధాన వివిధ ప్రధానా పధాన విధాన సంధానీతా-
 నూనధన ప్రధాన సంహానిత విద్యత్రవి నాయక ప్రేణిక
 ప్రేణికాది మృగాన్వనవదన్ విదాన్ వికారక ప్రణితా గణిత
 ప్రణాతి ప్తణితి కలకలాయమానాదిక డాన్స్ న సుసంధాన

బలాధూన్ సనముచూన ప్రతిసావ సమాభావనాధీన
 లసమానప్రశంసాభివృత్తా త్మయ ప్రభావ్రంధును తిత్తుర
 నిజప్రత్యగ్ర భూభూత త్వస్థ సుజాత్ర త్వస్థ మహాద్ర
 మండలాగ్ర వాణతతధాణామత సాంధ్యతదిలాహిత విలా-
 మితభూణాభిత సమకుట నిస్తుల మస్తక ప్రశస్త నిగమో-
 ధమన విలక్ష్మిత మణి కందు కక్రీడా రంతుకామా మావజయ-
 లక్ష్మీ స్వయంవర ప్రస్తాపారిష్ట పరివరబలదాన కరణీయ
 రక్తాక్షత తానూపాయ తదీయా సృష్టల ప్రవాహ మ్నావ
 సమాహిత సుహాహిత ప్రభాహిత నభాగీహితావవసర
 సంధానాగణాగధన్యంతోగా నుంతోగా నాగభూయోహ్
 ద్వేషణ నాట్య భాగాభాగ ధైర్య ధిగాన్ గణిత మణికింకిణీ
 గణ క్వణ రంజిత నిజ గుంజిత గుణ సంజిత బహుభంజిత
 భూనభాగంతరుండును నను నమ్మహా నుభావ్రంధు.

104

శ్లో.

కాంభూజస్తేంద్రవాక్రణులు వంశస్థి నిల్వ

కరహరటకుడు కాన్క విరప్రకాల్వ

వందిమాగధదేశ వల్లభుల పాగడంగ

గల్లాటకుడు మాటకైకానంగ

నల మహాశాస్త్రశూర డమితార్థములు నింప

నాకుంతలుడు శిరసావహింప

భాగనాయకుడు డిష్టభాగంబు లానగూర్చు

గాశ్మీరపతి తిలకం బానర్పు

శ్లో.

నఖిల విషయవోరణాన్ అట్లఖిల విషయ

సమయములు డెల్పు బహుతల సమయమును

చిత్రమంటపమందు విచిత్రగతి మ-

హాస్యతి ధరాదిపతి కాలవృత్త పతిని 105

సీ. ఒకరికపైకారనికటారటదాదార
కరటారవ మపారకౌతకముగ
నాకతల సుకలాలనాద్యల వాతాల
మనుకూలగతి మూల మనుచు వేవ
నాకబాళ నజిరాళ యుతగొళిరుతనాళ
శ్రుతిపాళ కతకేళ తతియొనర్చ
నాకసంగతి వినంగ నానరంగ వరపింగ

సీ. శరవేంగితయు మంగళంబుదెలప
నాలకించి తడింకార్య మనుపదివృ
గలచరంజీవులను సదాగతుల మసల
హాసుజపక్కులను పేడదారలనిల
విస్యవముగాఁగ నది నది విస్యకన్య వనిత.

106

కం. బుధరాజ దినలందుట ?

బుధరాజ సుతింప బాధవుల రాకకునై

బుధరాజ విభవదానా-

బుధరాజంతుమను నిమిత్తమయి చూపట్టిన.

107

కం. నావిని కొత్తామలకల-

నా వినివేకస్ఫురన్మనస్థితి నాచూ

మీవరు సజ్జితింగల జన

మీవరున మితిన్ శ్రుహింతమెట్లు యనుచున్.

108

కం. త్రిలవనపడువారల

కాల్చనవంత్రికెల్ల మాన్దందయమై

రకాల్చనవృన నుడివ్రే-

యకాల్చనమదెంచు కారుఁబ్రాప్తి ననంగన

109

కం. త్రిలవేల్పుతాల్పు యిరుమే

నలవేల్పుక బతాయనకుదానియిడినా

యినవేల్పుతా యిసుకైక

యిలవేల్పుత కానుదణాయియె తెంచుటయున్.

110

ఉ. వచ్చినవారిచొరె యులువాదనమోదనవాజు

మచ్చికనేమమేమని సమగ్రకుఁగ్రామమదగ్రవృత్తిచొ

నిచ్చినజాతిధోటుమున సంప్రజనింపఁగఁగూరుచున్నచా

నచ్చులురాసనవంశుల ప్రభుంబు రంబునయంబు దాపఁగన్. 111

కా. ఓభావజ్ఞువిదిజ్ఞులారా! భవదాసేన్సల్లాస సూర్యప్రకా

శాభివృక్త సుదృఙ్మ కళత్పలములతానమోదతంబెందఁగా

శాభిల్లన్ సకసుల్ దమింగాను మహస్త్రిమంబు త్రేత్రత్సలన్

సోభాగ్నం బానఁగూర్చు బాల్పవకమే! శంకింప వినియంశముల్. 112.

కం. ఊరెయ్యది? పేరెయ్యది?

తీరెయ్యది? యిటుకు రాను భృతిమితిహన్

పేరాడక పోరాడక

పరారాడక యున్నయట్లు మాకుం తెప్పఁగి. 113.

సీ. అనిత నరపతి పట్రా నాంకూర్చ! నీడు

ననిన బావబ్బా, డను నల్లవతా మడియ.

వ. త్రిసుటంకు మౌన్య క్షణ కరం శతాం కరం గుం డగుచు 116.

పాపములను అనునంత. ఇది మొదటి పాదము. మొదటి పాదమునకు 118

వ. ఆదిత్య విని సముదిత మనః ప్రసాదాన్ స్నాన హారణం

కం. భూమి తమ ముచ్చటలు -

శ్రీకృష్ణమే నమః శ్రీకృష్ణమే నమః శ్రీకృష్ణమే నమః శ్రీకృష్ణమే నమః శ్రీకృష్ణమే నమః

[illegible]

జ. ఆదిత్య ప్రసాద సంగతి సంగీతం నానాభావ

కా. శ్రావణశాసనం ప్రశ్నోత్తరం జనవనకాలంతాటికాంతస్థలా
యశామక్ష్మామవనీతనూతనభూలాపాపంకూపాశ్రయ
స్థామస్త్రీమగనోయశోయశునినన్యత్రాభయశ్శామతా
వామవ్యామదిశావికాలతరవతాపానాలదేశులనునన్ 123

కా. స్థాయాశ్లేషాబ్జలబ్జలత్రుతిక్యతి ప్రహస్య సంప్రాంతాన్
 జ్ఞాయమాన్యత సౌధయాథ నిభృత ప్రఖ్యాదాన్ ధౌర్ధ్వధర
 శ్లేషాశ్రేయ లసద్విసమ భవన శ్రీ వర్ణమానప్రభా
 వాయశ్రేయము వర్ణమానప్రతి యోష్యయోగిద్రిహన్ నృతిన. 124

౧. ఉచితదీర్ఘప్రతాపాద్విద్యాత్రయము ?
 పదవేదాలటి బాధబ్రహ్మజంబు
 పద్మాతిసుకరతప్రకటదానవపేక్షి
 యిరవాండూ దత్తుంజునీంద్ర సమితి
 భూరిసంఖ్యా జితాద్భుత మహాప్రబలాత్థ
 వరన్ లక్ష్మీ నుద్ధటాన్యజనులు
 నఖిలద్వైక సేవానుభవ స్ఫూర్తి
 నలరు సద్విష్ణు పజ్ఞాంధు తీల
 ౧. వీతు బపవీతులును కరుణ విజయకరులు
 వీరులు చెవోరులును కాపువారు తీపు
 వారలును గల్గి సర్వసంపత్త మృద్ధి
 నమరు జితదేవతాపురం బాప్యరంబు 125

ఉ. విక్రమశాలనామ పృథివీవరుఁడప్పురమేలు భవ్యదా
 ర్జ్యక్రమశాల నత్రజనవీర తమః పటుహేళి శాశ్వతా
 విక్రమశాల వాహనకవీర సువిక్రత కీర్తిపాళి త్రై-
 విక్రమ సేవనాభిరత విస్ఫురితాత్మ విలాస పాళయై. 126.

౧. అద్విలాసాంగబునిదేవింకులరుతావి
 అత్రోభాళ తనోరభి అత్రోరభి
 వారి తనుజాత సేన్య సేన్యాతరము
 మధురసప్రమీలక మృదుపాణి మధురవాణి. 127

౧. ఆమధురవాణి మేఘులేమనగ వచ్చు
 నింతి జిని మేలుబంతి చేమంతి బంతి
 నిశ్చ సంపెంగమొగ్గ పన్నేటి యుగ్గ
 కమ్మవిరికొమ్మ కొమ్మ బంగారుబామ్మ. 128

కం. క్రాస్యైల తేర కస్యైల సేర
 వస్యైల యిరవలరు విప్ర వయస్ లతేజ
 చెన్దుల సేల వన్దుల తల
 మిన్దుల బాగిల చెలువ... మేల్తర మవ్యరణ 129.

ఉ. తినగునేమ్మ గంబు పది బూతవ వస్యైల నిండు పొద్దురుం
 డా నాసలం ద మిందు పదియూతవ వస్యై కు తూరు వస్యైయతా
 నా నునుమేసి డాలు పయూతవ వస్యై కడా నెప్పైడియతా
 నా నతనాక్కి సాటి పదిబూతున పోలును బాగిల రెవ్వరున. 130.

కం. భరణారు గాంబుద చ్చద
 సరణిం గిరి కాన్య తుమో నజల బిందు సము
 త్రరవో! యనఁ దరుణికిఁ దగు
 సురుచిరపద నఖర సుకర స్ఫురణాత్. 131

కం. మును గోళ్ల డిబ్బువను గూ
 త్తినరవళీ మణిప్రవాళ అత్ర రచనచే
 ననురాగ విశేషంబుల,
 చెనుచుం గోమలముత్రన వెలఁది పదంబుల. 132

శ్రీ ప్రసిద్ధ మనోజ్ఞత నందింకుని
 మేఘాటి తాచేటి చిప్పల దేటు కానదు
 పొటలాధర ప్రమద ప్రభావిభవము
 నట్లుగుట గాదే తలచూప దదిభయమున 133.

మ. ఆలకేదారమున స్వసింహి జలమే యావరకమైయుండ వా
 నల చామూర్త్య తపస్వితిం దనరి యన్యభేకపత్రాక్యై జం-
 ఘులతోఁ బూలమి సేత నాతివికచక్షుంబు దాపెల్లరాఁ
 దలవంచుం దుదముట్టునోమతి వలదృష్టార్థకప్రక్రియన్. 134

మ. తమి మున్నోరిన వేత్ర కూర్మపతులం దాఁదెల్ప మాస్త్రింద్ర మా-
 స్త్రము కాంతారుగతిం గడంగ నచటం దారెంతయుం బూరు న్ను
 ద్వము లంకున్ న్మరుభూమింకాట దరివంతం బిక్కరూపయ్యెన్ న
 క్రమము దామే నడుగంటి నారరకు మేలూ పోర నున్నట్లు తానెన్. 135

కం చక్రముల పగలు గాని చే
 జ్జిత్రములం ద్రిప్పి యేక చక్రముగా భూ
 చక్రము నేల వధూకటి
 చక్రము రంజిలును సంకుచక్రము తీలన్ 136.

శ్రీ. ధృతిగతిఁ గలుగు వస్తుచయములచే నన్తి
 యుంగములు నానన్తి యంత వస్తు
 వస్య మెలమి తమి యుదిబయలుంచెనా
 నలువంతునఁగఁ గొనుచేటెఁగు సతికి 137

కం. పడఁతినడు మాకనము సరి
 నడరుటకై తన్నవరచిలా ఖన్కుఁ బ్రతిగా
 పిడగవిగనె నన చెడగగు
 నడఁకువతో నాభి యాభి కాభి మతోబై. 138

శ్రీ. మదన భూమి వరాస్థాన మంటప ప్ర-
 థాన నిర్మాణా వాస్తు విధానరచిత
 నేలమంతు మాన సూత్రంబు తల పోలుప్ర
 మిఠాఁబు పార్శ్వరూఁపాడి నాగారు తరు. 139.

మ. తనువాణ్ణి సుఖమాద్ర బాల్సయివతాదై తాన మరత్రేని ద్ర-
 బ్బినవేదగ.... మాన నేందుఁడు వచస్థే మాద్యతం బాక్షర
 త్తనవగోళజ కలేంద్రకుంభములు గన్పట్టం దదు ద్వృత్తి జా-
 రెను తాన్ త్రేస్త దిభా త్రాటన్ ప్రతమదత్రే నాత్మ సారంతికిన్. 140.

శం. ఆలరుచు నెల్లవారి ముద మందఁగఁ జేసె నమం గలంబు ని
 స్సేలంబుని వాని నెల్ల నతీనిష్ఠ వధూటి పయోధరాకృతిన్
 లల విలిసిల్ల రాజకరలాలన నిమ్మ గు చక్రయుగ్మ మా
 బలమునఁ జంద్రరేఖ లకుఁ బ్రాప్త గమించు నుదంతాన్త్రకిన్. 141

.. తింతర్లాపి ..

సతికుచ వాక్స వంతమరి జాత సుధ తనాన బూని వాదూరై
 మాత లయి వారి జాత వసుధాకృతి బూనుచు దృష్టి తంబు ని
 జ్జితరుచి నేవగం దుద సరిత్యముఁ బాంచిన చంద్ర నేవధి
 స్థితిని ముఖాంగము త నె తచె థేతిగడి న్నిట నాంట నాడినన్. 142

కం. తరుణీ మణి కరవదంతుగ
మరంతుం గమలంబుతో యుధాభ్యముగాఁగన్
దిరముగఁ (గరుకంకణ మాంసక
పరిభాగము గుదిరి బేళ్లు బారునె (చూడన్) 143

కా. కాసారస్థితి బూని నీచులకు యోగనంబై విభవప్రాయమై
గానీ న్మౌనాను కంటకంబులనిజాంగంబెల్ల సజ్జద్రుమై
యే సూత్రంబున బట్టినది ఇస మామలావతే బాహుగా-
భా సామ్యంబెటు పొందు! నొ నిజ మధ్య పాతినే సిరుల చెందున్! 144

ఉ. ఆనన చంద్రబింబ మధరారుణాదీప్తి సమస్త ముండి వి
స్ఫూరిత వేణికాభణి రంకుంబునఁ బాంబునఁ జూడ వర్షమై
మానసు కన్య యెప్పు నసమానధృతి న్ ద్విజపంక్తు బుద్ధ్యలం
చానుపరాగవైభవము నంది చెలంగ నభంగులన్ నృతినే. 145

సీ. పటమరు గమ్యతంబుఁ బటమాకు గోరిన
నిరతాతి సుకతాను కరణి దెబ్బ
మధురంపుటధరంబు మధురసంబా! తలంప
నూరట తేక నాఁరూరఁ జేయు
వారెఱున్ను జవారెఱుగయెన్నన్!
తేవుల పేదకు తేవులగును
కెమ్మోవి వినుమానికెమ్మోవినంగదె
తళుకు తళుకున రుచుల దులకంబు

సీ. వెల్లుఁ బాతక పులయక విజ్ఞాన మేక
పగులఁ బడక సమగ్రమై నేరతుచవుల
పదవి నాదవిన యాయంతి పదవి సాబగు
విందు న్ విందుగా న్నమి యిందుకమి! 146

కా. కంఠస్థాయికుఁ డింతింకావనప్రటంగశ్రామము న్నత్రా-
న్యంతం బూర్వపు బాల్సవతాథ్యముల పాయం బ్రాయంబుండెప్పులన్
వింతల జూడఁ జలాచలప్రవణ నున్గొంజూపుకాపుంజర
బ్రాంతింబూనుటకోట్టెరునాఁడెలఁగు శుంభ న్నాస యాసాశ్చికిన్. 147

సీ. తలమునకై న నప్పులపాలు గాకున్
చెడుబంధులకు వలపడకంకున్
కాఱగాముత్ర వర్క్కుల పేవకంకున్
చానతనంబునఁ జారకంకున్
తమలన నన్యన్య తమమై త్రిశాఖన్
వడిఁ బైటవడి మిట్టి పడకంకున్
వెఱపుచే ననిమేష్ వృత్తి నందకంకున్
క్రాత్ర వారకి బ్రమ కొనకంకున్

సీ. మేలుగనఁ బాట వాటగవిగాట తాట
కళుకు దులకింబ చెళుకుల తళుకు నింబ
పటకు పేడతంబు వారికి పగజనింబ
మింఁచు నమ్మింఁచుఁ బాడి కన్మింఁచు తకును.

మ. రదజిహ్వస్థ కపిలశేత్రచురుక య్రాణ శ్రుతుల్బుష్ణములే
పదియెంతైనన సుఖ్యఁబూన్చిన క్రియనే భాసిల్లు భూయ్యుగ్మ వివా
సదతిం బాగైన వారు లేక నమయించున నిల్వపై యెంటునన
మదిరాజ్యే మాణి ఘాలభాగ మమరున్ బాతెందు తేలా కృతిన. 149

కం. నడమందము నడుమందము
జెడచందము గాంచి తాము సరిగామి పేరం.
గడ భువిల్గ వేడ గవిల్గ
నెడ నదిల్గ దాగుఁగరివ్యసేంద్ర రగములే 150

శా. ఆమోముంబిది బాడఁ బర్వ మనుచున వయెంచోకాసురెం
దామేనందము లేకృతాబ్ధులకు నింపొ నిత్యకల్పానామై
యమేల్ల న్నవ తీరు మేరవనిరాహ సార్వభౌమాగ్రుకు
రామా వాతెఱిగానియెంతురని లాతల్పనిరత్యంబులన. 151

ఉ. ఆనెఱినెటు లాసాబగు లాబిని యాబిని యామెఱుంగుదా
లానునుమోది యాపొగరు లావగలాతెగ లామిటార మా
మేనియెయార మా సోగసు మేదినిఁ గన్నాన వింత వింతల్గ
సూనశరాభాసే వ్యగనఁ బూచిన నా చిననామలేమెకొ. 152

కం. పంచాస్స శౌర్యశేఖా
పాంచాటడ వేవ్య రత్నపాంచాటక యా
పాంచాటక యాయుకుపురః
గాంచన గర్భండు గూర్చు కొంచవ 153

వ. ఇట్లనితర సాధారణరూపరేఖా విలాస లాలసయై. 154

ని. ఆతివయస్స మృద సృష్టి రుతు వనంగ
తేలఁ జెన్నాందు న్నతిజెంగ అంచువేళ
నతివయస్స మృద సృష్టి రుతు వనంగ
తేలఁ జెన్నాందు నటఁ జెంగ అంచె మధువ్య. 155.

ఉ. కొంతయు నింజినే స్ఫురణకొంతము కాముక నిష్ప్రయత్నై
కొంతము జాతిజాతి లతెకొంతము పల్లవనిర్మితా... భృ
తాంతము జ్యంభమాణాకతికొంతము సంకుచితాముఖారవే
శంతము కోకిలాదిరుని శాంతము పొల్లు వసంత మయెందన. 156.

శా. వాసంతాదయవేళ నుత్సవముతాన్ వల్లీచరంతీతతీన్
భాసిల్లు న్నవదేవతాళి పసపుకపైరాత్తి ఘాలంబులన
వాసిం గుంకుమ బాన్చిల్గ! యన సర త్రా క్షర్ణములే పల్లవా
ల్లాసంబున లతెకా ప్రజాత అడు తేలా వస్త్రు ముద్రా కృతిన. 157.

మ. మును పృష్ఠించిన కొమ్మ నంటి గణికం బాందున జుటిస్తేమి శ్రు
కృనఁ జింతాబల దేవపల్లభతతులే గాంచున శుకస్థంతమూ
కొన కాన్ మాళిని తెంల సత్రకుటనైన్ హీనజాతిత్వ మి
యన్ నురాగం బానఁగూర్చు నా సురభిచెయ్యక వింత బావొప్పన. 158

ని. శారదంబుల గ్రా... శారదంబుల పూని
శారదంబు లనంగఁ జిందమింది

పున్నాగములు ఇత్ర పున్నాగములు సైత్ర-
 పున్నాగము లనంగఁ జూచుట ప్రమాది
 స్వందనములు మధు స్వందనములు స్మర-
 స్వందనము లనంగ నందము^{సం}ది
 వకుళంబు బరువల్లవకుళంబు లతను^స
 వకుళంబు లనఁగ మేల్వసతి గాం

సీ. నాటి తలయేటి దారలాటి పోటిమేటి
 ధాటిగలయేటి కలకాటి గాటి కూటి
 నేటి చవి నూటి యేనాటి సాటి దాటి
 వేలయు రుచిపేటి వరిపాటి వివినవాటి 159

సీ. మోమ సోరభద్రమామిత సోరభద్రమా-
 గత సోరభ వనమానెత ఖగ్గి
 భృంగే తతివిరావ సంగే తనటభావ
 భంగే తతతిభావ భాంగ నాతి
 మందార మధుర మా మందారవింద మా
 రందారచన సమానందితాతి
 సారాంతరహిత కాసారాంతరకృతకా
 ధారాంత సుఖిత కాదంబపాతి

సీ. నవకదంబకదంబ పున్నాగ నాగ
 జాతిజాతి జటా జటి సేతుమాత
 లంగ లంగ యునాధునారంగరంగ
 దవన పావన మవ్వన వకానె పోగడ 160

సీ. వరమన్నగం గమ స్ఫురణ జన్మప్ర గాన
 వరమన్నగం గమ స్ఫురణ మయెన్
 నసమాన మధురసా లసమ సారం జాట~~జా~~
 న సమాన మధురసా లసమ రయ^{మయెన్}
 యున సార సమ హితాగ్రతలంబు గావున
 యున సార^{ప్ర} మహితాగ్రతల మయెన్
 కువలయెంద్ర శ్రీ విగ్న చ భాసురవకాట
 కువలయెంద్ర శ్రీ విగ్న చ మయెన్

సీ. గాలవాగస్త్య కాండిల్స్ కపిలతాప
 సాది సుమనా వికాసమై యులరు సురభి
 గాలవాగస్త్య కాండిల్స్ కపిలతాప
 సాది సుమనా వికాసమై యులరుటరుడె 161

కం. కలకంతులఁ గలసిన యు
 త్కళకన్ విటపాళి చెలఁగుఁ గను పండువయె
 కలకంతులఁ గలసిన యు
 త్కళకన్ విటపాళి చెలఁగు కత హితమే గదా 162

చం. వేస వనదేవతల్పజ నవేనవరావరసోచితీర్చనన్
 గాసరి హితాగ్రీ గానక అడి క్కవేల క్కవేల నాతదేయ వా
 గ్రస ముఖిధాక్తు లంగాను పగం బిక పంక్తు లక్కుక్కు క్కయన్
 విస్యమర ల్గో హో ల్గో హో నటవీచె నుదం బిత పంచమశ్రుతిన్ 163.

చం. అల మల బుంపు సొంపు బల వన్తల జన్తల వల్ల జల్లనై
 ఇల ఇల వారియును వలల ఇకుట మిక్కుట మంద మందమై
 సొలపుల జానిమేని వలపు స్మేలపుంబయి గ్రమ్మ గ్రమ్మనై
 వలవల నాచి గా అ గరుమ్మ గ గమ్మ గలబ్రామి నామేయిన్ 164

మ. దళమొప్పున ప్రతిజా స్వర స్వరకళా స్థాయం గానం బల్లవా
 త్రళి క్కల్తల నిరూణి షట్పదపు వృత్తంబు క నిరూపించి తా
 వుల జాకరంబును రాగముండెలప సొంపు అంపు సారంగరి
 తుల వర్ణంప వసంత సంగతిని విందు స్సేయి డెందంబులన్. 165

సీ. కలమి కామ్ముల తాప స గణము నంటి
 యల తపస్విని రాజపంక్తుల వరించు
 టది తపం పూర్వ ఫల మని యుధిక తరులు.
 వేడ్కల గుర్తాత్త నేవ్వేళ విభవ తల. 166.

సీ. నెలదాపు గళమేపు పులగేపు గల కోపు
 తెలచూపు మరుతూపు తేరుచూపు
 చెలపల్క మదిచెళ్ళు వెలజిల్క రవమినమ్మ గతిగుల్ల
 రవమినుగ సరుల తళవము శింప
 నటదెంచ నలబుంచ నలయించి గలంకుంచ
 నట మించి నడకొంచె మలత నింజ
 కామరాంద నెఱకుంద నముచంద మిరువొంద
 తనువంద మెనసి రయందంద చెలగ 167

సీ. అడుగు అడు పావడ నకుచ్చె వేడలుబా
 చెటల వే పిల్లుగతి పైట బాకురు గుపాదల.
 గదిసి శృంగార తలల గదతె కదతె
 మార్చ పరిపాతి వనవాటి కవ్వధాటి 167

మ. పదగంజీరత బ్రాథరీ తినెనటన్ భావంబు రంజిల్లగా
 సదలంకారము అంపునింప సకస స్వచ్ఛంద వతా వృత్తము
 బ్బదనాక్రీడ విలాసముల్లనగ నుత్కంఠాతోరకంబు బూ
 ని దళంబై వేడలంగ బాల్క ధురపాణిరత్న మంచడ తిన్ 168

కం. అన నా అంబ పరీక్షి
 జ్ఞననాయకుఁ డాత్మ మిగుల సమ్మదము గడ-
 లాన నామని గని విని యతి
 విన నామది వలతా నవత విధమేలులన్ 169.

మ. కరుణా త్రంధర కంధరాభ తనురంగ స్తులన వైపులన్ వి
 స్ఫురణా బంధుర బంధురశృణ సమాను త్రాగ సంప్రీతడై
 స్వరట త్రింధుర సింధురా ధ్వుపొత్త మాల్నప్రాయ మస్తవ్వయీ
 విరళత్రంధర కంధరాయన సమావిష్టారి భూమిధరా 170.

కం. కరివరవరద! దయాపర
 పరసంహార హతమృతప్రభాధర ధరణి
 శ్వర వరణాగత సుఖ నాదర
 దరకర కరజన్మితదనుజ ప్రవరా 171

ప్రశ్న.

సత్యబాహుమితా సంవిదవా హితా
సత్యవృత్తా హితా సర్వదైత్యా హితా
వేలత్యయగ్రాహితా వల్లవీమోహితా
స్తుత్యచరాహితా సుప్రభాహా హితా.

172

గద్య:

ఇది శ్రీమద్వేంకటేశ్వర వరప్రసాదపాత్ర చరిత్రా-
శ్వలాయన సూత్ర పదిత్ర వీరరాఘవపాత్ర వేంకటాచ్య
మిత్ర పుత్ర చిత్రకవితాదినీత నానావిధాచదానలాఘవ
శ్రీచంతలపల్ల వీరరాఘవకవిప్రణీతం బైన మధురవాణి-
విలాసంబునందు. ద్వితీయా శ్లోసము.

శ్రీ మాశ్రీ వాయు నమః,
త్య తీయా శ్లో సము.

కం. శ్రీవేంకటేశ నీలాక
దేవీహృదయేన సకలదితి సుతయాద
స్తావరదానపురానట
నావృత సురవేన త్రిభువనైక నివేశిత

శీ. అవధంప్రభు యనుడు వైయాసికుండు
నేటి పరీక్షిన్న హోక్షిన్న శింశుంశు
యాదరంబునలుత్ర నయ్యబ్జవదన
ప్రమద వనకేళిపై బాల ప్రమద మేసగ.

2

కా. చేరెన్మంజుల వంజులద్రుమ సుమస్వస్య ప్రసన్నాశ్చురీ
పారస్థార సుజాతయోత నకనద్వ సంతో బామంతి వి
స్తారస్తార చరస్థుర ద్వసల స శ్చుంకార సంకేత ది
ద్భావం బాచుచిరాగి సవ్యతగరు త్మద్భావ ముద్భావయన్. 3.

ఉ. చేరి రట న్రుట స్మధుప సంజని సంజని తారవమ్మల
శ్రీరువ గావగా మృదుల నీపవన పవనంబు వీవగా
వూరుబలంబులంబురియ మాభ్యుదయై నతాట కి
ప్రేరమణుల మణుల గులుకు నండెల నండెల నాగ తాడుగాన్. 4

శీ. అనితవేణి సుతాసవని సితవేణి
గని పలానప్రవేణి కెకాగి నయంత
ద్విజదితతి సంజ్రమము నాదె వెస. ద్రివేణి
సంగ మగు తీర్థ మజ్జె నిచ్చట నె యనుచు.

5.

చం. యెని. ఇగుళుతాకణ ముయెగ్గన కాలల తవపండిటన
దగు విరిపాన్పు పుష్పిడి విలాసము గాజ్ఞాని నేరు కప్పుకం
బగురు జవాదియుం గల రెయియారమున జెలవ్రోల తలవై
న్యగు వనదేవతారతి గృహంబుల పోతె నికుంజ పుంజముల్. 6.

శీ. పికచాటలబంబుల నాకచాట పదముల
ననువైన విరిచింతయు ననెలంత
నాక కామ్మ మోమంటు నాక కామ్మ వేనంటు
నలరురాజున మంది యువ్వెలంది.

యొక పదంబు వనవు నాక పదంబును చెప్పు

పల్లవించి గడంగి యల్లుతాని

యొక యంత మది నొచ్చు నాక వింత గని వచ్చు

సక సత గాని యా స్వర్ణ కాంచి

సీ. చెలల పొగడంగ నా బంధుజేవ చంప-

క సహకారాని పున్నాగ గమన లసద

నొక గుణ సింధు తిలక ము జూరంగ వనికె

ప్రేమ హామల సిద్ధియై దేవి యరుదు

7

సీ. జలధర వేళి యీ సతి, చెంద, చెంద

కమనేయ మగు నేలకంఠ విద్యుతి

చిగురాకు బాగ్, డి యీ సితి జడ, జేరద

మాధవ విద వంతు సాధ తల

కలత బంబాగ్, యీ కలవాని తాతాదె

జిత బల చతురాస్య కృతి విధించి

పటు సుఖా సకసి యీ పద్మిని యరుదేర

నరుదె దేహం నీత్ర మాళ బ్రామసి

సీ. స్ఫురత మహిమ స్మృతంబ మధుర సముదిత

సత్స సహకార కామల జలరుహ్న

భాసి యాతా మహిత వాస పడరే వీరు-

వారు మావార సేడి వారు వారి వారు.

8

కం. ఒక తాంబూలమున జనించుట

సకల యుధుల ఫలము గానుట సరి నాక సము

తి కానుట సుకసాలంబై

యొకటా! విరసాల మధుర కరుగిది ముదితా!

9

చం. మగువలా! దాడిమ ద్రుల సుమంబుల పండిన పండు లాప్స, గా

పరితన బాగ్, బసిండి పొర పంజుల కాట్టిగి జీజ ప్రంజ వతా

పగుల శి కూన బాంధు ప్రసవా భుగ్దయో భవ విద్యునించి పై

త్ర గురుడు సద్విజా ఇతి తురక్త వత్త మని హేమ పరిపై. 10.

కం. చెల తప ముప్పల్ల, జండా-

లల సంగతి నిత మధుప ల్ల లక్ష్మి తిన్-

యల తపంచ మత్వ మంటెను

ముల పో, నాట్రి డ, మ చంద మున సపే, శకున్. 11

సీ. పల్లవా ఇక, గాంగు పతి చెద కామ్మనా

యది వయోధర్మ వతా, గడ, యటంబు,

బ్రస పంబునకు, జేయ బట్టి పూ, బాగ్, డి నా

చిరుత బట్టన నది చెల్లు ననుచు

కళకుట గూర్చ నా కలవి లతాంగి నా

నది యుదాహరణ గా నడిగె దనుచు

నాటకు రజర్మ కలా బాడిని కామలయ నా

నది యతావనము, జేర నదిక మనుచు

సీ. నెలిపొల, తు అట్లు ద్రుప్తరుల నెలిపు గానుచు,

గల సిరుల దాంతి నా యింతి లగల సేమి

పొదల వేడుక విూతి పూ, బాదల చేరి

విరులు దునిమిరి తావి యా విరులు నమది. 12

కం. పున్నాగంకాన తిగతి నానా విరులు నమది. 12
పున్నాగప్రముఖ కుంజ పుంజముల విరుల
మిన్నాగ కాసి కాసులు
మిన్నాగ గ. జేసి రతి క సమోహిత తిలన 13

కం. తానావివర సంభ్రమ
తానాయిత హృదయం దైవపుడు వేడుకతో
తానాదిరి పడతంక లపు
తానాదిరి మార్చుకొని నావిక దావన. 14

మ. సుతనూత్ర మొకర్తు పొదయు గమం చూడించి పైదట్టుచునే
లతికాతాతక నూగునై జనని తిలం దారక క గూర్చి సం
ప్రతిజూడంగదె దివ్యకాంతల యెయ్యారం బన్యభాగ్రంబునం
గుతపింపంగను నా గకుంజరుల నై కా నాకట్టె కై గునా. 15

కా. విలాపల్లల తాతక నెత్తిపుచునే హేలావతే రత్న ము
ంకాన్యంకంకాలని భూలపాట వగ. నా నెత్తిపు యూగెంచియు
తేల తిలక సురభామినే కరమిళ ద్వీపా సునాదప్రియా
తీలాభేదము సారే దెల్పుటకు చాతెంబాప్రపంపేయనన. 16

మ. చదురుల పటము తాడి చొడిచుల తా. బంబద్విలాసాది సం
పదలాత్మం బాదలం బూపుం బాదల నిల్చంగిం బ్రవ్రంబియా
సుదతేరత్నము తావులాగ విరిమై సేరం బరాకాక్షకుల
తుదమోతం బిగుకాకు నేరవలతన దా దూయ మానానియె. 17

మ. ఇలువ త్తేని పటిరకాటరములం బాట్టాడి వేతుమ్మెదల
దా లకం బాపు సాగురు హారములం దాట్టాడి తతామినే
కతానానా విరివేష వాసనల దూగి నేర్పడియె నా సుగం
ధిలనేతామిత వాతపోతములు ప్రీతి స్వేతి వేడ్డన బునుక 18

మ. చని కనిరచ్చి సప్ర సవసారవ శారద సంకల్పంగ చా
లన ఘన హాని సానినలు లక్ష్మిత వేడ్కెత సజ్జతాత్మనే
తనుతరలాస్య సస్యదవృదం గదభంగ తరంగ ఘంఘుమ
ద్వినుతని నాదజైత్ర సురదీర్ఘక నూతన దీర్ఘక స్వేదన. 19

మ. మనోసేపానతటాగ్ర త్రిత నభాగ మధనక పయో బంబకా
రణ తద్రూప సుధాధరక తదుభయ పేత్ర ప్రాంతకా పద్మినీ
గణామం గానగ నయ్యె నకాలను యోగ్యం బంచుద్వైతానా
రణ బాసక బలకేళికై కదింకు భాగ రన్నించు సంపన్నతన. 20.

మ. తట గూఢద్రుమ శాఖకా కి సలయాంతం పుష్ప సారంబుగ్రా
లుటకై వాకిరు హంతర స్థన మదాళుక కాకపోకల్ వహి
చుట అంతలని పల్లవప్రత్యేకై చూపట్టు నప్పద్మినీ
పటుదృక్పాక గతస్థితియూగా భాసిల్లు టెన్యం దగునె ? 21

మ. లత తామ్రంకప తిరభూరు హా శిఖలంబి ప్ర సూనా సహా
జ్వలదాకాకృతిః ప్రాత్ర నేటికె దురై పైకెకి యల్లాడుచున
వలసామిలట సర్వ తా ముఖ జయ వాన్మిన విజృంభించియా
వలతోడూస్తు ననేకకేతనములై వర్జిల్లుట త్కెచ్చుచున. 22.

చం. తడిసి నచూపుతా పటక తాపల దాపల చెప్పలందుపై
జడిగాను పువ్వుతేనియల బాటన బాటన తేలల గోపనా
కడి తగులాందు గాననుపుకానివ సానియె పోతెకల్లు నన్
చెడిసి తళుకునన్మొయియ చెడిసలం గనియింతు తెన్నుచున్. 23.

కం. కాలను జలరాశి మించుట
వలనంద డర్శన బాడబ జ్వల బాద్
లల నాలల సామంతు లల
కలతొరుదా నతన దీప్తి గాచుచు వేడన్. 24

మ. చరకూర్మ ప్రపదాళ నక్రపటకే జంఘాల సక్రితి శ్రీ
కరపద్మంబులు వీచికావళులు మేల్కొంజూప కంకాప్రులన్
వరమొసాన్మీని లోకముల వికచనైవాలమ్ములం గల్గితిన్ ?
త్తురవందం దమరేతి దగ్గచుటకు నయ్యింతు బృథంబందుచున్. 25

కం. కాసార మనుట సైవమి
కాసార లసక్ర మధురసా ప్రతి నెడరే
కాసారమున వహించె నా
కాసార స్వము ననంగ నడసె సరసియై. 26.

సీ. హరి నీలకంఠ ముఖ్యాధికు తీతతిః
జేరియున్గి యెడమి చిత్ర మహిమి!
గాలవకాడిల్న కాశుకాదులు దీనిః
గాల్పుట యేయనుకూల నతియెయి!

హంస చక్రముల ప్రయాస సంగతి నిందు
దేవించు నిదియెట్టి జీవ సంబాధి

... డికి మరుపు మితి దస్త్రింబుట
వర్తింబుటంత దివ్య స్థలంబా!

సీ. ... బహారమనవతా నదినిజేర
నలతదీరదే! యని బార లతన్ బార
జలవిహారమునకుఁ దారసిల నపార
నిజచమత్కార విధులార నేడ్చు విరాడి. 27

సీ. వితత మణి కర్ణికలు కృష్ణవేణు లచిత
రస సరస్వతు లతను నర్మదలు ప్రకట
తుంగభద్రలు నగుచెలక లోనె కలంకు
నల సమద్రముపోతె బద్మాకరంబు. 28

మ. జలజాస్వల చూపు లోచనల దరగళల చక్రస్థులకైవలన్
జ్వల లోమాళులు వీచికావళులు ద్వీప ప్రాంతికల నక్రజం
ఘళ కూర్మ ప్రపదల లతాంగు లగు నకాంతల ప్రవర్తింబుటం
గాలనాత్మస్థితి యిన్మడించె నని కోర్తుల వేడె సంధిల్లగన్. 29.

సీ. ఒకతె లోచన లేపవెయిలె నిగ్గుబదేర
వర్తింబె నల సరస్వతి యునంగ
నాకతె తనూసార చకచక్రప్రభులార
బాదతె నేటను హాని నదియనంగ

2. నాకతెందుదలారుణాన్త విశుర ముఖేందు
కాంతు లడలించు దమ్ములు కల్ప విరులు
నాదుగ వేడుగ జలకేళ నుత్త హింపె
బుష్టవతి నాఁగలదటంచు బుధులు పొగడ. 30

మ. ఒకరంభారువు నాకకటబుష్టముఖి నేరూరించఁగా నాకకట్ట
వకటిరత్నము వారిమూల మెనయం బైఁద్రయఁగా నంతయ
నాక మత్త ద్విపయాన నామలిచి పై నుంకించి బంకించె ని
ట్లు కడంక స్వహరించి రెంచి సరసు ల్ గల లత్తముం బొందఁగన్. 31

చం. చెలవలు ఇమ్ముఁగా జలము ఇమ్మున గ్రువల వేళ్ల పేకురే
తల నవలాలపైఁ బడుట దాచె నదొడ విధిన్ సుదేలున్
భల మి శ్రమింపి పొందు సరసాగ్ర నియట్ల నిజంబు చెంతలన్
నితనిన వారిపై కానక నిల్చునట్లే శ్రమ తెంసి భంగులన్. 32

2. ఒకతెకరములు దాచిన నాకతె నలము
నది విడిచిన నాకతె వేన్మంటి కదియు
నదియు జూడింప దృష్ట నాగుకుని సరము
గులకరించెను తళతళకుకులను నాలను 33.

ఉ. ఒకకురంగుల చన తపోజ్జ్వల బ్రతటవదంబు దా
నకటఁచూచి తగడిచెలు రొసని వెల్పడు నేట నేడలన్
గ్రకురఁగాంచి యింతులని గ్రమ్మరు వేమరు నెక్కు డిగ్గుఁగా
నాకక సుసూత్రధారి తగు లాందిన జెంత్ర పు బామ్మయో యనన్ 34

2. ఆట చెలులట్లు నేట సహస్రటలాడి
సరసు వెల్పడి తుల సుఖాసరసు లగుము
వలదమేనుల జలగు వల్పలు దరించి
తడియెడల నాని నెమ్మన దాడవు బాని. 35

మ. పటికంపుండనచెంత వింతచగురంబై కావిరేల్లానితా
చటి నిద్దా నాలజాగతాడను నుడిగల్ గుంపు అంపైన పం
దిటిక్రిందన్ నెలజానెజాబగతినట్టిందెచితాన్ గూడ న
కుటటిలా నాలక అట్ట నాస్తి కాటజ్జే కూర్చున్ బుచ్చుటికిన్. 36.

ఉ. కప్పరకారుఁబాతె నడకనల్ల బాదియు కావిచేరవై
కప్పుకడింబు కాపుకంబు కల్లక కేసర కావిబాట్టుపై
గప్పిన గంధ కర్మరుగు కాటుక కేటుకరాట దిన్నయం
గప్పుక కామరూపిణి తెలుకా నాక జగ్గి గణి వచ్చె నచ్చటన్. 37

కం. మూలక అడు తాతెత్తుల
మా అకల పొసంగు దాచి మాదేన్ పురుషై
పొ అకలు గాని యచ్చటి
యె అకచెలరెల్ల బ్రత మిదియని పొగడన్. 38.

కా. ఆవిప్రస్థి? వచ్చి తెంతరుణి! నే వాగ్ధ సుస్రీలవా
జీవాద్యంత సుసౌఖ్య వాహన సలక్ష్మీయక్త బాబాదిరా
క్షేపిరత్నమపై దిగంత తతకై నుల్లం కాంగనల్
సేవింపందగుదమ్మ! నావచనముల్ బంతింప సిద్ధాంతముల్. 39.

కా. నాచుంటున్నది మొచ్చునాడిన నవానందంబుమందంబుగా
నాచుంటున్నది మొచ్చునాడిన నవానందంబుమందంబుగా
నాచుంటున్నది మొచ్చునాడిన నవానందంబుమందంబుగా
నాచుంటున్నది మొచ్చునాడిన నవానందంబుమందంబుగా
నాచుంటున్నది మొచ్చునాడిన నవానందంబుమందంబుగా 40.

కం. వినియోగిని మంత్రకళా
వినియోగినియగుచు బలె వినుచెప్పెదమ
మనుమానము విన నడిగిన
మనుమానములెల్ల ధృతి సమగ్రత విూకున్. 41

ఉ. కన్యల గట్టినట్లు గతకాలఫలంబులు నిర్ణయించునా
కన్యలమిన్న కేతరుణి కర్మల గామితవస్తు విప్లవే
కన్యల జూపియోపిక సుఖంబాన గామ్యులయెంత విూమి
కన్యల గామభాగ్య మిది కందురా విందురా తెదామున్. 42

వ. అని మణిమం త్రొవ్వక సిద్ధిప్రియాది పోషితాఖిల
ప్రశ్నికయగు నప్రశ్నిక నిజాభిప్రాయదేవతా పరచరణ
కాత్మం దలంచి గురువరణారవిందంబు లభిసందించి
తత్కాలానంతరమై విధు లాచరించి వత్సకమ.....
..... నిజల సాధనంబులు ప్రసాదించి యమ్మహితలా-
దిపదుహితను దన సన్నిహితంబుగా వించి పర్యవేక్ష
సంతమన సంభంజనం బును సంబుగునభిప్రాయంబులవలన
నద్దేవి మనోరథ సిద్ధి యగునట్లుగా నాత్మహితవాకతా పారం
బుగు ల్గకాల్గకంబులు గానకన్యంబుగా విస్తరింప దలంచి. 43.

కా. కాళియోగిని భద్రకాళి విధి నంకాళి స్వసంమనన
కాళున్ భైరవు వేరభద్రు దలపంగానైన యాకళి
జూలా స్తంభన వశ్యమోహనము లాకాబంధ వాప్యంధముల
తెలం జూపియెసంగి మలనగ జూత్త త్రాంబునం బింతకున్. 44

కం. అప్పు డతిసాహసంబున
నప్పుడతియెసంగు సంబాహ్వయ మగు కన్
గప్పున జగంబు లన్నియు
గప్పున జూడకట్టి ఇత్రగతి చూపట్టెన్. 45

కం. నిధులన్ విధులన్ రవి
విధులన్ హరవిధుల శక్ర విధుల న్నానా
నిధులై తగు బుధులన్ శ్రీ
నిధులన్ గను విధుల దాచె నిజ సన్నిధులన్. 46.

సీ. ఇత్రమన గన్గొనిన చాల ఇత్రరీతి
దేవతాంశంబు లగు పరదేవవరుల
వేల తరవళ్లుగా నతిహేలతరుల
మహిని జూడగాంచె నద్దివ్యమహిమ కతన. 47.

చం. అతుల సుహృద్గణాధున్ల ధృతావల చాప్రల సర్వమంగళా
అతుల నలావలకులు విచిత్రతదివ్య సరస్వతీ సమా
హితుల మహాగ్రు లావోమహితల భీములు శ్రీవిశ్వేష్ సం
అతులగు రాజకైశురు లచింతనల పొల్తు కాదదిందులన్. 48.

మ. బుధచక్రావృతం సుశక్తిధరులన సూక్ష్మస్మవహసే సులన
 బ్రుధితాటవ విభాసి దిష్టుమల దాం ప్రజ్ఞాన్య సంతానులన
 విధతాం చక్రరజాతులన రణధరా వేణాన్యాయ ~~ప్రక్రియా~~ ప్రక్రియా
 నిధులం గాండఆ రా కు మారుల నట స్మేనాన్య వేన్యం ప. గ. 49

కం. ఓకరియెడకంటె ముడివే
 తాకరియెడ సురూపశేషు యెనునరుట కతనన
 సకలావసేవతుల సర.
 స కళావర్ధిష్టులన రసజ్ఞుతః గాంచెన 50

కం. ఆశ్రమమునం గనుచు బు
 రాశ్రమపరులెల్ల మేలురా! యునఁ దగు త్రే
 విశ్రమ కళాధ్వం బులు
 విశ్రమ సౌ కర్యం గాత్రవీర్య నవార్యన 51

మ. వితతాదం సలస తన వాప్రకరు విద్విత్ ప్రేమ సజ్జేతి సం
 భృత సం శాంతి మండలాగ్ర యునరు క్షే తాంబరున సత్వధా
 ఇత సంబారు గుభృచ్చి యంతి తపదున జ్యంభ త్రుతాపేదయున
 హిత శక్రావన లాచనా తనవ విధాంయన రాజు మార్తాండున. 52

కం. తర్జనవర దుర్జనపర
 భర్జన సముపార్జన రజనవైభవ కుంభ
 దార్జన వోర్జన వముహు
 రూర్జ స్థులధామ నర్జనాచితనామన 53

మ. అతీద్విర్భుక్తు వికాలవక్త్ర సుమనో వరరున మభాకారు నం
 ఇత సద్భాత్య నిగూఢ గాత్ర పృథుల శ్చర్మన జితామర్ష నా
 ర్జిత శాంతాన ధృతిమంత నిర్జిత దశగ్రీవున లసద్వైపు భా
 సితతేజామయ మహయాన్వయనిః భూషేన లాచనా తిప్రియున. 54

గీ. అలరసజ్ఞునిః బూడ గాంచునది మొదలుగ
 మధురవాణికిఁ దెల్పయి మరులు దాచె
 నలరసజ్ఞునిః బూడ గాంచునది మొదలుగ
 మధురవాణికిఁ దెల్ప దర్శించె కాదె! 55

ఉ. ఆంకునఁ జూడ నజ్ఞురమె యాయ నయారె! యెయియార మింపువి
 ల్లాంకుని తీరు జాణలదారా! యనితీరు మెగంబుచెల్వర
 రాంకునఁ బూలుఁ జూక మావ్రరా యనఁ బూలు మిటార మిటార
 రాంకునఁ జూలు జివ్వనికి రాంకునఁ జూలని సౌఖ్య మొందుట 56

వ. అని యెన్నుచు స్మవనంద కంద శత వృదయారవిందయగు
 చున్నంత. 57

కం. మోహతి పారవశ్య స-
 మాహిత మతి నచలలక్ష్మ్య మగుపడదంచున
 మోహతి పారవశ్య స-
 మాహిత మతి నచలలక్ష్మ్య మగుపడున! భువిన్. 58

కం. వీనిమంతుమం గాను భృక్తుద
 వీనిమంతుమం గొట్టునట్లు వేరడుపడం గా
 వీనిమైదుకత్తి రకాత
 న్విని మైదుడుచుచు సురక్తు చెట్టి తెమలైన.

59

కం. ఆశ్రుహమూ నుడిపి రుది చన
 నాశ్రుహ ముడి చాక చాక నగపడు సుమచా
 గాశ్రుహతిః జాన్మకృ మదనమ-
 వాశ్రుహ మున కతివ చిటము నటమట మగుటన్.

60

సీ. ఆచతురాసున్ వే రాతంబునది మొదల్
 మధురవాణికిఁ బ్రేమ మధిక మయ్యెన్
 నారసజాధన్యకు నభిరుచింబున మొదల్
 మధురవాణికిఁ బ్రేమ మధిక మయ్యెన్
 నాప్రతిభావంతు నాల్గకనము మొదల్
 మధురవాణికిఁ బ్రేమ మధిక మయ్యెన్

సీ. ఆసుదర్శనభాన్తి విఖ్యాతవంతు
 సుగుణముల మేలుబంతి పోల్చులనలంతి
 నఖిలచర్చ సమంజసు నతనిఁ గాంచు
 మధురవాణికి మదిఁ బ్రేమ మధిక మయ్యెన్.

61

సీ. రూపసంపదల లక్ష్మీపుత్రుఁడనవాఁడు
 పొలపుకానఁగనీ తలఁపువాఁడు
 సతాంతి మహిమ శ్రీ సహజుఁడయనువాఁడు
 పొడచూపనీ వేరుతువువాఁడు
 మహానీయ వాసన మాధవుఁడనవాఁడు
 పొలుపెల్ల విరియించి పొదటవాఁడు
 త్రిమోదమున మరుదధ్వుఁడనవాఁడు
 తావు బాఠించి తాఁగవువాఁడు

సీ. నెంత సంపత్తి వరున్ల కెన్నరాని
 సింహ సంహన నాభిఖన్, చెన్నమొలు
 వాని మహిమాని సొగసొత్తుఁ బూని సతీద-
 లంచు కళలంచును వరించు సంపదించు

62

ఉ. ఆరమణి లలామకును వారమణి మంతు భూష్ తెంతయన్
 భారము లయ్యెన్ గోరిక లపారము లయ్యెన్ శుకన్ క్తుతెల్ల దు
 ర్వారము లయ్యెన్ వారకను వారము మారుని సజ్జనాపటం
 కారము లయ్యెన్ కారమయ్యెన్ వికారము నాదమమేర మోజినన్.

63

మ. వెలునేడి మరువాడి తావు వేడి సమీరంబుపెం
 పటలాడి బుజ్జెడి తెలులటలవాడి శుకన్ క్తుల్ దృఢిన్
 బెటలాడినని తగడిచెడియలతన్ బెట్టాడ నగడిచి భుం
 డజాపిడి ననుగూడియన్నెయనున్ నజ్జూడి పూజగడి దాన్.

64

ఉ. మాపులతాపుత్రై నమరు మాపుల మావలవంతగోర్వఁగా
తేవనితేవనిం బుకతేవగతేవగ తాపవహియే
నేవగనేవనింపఁ దరమే దరమేదుర విందుకెండులన
బావగఁ బావగన్నదుగు బారను బారను చింతచింతిలన 65

చు. బుకకుటాపుతే బెడసింగితి తే. బిమిటారి నారి చెం
గబవకటారి కెందలరుకైదుపు పుప్పెడి బాడు పువ్వుట
ల్లల పొది సన్యసాతయెలగా అ్పకసాకకకకుతేకమై
కలకనేదిచ్చు కంతుబెనునకాకల కాకల నాడబ్బెదిలన. 66

చు. పరువడింకతావనం బలమ పత్రము లన్యమ కూడి సౌమన
స్వరమనురక్తి మితి సరసత్వముమై గడిచెరి కుంబమం
దిరమును జేరి యయ్యునున తేబ ముచెందుటచే లతాంగియుం
దరదారెనె వియోగమెడ దాపయి దా పయిసేయ నేయెడన. 67

ఉ. పొలుపు మాంయపుం బిది కపాంయము నాంయముగాఁ దలంబు నా
లాలుపు మన్మథుండు సబ్బలాంయపు లాంయపుమేటిపెందిగుక
పాటుగ్గే గంధవాహ ముతవాహ సమివాకు దేవామామయిన
జేలుక పాటు దీవిరహ వేదన వేదెస కంచు నెంచుచున. 68

ఉ. పాటలగంధి కన్నానలఁ బాటిట బాట్ట బలప్రవాహముక
తేటమెయింసుచెక్కుతేటదేవులక్రేపుల నిండియుల్లు బ
ల్వాటపు గల్లు గుల్లుటలఁ గ్రామ కటితటిఁ బచ్చ నేతకై
లాటవినిగ్గు నేలద్యవ్దంబుత నిర్జర నీర్మలాకృతిన. 69

ఉ. అక్కట! యక్కటా! సతికి నాననచంద్రుఁడగుల్ల నంబులన
బాకుఁచుఁ జింతలాఁ దతిగి బేపుటె కాని పునఁ ప్రపూర్తికై
దకిన మిక్కుటిపునకుఁ దమ్మి వియోగ వినిద్రవేరఁ దా
నాక్కటి విచ్చియుండు బహిరుద్గతబాహు మరందబంధులన. 70.

చు. పొరలం బెట్లిన శంయ్యయు న్నదలు సామ్మన హేయవతావస్తువులే
గర మంగంబునఁ జిందు గంధమును దక్కున పోగుట న్నన్యవతా-
ట రుచిత్వం బతేతాపవతాదెలలు నన్న వేద్యమై యుండె నాఁ
గరి సంతాన సమా నయానకు సరాగంబా వియోగంబు నన. 71

.. అంతర్లసి ..

ఉ. అంతటిల నకుఁవలయుంబు నుకేసర కల్లకాగము
ల్లంబిన సారసంబునెకతంపఁగ నా నవలా కుదింబకే
డించకసేయు నా కడ ఘటించును బ్బాబుడఁ జేతఁబట్టెదనె
గాచుచదింబాను న్నలనుగానను కీరతలాఁ గృశింబయిన. 72.

కం. ముద్దుకొ నామని కువలబా
నిదిబతా విధుఁ డబ్బతల జేదనిధియనిలందున
విధినేవగ నిక మారుడు
వధసేటఁ డి! దూరసేట! వలదని వాగచున. 73.

శ్లో. సకసారిలావర్త చక్రములే చక్రములే
వగమింబు నేదంగి తేగలు పోగలు
పరిమాది బగురావి పసఁ బూని రుసుమాను
పేడిమి పోవచ్చు? కూడికూడి

పాదైకవింశతి కు పదపంచము
 పరువంపు మరువంపు పత్రి పత్రి
 యలకునేత్రావి సామర్థ్యముల రథ్యముల
 భువనవశ్యపుకేట బావ బావ

శి. బురుగు కామ్యకు లలత
 సారథిని సారథిని చేసి జగము ^{మా}ట
 మాత్రమున నెల్ల చెలవిగడ మచ్చు . .
 మానమారుఁగాత్తు మరుఁడు

74

శం. కినిసి మరుఁడు చిల్ల మురికి వగతేజు బీజానఁ ద్రావ వెం
 టనె భాగమింబు వెంటావమిట్లొకటారి సజానదూసి చెం
 దినతమితి బోలికొద్ది కసిదీరఁగ చిలున త్రొమ్మి న్నమ్మనక
 వసజదళాటాట్టి దరవలతె దళమ్మగుసోమ్మ న్నమ్మనక.

75

వ. తియ్యెద నభిజ్ఞా ప్రతిభావతి మంజుభిజ్ఞా కలకంఠి
 ప్రముఖ నిజుల సఖిమంబులమ్మత కానినె అత్తంబునం గ్రాత్ర క్రొత్త
 తై అత్త విత్తు . . . నత్త మిల్లనవి యొత్తిన అత్తలంపుపైరు
 మొత్తంబు గని తళత క్లాదోదాదం గ్రుచ్చి యెత్తి కొనిట
 నాత్తి తత్తదు అత్తత్తకం కాల్పు రుబ్బుత్తర వ్వనన
 వృత్తాంతంబు సదిస్తరంబుగఁదెలిసి యేది చంద మేమి
 బాంద మేమి నొంద మొర నంద మని సంజ్ఞ మింపుచునుండునత.

76

కం. కలకంఠీరవ యెయిక మద
 కలకంఠీరవ వలన్య గరసి మణార్చిన

గలకం జెదరి మదిందలలఁదె చ
 కల కంజదళాట్టి జేరి యెను ననునటాతన.

77

కం. మాటమ్మవుగా! యెక్కడి
 మాటమ్మవు గాని మనల మదిగితి వదిలె
 మాటమ్మవు గాగడి క్రిలు
 మాటమ్మలగాక నెక్కడూ యెవ్వరికినె.

78

ఉ. విమిట నమ్మఁజేసె నాకా! యేమిట నమ్మక చూచుచుండఁగా
 . . . మాంకాచేసి యెయిక నెదుట మాంకెద నంచు మమ్ముక
 వ్రామి కనుదైదుత్తు నిను ఇలామిక నాల్కానఁజే
 గుమిడి మేట నమ్మకుమి గామిడి మేటమె వ

79

శి. మారు మలితేని సోగసు చేకూరు (వె)లంకు-
 మా రుచితవైస నీకు వేమారు
 మారు వగఁచెందు టెఱిఁగి యా
 మారు మాకగుఁది అంకుఁ బల్లారు

80

కం. విరి వింటి వానిఁ దలఁపన
 బూరి నాను దోయామకారి పొదఁగన నుసురుక
 విరికెత నీగక మా నాగని
 విరియు నతని పొలపు చేర వెఱవనురె చేతి

81

ఉ. కేళవసాంతరాళ పరిభోలనశాల గళ నృధాళికా
కేళసూమాళమేళన వికీర్ణ సు. సౌరభ పాళయో మరు
స్మృత మళా మళం గరుణమాత నతేర్జికళాళితేళవ
య్యాళి దువాళి ద్రాళ బవళాళవిళాళి గాతచేతారే. 90

ఉ. యైత్ర! పికాది సత్ర! సుమసాగుకమిత్ర! వనాశ్రురమృతా
(పాత్ర! వి)టి విటప్రకరపాలన. ఇత్ర! వివిత్ర సౌరభ
శ్చత్ర! ము. హీ జడైన్ పరియైత్ర పయోరుహ సేత్ర! నీ కృపా
పాత్రసుజేసి యల్లలన వాల్మార మేల్మారయింప. (జూడు) 91

వ. తిని యమ్మధురవాణిం జూచి యొక్క పంకజాక్రియిట్లనెయి. 92
కం. నానాదిధయ్యుక్తులచే
నా నాయకు నిస్స. గూర్తు నానామది గ
న్యానా యత్తము నేయదు
నా యెలనానాటి. 93

కం. రావమ్మ! నిస్స జేనకన
రావమ్మ ములను గీరా
రావమ్మదిగి మరుమొహ
రావమ్మను. జంతనేతు రాకమ్మకతోన. 94

కం. బూచానావబుడు మనసు పట్టెను
బూచానెయనె మధువు పొతవు పొన. గ. గ. బుతెనె
గీవిల యనుకంపించె. గ
దా పాయువు నాటి దైవ మనుకూతంచెన. 95

సీ. తిప్రమేయగమాంత ప్రవర్త్యవేద
శ్రమరమ్మను పొతమ్మ పకనె నమ్మ!
యీ శుకాదిక పయోవృద్ధుల. బులకం.
చన శుభవాత్సల చెలనె నమ్మ!
పిలచి నమ్మి క. గ. నంబక శక్తి. బాప్రజ్ఞింప
మనకు మేల్పాకిచ్చి మనిచె నమ్మ! వి. ముద్
చాలనేటను దెట్టు శకునంబు లరయ నే
నడకకు సరిపోవ నడచె నమ్మ! 96

సీ. వేని రమ్మము చెడక నేవేనిరమ్మ
వేనిరమ్మ గ ననివేరు వేనిరమ్మ
విచ్చి రదియెల్ల నేయొత్తు నిచ్చునది
పడవె పడవె గ. త. విలాస భవనమునకు. 96

వ. అతి బడి బడిం బడుగుత్రె నుడుగు తాట చేడియల
నుడుగులకు నుడుగని సిడిముడిం. దడబడచు బెడి
దంపు టడిదమ్మల విడిదికి గడగడ వడకు
(బ్రక్కడ కాంత గ్రంథపాతము కన్పట్టెడిది.)

నురల పోరల కెరల మొదలగు. బాతక యెట్టకేలకు
పొదపొద రాజసదనంబునకు. బాదమని ప్రేరేమ సఖి.
జనంబుల ప్రార్థనా పోనఁ పున్నంబున ననీచకడైనంబుం
దరల జు. డలంబి. 97

కం. తేన మరుతేన నెచ్చెత.
 జూని మోముః జూని పట్ల సూనిత వేగంబున నెచ్చె
 తేని తనుక్రూని నట్లయి
 యూనిగురుబాడి సైని యాడుగం జూచెనే.

98

మ. ఎలమిశ్వరః, ఇకులంతుగతి నందిమైన కన్యేటితా
 బలదై మున్ను నుక్రవచూపు కరణం బట్టిన నిట్టుకృతాః
 గెలనశ్వేదేద మంచు సందడిల చక్రినే హెచ్చుపైపెచ్చుతాః
 ఇతవేరాస విలాసవాసమునకుం జేరెనే సఖుల తాడుగాన.

99

కం. తిన నాతంబి పర్యే
 జ్వననాటాకుః తాత్మ మిగుల సమృదము నడ
 గ్రాన నామునిఁ గని వినియతి
 విన నామది వలతు నవత విధమెటులవ్వనే.

100

“భక్త బంధము”

కా. మాన్యరాధన్ నవేంద్ర నేలతనుభూ ముద్రే కటాసుత్రమా
 ధనాధిపు త్రుజు కంధి రాజు తరి వంశన్ కృష్ణకైకప్రదా
 జన్యవద్న భటాధన్ వందిత భూబాక్తాం తటానా విప్రమా
 మాన్యసేవకు గంధ వరం జగతే మానాథ దానాత్మకాః

101

కం. భూమినీలాదిప్రమా
 కామి బృంహవైకామి క్రితా
 గుమి జీవూతనిభ
 శ్యామి నవసామి వేంకటాశ్రు స్యామి

102

ముద్రమా పరిముద్రితాత్మ సముద్రబా మృదయాధిపా
 భక్తదంతేప భక్తదా నిరుపద్రవా మృతదాయకా
 భిద్రవృత్త తంద్ర సాత్తరాని ద్రవైకమనా హుం
 నిద్రితాతివినిద్ర శివ పుణి ద్రవృద్ధ మజాంతకా

103.

“నవ్యము”

“ ఇతి శ్రీవేంకటేశ్వర వరప్రసాదపాత్ర చరిత్ర తిప్పలా-
 యన సూత్ర పదిత్ర వీరరాఘవపాత్ర వేంకటాచ్యమిత్రపుత్ర
 విచిత్రకవితాళి నీత నానావిధావధాన లాఘవ శ్రీ చింతల-
 పల్ల వీరరాఘవకవి ప్రణీతం బైన మధురవాణీవిలాసం
 బను మహాప్రబంధంబునందుఁ దృతీయాశ్వాసము ”

“చతుర్థాశ్వాసము”

కం. శ్రీధరణిధర నజలా
 భాగధర భూధరణి భృత ముద్ధర హితలా
 ధాధర మాధుర్య దయా
 సాధురమాధుర్యశివ సద్దతి వచ్చ!

రేం. తివధంపు యునుండు వైయాసికుండు
 నేటిఁ బర్యేన్య హేన్య స్మణిం గుణింబ
 యాదరంబునఁ బరెఁ దాన్యంబిలాసం
 భాసమునఁ జేరి విరహశ్చ నాసిద్ధులవచ్చునది

2

102

కం. కూడిన దగ వడిన సిగ
 వాడిన యెగ మలకు పాస్తుపై నాతిగి చెబుక
 వేడల గల బెడరాడల గల బదు
 లాడల నెడ నుతి కతి కండుల గల నంతన 3.

కా. బాలం బద్ధముఖన్ భ్రమించి మరుదా బాల నిర్మలం గాల ...
 పాలం బాల గలచేసె నేయతిక పాప వ్యంజనం బంజనం
 జాతయెంచు సుమిత్రుడొట తదభిజ్ఞా భ్రాంతి దిష్టంతి దం
 తాత్తి నుక్కులు పుష్పేనా యనని నుం డస్తాత్రి చెలెల జనెన్ 4

మ. వరవేద త్రయ మూర్తియై శుభ సుహృత్వ పీఠి సన్మార్గ త
 త్వరవృత్తిం ద్విజుక్త మానుడగుచుం బ్రాభా కరాజ్ఞాన పై
 బురి రానించుం బ్రాంతి బానిసె సంగై కా నసద్వృత్తి య
 ధీర కా తి నము తి నవతాటల న నజ్ఞం గ్రంథె భా నుం డాగెన్. 5

మ. అలచేళాభి నింకా మకుండు యుటి కాంయంత్రంబు నస్తావల
 న్నీల సంధించిన నంబురానియను పాత్రంబందు సంఘాత్తిచే
 దళమై మున్నెడి రాగి నెన్నెయన మార్తాండుండు గ్రంథె న్నభా
 వలంబుండాన రవంబు లట్ల దెసలం బిచ్చ నివహం గార్జునుల్. 6.

చం. సమంకుపు ణాతు నాది భువిశైలము లన్నియుఁజ్రైడి నేయ న
 ర్నముడను గంధ లా మార స ముక్తపు మూస నమర్చి యుంకులా
 భమున కెదిర్చు నన్ని నను బద్ధ మిడం గ్రియఁ దప్పి యుద్ధమై
 యమలిన లుట్ల పొట్ల జరకాతప సాగ్ర న సేంద్రకృంగముల్. 7

మ. సమంకుపాదిత మంత్ర సిద్ధుఁడవరా నా కాంతకై దివ్యర
 త్నము నాకర్షణ విద్యచేత నా సంగన రావించి నట్లర్చి బం
 బము గ్రంథెన్నె టి దాని దెబ్బన నభాగి మాంకా మహాశక్తి క
 న్నముగాఁ బగి నిన మాంస రాసులన విన్యాణించె సంధానరుచుల్. 8.

మ. తపనస్యందన నేమి యుట్టన సమద్వ ద్విస్ఫులం గాప్రిచే
 నవరాత్రిన ద్విగుణించు దావశిఖ భాయన్ సంజ రంజిల్లెద
 ద్విపులాద్వి ర్వ్యతవేణువ్యల్ అపిగిల ముత్యంబుత్వ లంజుట్టున
 ట్లపుడి చ్చు న్నవ తార లాప్త యన ధూమగ్ని బాగిల యెట్లం తటన్. 9.

మ. తిమిరశ్యామ నిశార సంవృత నిశా దేవన న్మయ్యాభామయ
 భమనేరంగతలంబున న్నరస దిక్పలాభముఖన్ ధీతన్
 దమినిల్పంబదరించు తాపుతెరయెనా నా సంజ రంజిల్లెద
 త్రమపుష్పాంజల చల్లనట్ల నవతారావార మెప్పిన దివిన్. 10.

ఉ. తిల్లన నన్నుఁజేరఁ బగలై పరశక్తికి నా సచేస్సినే
 వల్లభుఁడంబుఁ బద్మిని యువారి త ద్విరవర నలార్తయై
 యుల్లముతెంపుతా విషపుటుండల మ్రింగె ననంగఁ దాచె, పో
 నాల్లక నిట్ల భృంగముల నాని ముడింగిన పంకజావళుల్. 11

చం. చెటవుఁడు వచ్చువేళఁ గంఠసేయుచు దిక్పరివారికల్ నిశా
 లలన కలంకించునెడ లాతతనీల సర్వజ పాళికల్
 వలనకు జాళువా పసిఁడి వన్మయ నేడగి లాన్పిన
 ట్లలవడి రంజితన్ బ్రతి గృహంబున దేవశిఖా మయూఖముల్. 12

ఉ. విన్నను పిరశేష పరివేళమా తెలుసు
 సజాముదండుకై
 యున్నను మేని చెల్వమున సంకుగఁ బూనిన నీతజల్లురే
 నన్నగతిం దమంబు వియదంతరమజ్జె

13

సీ. సఖ్యుఁడగు శాశి
 తివిరి యాచాయనె యవతరించె

నతివిశదాత్మఁడౌ నభవ్రుఁడె తద్వర్త
 నంబున కైక కంఠంబుఁ బూనె
 నధికతఱిజగరా

తిరుగఁ జూపె

కుబ్రాంకు విసుబ్బిత్తి నాజల్లురేరాయఁ
 డెద దేని చిన్నెగా నదమునానియె

సీ. ధామనిధియగు రవియు నేతాద్య
 లక్ష్యమని లాకూతెన్న నెల్ల క్షేప్రవృత్తి
 నామోరె తిమిరంబు గుమురుత్ర కామరుమిగిల

14

సీ. నీతజగదని పచ్చి నీడంబులమి బల
 బల్వఁగ నాగురామి

పెంబడిపోవు

దప్తన నెవ్వగ నివ్వబిల్లు
 తిదరిపూఁబాదలహ్న మెదలు తువ్వెదరాదక
 కదవదయై పోదమె

సీ. విరుల యవరులపై బాదలు నాకులు
 కాతుకు కాలి నెల్ల కలయంగ దెదకు దెదకు
 బాలయతినింబు పలవింబుఁ బరితపింబు

కతన

కవకవలఁ గ్రుంగి యెక్కు ఇక్కవ కృతాని.

15

సీ. పతి బంబరాప కంభపూతా నాయక
 పాపనాథ కృతంబు పాపములను
 తిసహిష్ణు సాధనగా భూషణమక్రియ
 వినియోజితాగ్ని ప్రవేశములను

కుంజాతర

బద్ధపల్లెకంఠ పాశములను

సీ. ప్రియవిరహి యాతవేదన భీరు వసుమ
 దనువుఁ డారనింబు ననువునఁ దన
 ముగాక
 కాకనెడఁ జెంది యెక్కు ఇక్కవవెలంది.

16.

సీ. వేళాబాధాన గుండా లాధిపతి హస్త
 నాహిత్య వసుధ
 త్రియమామాప్రసాద
 ద్దామాత్ర ముక్తావతాన మనఁగ

వ్యావహారికములు వ్యావహారికములు

2 నాట్యము

నాట్యమునకు లాభములు

నాట్యమునకు లాభములు

దశర

పటల నాట్యమునకు లాభములు

పటల నాట్యమునకు లాభములు

17

కం. ఆమెయొక్క మేము

మమలన దారక

సమయమున మేము

సమయమున మేము

18

నాట్యము

నాట్యమునకు లాభములు

నాట్యమునకు లాభములు

నాట్యమునకు లాభములు

19

మ. ఆమెయొక్క మేము

ఆమెయొక్క మేము

ఆమెయొక్క మేము

ఆమెయొక్క మేము

మ. ద్రువించుటకు ప్రయత్నములు

ద్రువించుటకు ప్రయత్నములు

ద్రువించుటకు ప్రయత్నములు

ద్రువించుటకు ప్రయత్నములు

నాట్యము

నాట్యమునకు లాభములు

నాట్యమునకు లాభములు

నాట్యమునకు లాభములు

నాట్యమునకు లాభములు

22

నాట్యము

నాట్యమునకు లాభములు

నాట్యమునకు లాభములు

నాట్యమునకు లాభములు

నాట్యమునకు లాభములు

23

నాట్యము

నాట్యమునకు లాభములు

నాట్యమునకు లాభములు

నాట్యమునకు లాభములు

నాట్యమునకు లాభములు

24

నాట్యము

నాట్యమునకు లాభములు

నాట్యమునకు లాభములు

నాట్యమునకు లాభములు

నాట్యమునకు లాభములు

నాట్యమునకు లాభములు

నాట్యమునకు లాభములు

అసారసానము డా సేము డాసి యు.

ల్లాసించు భావావిలాస మతుమేయి!

25. యను బాధువు, నాండవై నండ గాని ప్రచండ
మయి కమలజాగడ మను భాండ మలమి గండ
హరిత కుమూద యండముల డండ మన యుఖండ
మగుచు కేయండ దగు నాండ జగము నిండ

వ. ఇట్లబోయి తమోయారిత కార్చుప్రపంచాహవ తాళక
లగు చక్కరికల తుడి క్కరికలను కారకల సుబాళకల
చెన్నెల కలగు వెన్నెల తెగకున్నెలవగు వెన్నెల బోని
వెల్లకి వెల్లకి చెడి మల్లడి గాను నుల్లము దాల్లం టి కంటె
వెల్లకిల పల్లటిల్లు తల్లడంబుతో నాల్లంబుగోయి పల్లవా
ధర యుల్లన జూబల్లం గనుం గాని.

26. సే. పొన్నగిడు నతభిన్నగుడు యోగ
విక్రతి యెఱుగు నటంచునే విశ్వసింప
నేకర సృష్టమున వెచ్చ నిచ్చయియెన్
నమృతకరుడవే! మృతికా వంబుజాని!

27. ఉదధి మధనమున నభిన్నదయంబు నాగుట
నేటి గళంకాబాత్రి నివురు గానుట
నాదినియంపుల కాభర మగుట తే.
జమున కాబాత్రి నవ్వ విడుట

శంకరువతాళ నలంకరించుట సర్వ-

గాముల వికాస మనాంచి యుంటు
నల వియెగానుల చెల్లు టాదిత్యకులనాథ-

28. గురుదాత కాత్మచే సంతాపించుట
సకల సారసవన వివాసగమన సేయు
టంతరము రావణునకునే కింత గల్గ
దైన గమలాది నీ బాని నమరవైరి
మించి యుచులల బలమి శ్రమించుటెఱుచు.

వ. ఇది బాహర విధానియెట పురవిద్వద్విప్రప్రయంబులయన
రవికిం గాతి నా సంగ బుచ్చు కాన సంరంభించుట స్త్రీలును
ధృవప్రయంబుల గామియన సహజప్రే దావాన్వి చంఠంబునన
యమతే వశ్యము చెల్లు ని న్నదలునా! యుక్తంబో నక్రంబరా! ప్రి.

29. పాము నాములదెస చెడి పాలవంటి
కులము పలుచనచేసి మైకలనేడు
నవత నాదించుకే నామి టెట నేడు
రాకపోకల తమమెత్తురా! మృగాక!

30. (9 కడ కాంత గ్రంథ పాతము నలకు.)
తం. తిని యనితర శక్య వ్యథ
గని కనికర మెడల తూర్పు గమియుచు, టై జా
య్యన యెనయము సూననరునం
గన కనరున, జూచి పలకె గనగన గనుకన

31. మధుకర గుణమ్ము మధుర ధర్మమ్ము మధువు
లాలుకు నాలుమ్ము గల నేవె యుగ్ర నహతి
నక్కటా! చెడుపక్షమా నవేతి మదన!
యల యనాథల దురదృష్ట మేమొకాని.

32

32. పింఛిని మంట నిన్మంట నెంటెద మన్మ
యాంటి కన్మంట నె యెంటి నావు
విట నేటికి సూటి నేట నానెద మన్మ
నేట నాయమ్మంది నెగడి నావు
విషము ప్రయోగించి విదలించెద మంట
విషము తాగుడున కుడ్లు వింటి నావు
ఏవడ్డతిని చూపు మాప నాపెద మన్మ
నా చూపమేకాని యలలి నావు

33. ఆమఁ గలుచు వాని నెలుచు హితమ్ము గీరి
మనుచు వని నిన్మ మృత్యు వేమనదు నాన
తిరుగు బుట్టెద మమ్మేవ తిరుగుగావ
దేటి వధ నేకు వెయిన చూప నిక్కు బాప!

33.

34. ఒక సతీ రెరలంచిన పా.
ఆకమునఁ బ్రాణాతలాధ ఆరితతి వింకన
సకల సతీ బాధా విధి
యకటా! యెహింస కన్న మయ్యెదా! మదన!

34

35. తిలాగతి మరుభూషణ
తిలాగతి ధృతి యెనల్లి హేలావతి దా
నేలాదళ జాలావిల
బాలానిల మెనని కినిని పతకం నినుకన్

35.

36. అతకానలకుఁ జూపలత నించు టాటాటు
పుట్టింపు కామ్మలఁ జూండు జూటు
భూమి బుంతయు ధూళి బుచ్చిన యాత్మాడి
స్వప్నీకి యెయని చెతనెడి
విషము గ్రుంగెడి నాటి విందైన కాంక్షిడు
ఘనుల దిసన్జింపు కామిడిడు
తూరని చాగ్లెల్ల దూరు ననాకా

37. మంటలు పుట్టింపు మాటకా
యనుచు జగములు వడఁ కంగ నందతిని
నుల్లసంచైన నీ జాము కామ ప్రేమ
దీనితమా! యిటు నేకు మాయనురు గంట
ఘన బానాహు! మృగ బాహు! గంధ బాహు!

36.

.. తింతలలి ..

38. యమదెస నాశ్రయించి భుజ గాధిపు కోరల తూట్ల దూరి యె
ప్తుమి జనరాని చాట్లఁ జనఁ బాని కృతానుని గూడి మంటలం
దెమలని లాకముల్ వడఁక ధీకాను ఘాతుఁడ నేకు వాతభా
వము పది కాళిఁ జేయెన ఘనాసనఁ నల్లఁ బురి! ప్రభంజనా! 37

కం. అని దనరుచు వనరుహుల్.

చన భూపాలరాగ సమయత్వముల్.

చెన గానీ అంతటనంతన

జనులకు భూపాలరాగ సమయం చైనన.

38

అంత.

మ. మును రత్నాకరుడండనంతమణి సంభూతత్వముం బానియెం
దినమత్సంతతి యుత్తరాత్మర సమృద్ధిం ద్రాసముంజెందదం-

చును జింతామణికి న్నతిత్వరగఁ దా సూరింప నందుండి భూ
గ్గున జీవన్ముఖియెందు నికరనన వసుంజుక్రతానెం దిదిన. 39.

మ. కళచూపన క్షణవృద్ధులైన సమతంగాతేక చంద్రుండు కా
త్తల నిల్వం గని యజ్ఞమానగనె శుండాలంబు తే కాన నా
కలపోనాడి గ పాతకాపుక కళాజ్ఞాది కాలస్థిత
దెలయన్నెనె త్రిశుద్ధి కన్దనిజాత్రెం గుక్కుట న్ననయత. 40.

ఉ. రాజులు రాజుక్రంగిన నరాజకమైన శ్రామింబి దిక్ప్రజల్
ప్రజనుదెంచు నయిననుని పేలభవ వాత్ర ప్రభాతదూతతే
గా జలతటెట్టు యేయ మనఁ గట్టి ద్విజాత్తుట బం దరంచునిం
దాజుని బండ శరరలు నాఁదగు తెల్పుయి ది పమాంకర. 41

చం. సమయ సుధివరుం డపరశైల తటంబున నిల్చి యుండువుం
జమనెడి బిష్ణుత్రాకు నాని చటానన గాలపువేట విస్సము ?
ద్రమన నానర్ప నంకమను దోళము గాలముమ్రంగి లా జివా
న ముడిగి వచ్చు ముష్ణమియ నాళె స చంద్రుడుఁ జెడె నస్తమయన్. 42

కా. గంగంబారఁ గడంగి నింగి కయి డడఁ బాంగి రయెల్లు త
జ్యంగరాప్తిఁ జెలంగి యయన్లత నిస్త జసుఁడై బ్రూనియి
జ్యంగిం గ్రుంగెఁ బయోది నా డిగియె నప్పగ్గారి త జ్యయన్జై
నగైమించు విరుత సిరుత దేరలు నగై తాఁ దాగుచుత్. 43.

మ. గగనాంబుని నిధియందు వెళ్ళెల కల త్రేనె స చంద్రుండు ప
స్థగితుండైన కళంక ధీవరుఁడు ప్రత్న గ్రావతరంబుగా
చన తాజావృచు నంశురజ్జువుల తజ్జులాంతరగ్రస్త మ
త్సగణాంచెల్ల గ్రహించె నాశక్తియన వే సంచారం దివిం దాకర. 44

చం. పొలబుల గంట గంటరుల బాగులు బాగులు గూర్చునేర్పున
చెలవలఁ బ్రాదు కాముకులచెమ్మల నమ్మల బాపుదాపునై
మెలపుల గూరు నాగులకు మేలక వజ్రబు వలండివింతయై
పలపల గ్రమ్మె నుమ్మతక పాయఁగఁ జెయఁ బ్రభాతదాతముత్. 45

మ. బతుచ క్రావన తల నభునదితుడై పద్మాపుఁడై తేజఁగా
వహిత స్మంథలమధన్ వత్తి హరికినె వాహాక్షమై నిల్చు న
యన్పొలగా కాహిత హిమము చందమునఁ దెల్పె తాత్పు మిచ్చుండు
ద్వహితస్థాతి గురుజ్జుబుజ్జుచుల నాతజ్ఞాన్వతోచుత్ దశన్. 46.

చం. సరసులు రానివిద్వరము సంధిలుటల్లని వరఁ యిదేమి దు
భ్రరసుని కన్త మూయుగతి కల్పబు దేవాక్షి నయం తలనెన బం
ధారగతి లోక బాంధవుఁడె ముండుదయించుట నానివెనములన్
విరివి వహించుటాని! యనఁగ విప్రు గుటాప్తు గు నప్పయోబుముత్. 47

చం. తిలజలజాననప్రళయమయ్యలయెల్లను మేరవట్టియ
త్రాతమలకాణాయాని ప్రజాదానప్రభాతప్రదానపంపున
నెలపులమేరతర్చులుపనింపనకుంపటివారె నరంగుడ
వ్వలనుదయించెఁ గాలవిభువక్షుకు నొనెడి జాగటంబునన్ 48

మ. శామమనమే అముసుం గువాయ సరస్వీ హేలానటి భామచ
త్రముగా నయ్యనుప్రకాలఁ గంతుకవినాదం బునుచు నట్లుహ
స్తములంజైకాను నేలపుత్రపుల నిద్దాబంతులనాగకున్
జ్రమయించె నృమదున్యమధుతి ద్విరెభంబుల సగాజంబులన్. 49.

ఉ. విక్రమసాహస కృతప్రభు
విక్రమశాసనుఁడువేగవేగఁ గన్త్రె
విక్రమసింహరతుండై
విక్రమశాత్రుఁడై డక్కువిధి దీర్చి ధృతిన్. 50.

సీ. గురునీతి నశాశీతి పరిఘాతీయగుహాతి
తనశీతికగురీతి దనవునీతి.
చలపాది బహుపాది చలపూది నయనాది
యవిశ్లేషి యనప్రకాది యగువిహాది
గమిగాన్య బుధులెత్తఁగఁ బ్రసన్నవిభవాన్య
తులగన్య వేరపున్య దారలమిన్య
ఘనతీలఁ జనుభేల ననుభేల సుఖపాల
సములాంబఁ గను తాల సములముల

సీ. మనుచుఁ జతురానను లనూన వినుతి పూన
మలసి తనుయూన పేలున నమహిమనూన
నెడిసి భరమాన నమాన నేండుఁ గాన-
యపు హాజారానఁ గాచినయంతలాన. 51

కం. తిల కలకంఠిపెసంజా-
యల కలకంఠి నాదలక్కుచు మరుమా
యల కలక చెంది చేకాను నల
కలకతదెట్టుదింట కదిపతి యుతన్. 52

ఉ. ఏకడియంజనంబు తనుతెకడ మండలశాఖరత్నఁగా
నెకడ కాచుటెకడ మహాద్భుతమై కను నాన్యయంతలా
నకడపుట్టుటెకడ! యువక! తనపట్టికి నిట్టి భాగ్యములే
తక్కుట మిక్కుటంబె వరుడక్కుట లాకడ మక్కుటలే గరులే 53.

వ. తిని వితరింపి. 54

మ. అతఁడుల్లగకయన్లు గానవిగానతదినుం డంచెదనే నెట్టురా
నతిదూరస్థితిచెల్ల సంశయమనా నంగంబులు వారిభ్య
త్రితి కంతామధు భూమిలోళ మారకున్సింధూయదైవంబు
గతి సంబంధము నాకమానునె. యమోఘస్థాకి నృతికిన్. 55

సీ. బమమమఖాగమ మార్గపాళి సందాతయతా
ధాత యెతరమునఁ దాత గాడె!

యతు అత పురుషోత్త మాభిన్న సేసః శ్రీ

మంత్రం మనమామ మామ గాఢే!

యతు లజగద్భ్రాంధ మాభిన్న మింః శ్రీ

వరుసః దమ్మలః గూర్భుగాఢు గాఢే!

దే! భగవం! యం లని సత్రుజాత మేష

ననువాదు రామ మాంతున్య గాఢే!

సే. పటకు సిరిశాంతు తమిః శ్రీండు పటిమ వేక

అందఱకి బంధుః డట గాన నితని యుద్ధి

మంతు శ్రీమంతు విక్రమ శంతు రూప

వంతు మన సంతవకు కాంతు వహి విధింతు.

౧.

సే. సరసాప్రి నాథును సంబంధ మూన్సి మా

వంశజాతు లుకెల్ల వస్త్ర సేంకు

వేస నా గుణాభిధి విజ్ఞాంబు గతిపి మా

తరము వారికి సిరుక్ తీరము సేయ

గతిమ నా సాహస్ర కర నమాగతిని మా

యూగానేక నమలు ముఖ్యముల సేయ

నలరు నా రామ మాంసాను బంధము సమా-

మాన సంబుల వేడక మానః జేయ

సే. నేరు పరి రెవ్వఁ డిందుల నేరు పఱు

కార్య మిసుకంబి వరులీతు గని ప్రకాశ

మనునూ బా త్తరు దేర్చు నట్ల నువు సేయ

భావి భవ నాత్మః దేవప్రః తా భావి భవలు.

౫౭

నం సరసుర సజ్జ భాననిధి సామా సమాన సమాన సద్గుణా

కరు కరుణార సాధిపతి కా సద్యశున సద్యశాతీ క్రియా

పరు పరుభి భగవతే తరుణు వాన్తరురుం జతురాస్సః బావన

శ్రుతిః బతికింబి పంపః దను భావ విధిజ్ఞాని రామ బావమున ౫౮

మ. తిస సంసజ్జన శంస నేయు లని రంభా! బంధుభావంబుఁ దె

ల్పను భావంబెఱుఁ గున్విదిం దె అట భావజ్ఞుల విధిజ్ఞుల క్రియా

శ్చను తి యిచ్చురఁ బంపః గార్హ షేమకటన సౌకర్యముం జేయఁ గా

గనరా మేలనరా హితంబె కానరా కల్పితా సంధా త్రై. ౫౯.

సే. తినిన నినిభ విక్ర మ్ము నట్టి మమ్ము

నరసి రసికాగ్రణి నిజాస్స నరసి భాత

మలరఁ నలరవవ మునఁ బత్ర నలర సమ్ము

లాటక షేమబకట గాని వేడకఁ గుటకరింప. 60.

కం. భావజ్ఞా! యం నుభావ విభా

భావాదుల ర సము స్థాయి భావముఁ గను న

భావన భావజ్ఞానము

భావమునుం దెలంకుటు బితభావము నే కున్. 61

కం. విధిదర్శిత కర్మదశా

విధి యెల్లను బాంకు నక్తి విధియుంపఁ గఁ బాత

విధింకురుగుడు గావున నే

విధి నే కార్యమున కేవే విధివి విధి జ్ఞా! 62

సీ. తాబడాల్త కాకపోకల దెట్ట తమి గాంబి
దర్శనమ్మన సమ్మతమ్మ నింబి
సరసవాదమున నచ్చుపుమోతమి ప్రహింబి
మరి మదంతము బహుమాన మేంబి
యల నీత్ర యుటనల నపవిద్యుత గణింబి
సంజ్ఞచే భావంబు సంక్రహింబి
నమ్మార్లమునను నక్షత్రరీతి గుణింబి
యదిక మల్పముగాగ మరణ మూర్తి
కాయబారంబు తగ నంత కాయబార
మలంబు నేయక యాకాశుడెయి నుభయ-
కులము పెంగల్వకాలనట్లు మేలంబు గనుడి
మంత్రులార! సుధి సౌరమంత్రులార!

కం. తామరతంపర వారును
మేమును మీ సంఘటింబి మిత్రత్వమునన
ప్రేమహిమ పెలంబు చేయుం-
దోమికదో నోవిధిల్ల! తెనాభావల్ల!

కం. తిని యనిపిన దినంబునంకా
వనత ప్రణాత ప్రదీపాభరణిం బ్రజ్ఞా
భను లని యను లని జను లన
మన మలరగ మేము దరత మార్గస్థులమే.

63.

64

65

సీ. ఎంతకై యెంతకై యెంతల నిలకద చెడి
బాడైన మాడైన వలకు బాసి
పైసంబుపైసంబు పాసంబునకు న్నొచ్చి
నెట్టుగానెట్టుగా నెట్టుగానొచ్చి
చల్లగావల్లగానెట్లు నీతటి నిల్చి
కన మనోంబున మలంగక తెరల్చి
యెరుదవు తెరువవు దెలుగ తెన్నుగ పోడి
రేలుదాసె యెదాళింబ నీడి

సీ. తరుల నిరుల పుకుత రుకుత దరిసి తెరసి
దొన మసదొనమున బాటి తిరిగి యురిగి
మరిగి వచ్చితిమయ్య ఇలామానినీత్ర-
కటకతత రత్న కటక! మీ కటకమునకు.

66.

కం. వియెడలగలగక సరసల
కాబుడ వరు నిన్ను గాంబు రహి మాంబుగలన
కాయంబుల భాగ్యము పొ
కా యెంబడకంటె! మెచ్చరా! యెవరైనన.

67

సీ. యునశాశ్వ! మీచచ్చ కథతెన్న మాంబుల్లు
నెచ్చి నటించుటల్లెగ్గె గాడి!
నద్యు! నేత్రజ్ఞ చచ్చించు మామనా
జాతాల్లె యొక్కంత కాగి గాడి!
సన్నిత్ర! నీవక్ర సందర్శనమున మా
చీదనకాని యూర్జిల్లు గాడి!

మధ్యే వ్యసానం దివ్యమగ్రానానన మా
కనమగ్ర వ్యక్తి సామంతకాంక్ష

శి.

సకమ విశవాత్మ సత్య భావాల విభవ
భవన్ నిమగ్న మాకాతలాపమును పు
రత్రమం బనువ . . . తమృదృప్తియును స
దాతి దుర్బలతయు వీడుటకుదే! నేడు.

68

మ. తమిళాధా సమతా ప్రసన్న మృదుతా క్షవన్ క్తి మాధుర్య వా
క్యముదారాత్మ గుణాల గణామలకతేమింబూ స మాధుర్యగతే
దమవ్యక్తాంత మనంతరాయముగ నంతదెల్పు నన్నేటి సం
ప్రయభావాన్యతి నాలకింపు పులకల్ ప్రసాత్మ జిత్రంబుననె. 69.

మ. ఘనభాగ్యంబులె వింత శ్రీలసుమతింగా వినియోదిన్మి ధూత
గమటల్ దివ్యమణి సుధామలరుచుల్ నా గాంధువెంతమృవ
ర్జనగంబుండుట కల్పవల్లకయె పోల్చా కంతరంగాప్తి గ్ర
కృత నామూలధనంబు లబ్బుటవలన గాయాసరుల చెరుటల్. 70.

మ. తిలపల్లవస్థు తపోవిశేష పులమిట్లా సక్తికన్యై సుతై
నటవందింబు యయానతంబు యువవస్యంబొట నాభాగ్యముల్
దలమే! యెన్న నభండమండలధరా క్షవన్ క్తి విరామేటగా
దులఁదూ గంబుల దింపనదే! యసుమసంతోషేక్షతో విరాగానన. 71

మ. వరమతి మీరొకటంబు గలవంగమ రాజసవృత్తి మింబుతిన
సకసత విరాకతములనె సంకుడు జంప్రహితానుభవై

యరుగుడు విరాక్యతంబు యువస్మై కుతుకంజీరులెవె గానమీ
కరణు దుహ ప్రతాపులకు నర్థమే! కాదే! సుఖంపు బాధికల్ 137

మ. ఉరుతరకార్యసిద్ధి నలుగ్గల్గవమాం బవమళంబానన్ది జ్ఞా
వకుమితమేంబు యుద్ధిత నవప్రమదాకతనాపుమీదు బా
యలి పొగడనె బుధాత్మ నకు దాక్ష మమద్వరుపట్టకై తనున
మోగురి! రామరామ! తరమా! నరమాత్రున కేమకుత్సయుల్. 138.

క. తెదిగంటి కలవకంటుల
తెదిగంటుల జాలగంటి తియ్యని నునుపా
తెదిగంటి నేలు సుఖమే
త్రైదిగంటిని నేడుకరుణ దృతి నాదరణనె. 139.

శి. పాంచాలవృక్షుడు దా బాంచాల నకుడనె
గుల కాపముట వేడి కాసరసేల!
విప్రమగత నా విప్రమగతనె
నిదేషేరుపెంపు బాహింపనెల!
కృతవీర్యజ్ఞాతి దా కృతవీర్యజ్ఞాతినె
పెంపుభవాన్యవము వేర్పాటుతెల!
బవమళద్ర కరుడు దా కలుదమళద్ర కరుడనె
కలమిట్లె బలమి తారాగణతెల!

శి.

వర్ణమానప్రభాపూర్ణ వసతి మనకు
గానమాకు సుఖంధంబు గాన సంశ-
శి. వర్ణమానప్రభాపూర్ణ వసతి దనకు

యందును నుదయమై, దను విని గుణంబువలన 140.

.. బాగుచు వచ్చెన బంధము..

ఉ. ఎన్నఁడు వేడు బాగుచు నుదయమై, దను విని గుణంబువలన
ఎన్నఁడు వేడు దాదనిల బెన్నఁడు లగు ముని న్నయింబుట
ఎన్నఁడు వేడు కన్ను నుట బెన్నఁడు నోడమి, గారి యెరుట
ఎన్నఁడు వేడు ప్రేమ గను బెన్నఁడు పలకఁగ వినియెన గదా 141

కం. తమకంబు గ్రమ్మిన పంపు
దమకంబుదయింబు టరసి తగ నామను 142
తమకంబు నాత్మ శతరత
తమకంబుదిధిర, నెలపు దయ నెయ్యు, తనన.

కం. జనకున కత్న నుకంపా
జనకున కేటి, గించి యుతని సమ్మతి వారిన్
ఘనమున ముప్పున మూర్తి
గన మను వానరించి యిది సుగంధాంబరముల్. 143

గీ. అధికబాగుట వచ్చి ను లక్యత పుండ-
రేకముట శత్రు శత్రుట నూర్చి కట కంక-
శాస్త్రవేదము లానఁగొన్న నా ఘనముండు
సరసూత్ర తగు బాగు కుత్సవ మెలర్చు. 144

గీ. బావ హేమికులను ననుభావవిదుల
వారివేంబడి గాఁ జనువారి, ఇతి స

సత్యమంతాదులను బాల సత్యంబు
యూజు ముఖ్యుల, దశ అపే నాబు (వదన)

145

వ. బ్రహ్మ తనిచేత ననుభావమై యూజు వజ్ర విధి బులు
బావ హేమికుల ననుభవ విసంకరాపరాధముల
తరల మోడలంబు. 146

కా. పాయన రిని నవాబు నవ్వు జలము స్థూలామ్ర పక్షిం దగుల్
పాయంబు ను ద్విరేఖ నాతక పిక పోడిన దగన వలన
ప్రేయోహేతు పునః పునర్ముఖుల నా శ్రీ మంత బ్రహ్మంబునా
నాదాత్మంబుల నూడఁగించి చని రంతం దాటి యువ్వు టికిన్. 147

కం. తన నాతంబు పరీక్షి
జ్ఞనపతి యాత్మ మిగుల సమ్మదము గడల్
కాన నామని, గని విసయతి
విన నా మది వలతు నవత విధి మెట్టు లనన్. 148

.. పుష్ప శాంతాబంధ ముహు ప్రసక్త..
శ్రీమన్నామత్రమ సుభాగ్నిత హిత వితత్యోమ దేమ త్రమస్త
క్యా మర్త్య మర్త్య మత్సవ్యంబు జయ దయగా వరక స్ఫురణ్ణ
శ్రీమారామా సమాజాత్రిమ సుమహిమ సంకతా తన తలా
సోమన్యా మందమగ్న స్వపన వనివరా శ్వాస దాసప్ర సన్న

... సద్గుణము..

ఇది శ్రీ మద్వేంకటేశ్వర వరప్రసాద పాత్ర చాలా శుభలా
యిన సూత్ర పవిత్ర వీర కాఘవ పాత్ర వేంకటాచలపుత్ర
చిత్ర విచిత్ర కవితాభాసిత నానావిధావధాన లాఘవ శ్రీ
చందలపల్లి వీర కాఘవ కవి ప్రణీతంబైన మధురవాణి
విలాసం బను మహాప్రబంధంబునందుఁ బఠున్దాకన్ద సము॥

.. పంచమా శ్లో సము॥

40. శ్రీ మద్వేంకటేశ్వర
కృష్ణాదు కృష్ణాదు కృష్ణాదు కటి సేమంబునా
జ్ఞానా శ్లోమా శ్లోమా
శ్రీమద్రాధనామ శ్లోమా శ్లోమా శ్లోమా

శ్లో. 1. అవధంబునను నున్నెయ్యాసి కుండు
నేతి పరీక్ష్య స్మరణీయ్య స్మరణీం గుణియ
యోదరంబున బలక నయ్యున్న రతి
రాక తడవునె మది నిల్పురాక తమిని.

శ్లో. 2. ధీవరులవై ఖమి(లు) శ్రీమృతి క్రమర రాక నిల్చి
పోవఁగ వారి లాగుతు ననఁ బాంలమి నిల్చిలు ద్రాకి మాని
రేకు విధిఁ దద్గుణాప్రకృతు లెట్లయి జాలము చక్ర మూపెనా
కేవల మప్రయోగమునఁ గేల్చి లాల్చుటకెంతయోర్చిని! 3.

శ్లో. 1. కురునాథిజాలమెల్ల నెమ్మది నిండ
మేలైన శకునంబు లేల అనెచె!
యో నాయమున కళ్ళపై పట్టు సేయంగ
ధీవరు లటకు నేతొరనేల!
వచ్చు ధీవరు లెన్నఁబడి శవాపి తరేతి
నంజు జాక్రిని గూర్చు మనఁగ నేల!
యో కూర్చు మను నంబు జాక్రి పై దెకల నా
మానసాతర మింపు మాన నేల!

శ్లో. 2. యజ్ఞురముగాన యిట్టి గుణాళి బలము
శకున బలమును సుమనః ప్రశస్తి బలము
నంబు జాక్రి విభా బలం బంత దెలయు
నతని నతను భజంతు ననన్య మతిని.

శ్లో. 3. ఆవిదానలనన యంబునం బాడువేళ
చూపువేతొకరేతిఁ బూచె నాకా!
యో కళ్ళపై పదావతంసము మున్నె
తలపు వేతొకరేతిఁ దలచె నాకా!
యంతు జయన యాయ తెవ దా నంతలా
మదిని వేతొకరేతిఁ బూచె నాకా!
యో మాయలాడి మంత్రావేశము నేమి
పలుకు వేతొకరేతిఁ బలక నాకా!

శ్లో. 4. తేక మరువేళ వగల గల్పంబు మరుని
మిత్ర యై దంబా యనుచుఁ గ్రమ్మినయవశ

నాత్మ శీర్షింబు దానింబు నలమ గాంబుఁ
బులవరింబుఁ దపింబు భూపాలఁ డపుడు.

5.

ఉ శ్రీలనెసంగితి నీ ధరణిఁ జేకొనియెంతి నీక దుర్లభమున్
తీలనెలంగఁ జెట్టి తెడలంబు తి మూలధనంబుగాని యీ
జాతక నీసులన్ జొరదము వలకఁ గలింజెయిఁ జేర్చుఁ జున్నవ
లేల ప్రహింప నీది తులకింపఁ గ నాకగ డొ నాకానియనన్. 6.

సీ. షలకంబుచేఁ బూని ప్రతిమల దిద్దఁడు
పొంబాతకామితప్రతిభ గనియె
వింత నత్తరు మాచ్చు వింత చూపఁ గఁ జూఁడు
నాత్రరేఖాభూతి నెలపు (మిగిలె) గనియె
ప్రియల నమత్రియా శ్రీలక్ష్మణంబుఁడు
మధుర వాణప్రియ విధులు గనియె
కడలేని భావంతి నిలకడలేని తమిగాంబు

సీ. వర్ణమా నస్థితి వలన గనియె
నేమి కృతి! యేమి వికృతి! యేమి ప్రకృతి!
యేమి యాకృతి! యని ఇను తెన్న నృపతి
మార తీక్షణంబు తుదమొదలే మాని యెనయ
మార తీక్షణంబు తుదమొదలే మాని యెనయ. 7

వ. బ్రహ్మదంబున. కం॥ భూవభవ శోభన్, తున్నెడ
భూవభవ స్ఫుర దిప్పు ప్రభావ భవన స
ద్భావ భవ ప్రకాశుల ప్రతి
భూవ భవ స్వయంబి వస్తు రరిన మంత్రుల్. 8.

కం. తరుదెంచ నారలఁ గని
యరుదెంచ నయంబు తానె నాత్మ బోధన్
మరిక వేడుక నటఁ జా...
మరిక కడఁ దెల్పుఁ దాడఁ గి రంతయుఁ బతితాన్. 9.

ఉ వారమనంబు నిలకడ వారస మంబు తేర్చి జ్ఞాతుల
వారకు భానుకూలతయు వారర సస్పృశైక తలపన్
వారమృదూక్తి తలంబును వార ఘనావృత తేన్య శక్యమే
వారికి నీదు వాపొనికి వర్తనకుండ గు నెన్ని యంగులన్. 10

ఉ. ఓహో శాశ్వ! యేమి చన నీ హరిసా హరి సంప్రదంబున్
మో! హరిసాక్తి దెల్పుఁ దరదో! హరిమయిల్లె కై నయ దిదబున్
మోహరిలంగ బారినిబిమో! హరినాక్తి తలంపు లేకది
జ్ఞోహరు తెట్టులంబు మదిమోహరిరంస నటంప వేడఁ గన్. 11

కం. భావజ్ఞుఁడు దెల్పు మాన్
భావంబు విధిజ్ఞు వలన వలన గు విధమున్
జానిన పతి యలకెను విధి
తావిని మధుకరముఁ జూతఁ దద్దంబు వేడఁ గన్. 12

మ. బుధు లాగా కను గాంతిరా య తని నా భూమి యుద్ధుఁడన్ సత్కృపా
విధి మోదిన్య ప మాలకింపుచు మదిన్వేదన కులం గాంచెనా
ప్రతిభాన్య ప్రతాని సాధనల సంభావించెనా మమ్మనా
విధమెల్లన్వివరింబ విన్యపము గావించెం దలంచెం గదా. 13

వ. అది నలువినయోక్తకుంబుల ముద్యుఁ డాఁడ. 14
కం. ఓబాద! దింకొక రాత్రు
యెఱావముగాఁగ వింయన్ ముఖయత్తులకున్
నాబావమొదై నెలఁగి యు-
నాబావనఁయింతకంటె శుభమెయ్యన్ దిలకన్ 15

కం. నాబావము రంజితె న్న
ల్లాబావయనం దనూబ నతనికి జలకు
జ్యోబావ తాకునకు నవి-
నాబావప్రమ నిత్రు ననుఁ బ్రబుమెచ్చన్. 16

సీ. ప్రభునిండుక్రి ననంతప్రభావలక్ష్మ
వేడ్కణమొనర్చు వచ్చునా యిటుఁ గాన
ప్రభునిండుక్రి ననంతప్రభావలక్ష్మ
వేడ్కణమొనర్చు టది దింకొక విహితమనుచు 17

కం. దైవజ్ఞుల ననితరపర
దైవజ్ఞులఁ జేరి చేరి తనువేడుకతోన్
భావజ్ఞుల విూరలు ప్రతి
భావజ్ఞుల లక్ష్మ మొకటి పరికింపుఁ దనన్. 18

సీ. కలతపంబాగుల నతి కరస్థముచేసి
కునపానమొకటిచేఁ గాదవనెసి

కాభవప్రహవ్యత్రి కాకగా నిల్లంబ
వెన్నులన్ విషనాది నెఱిగింబ
చిత్ర బాదిప్రవతా స్థితి వింకదెమనర్చి
జాతిదానవములు చొఁచొఁచదేర్చి
స్వామిసంకతిరీతి శ్రావన్ద్యష్టిఁ దలంబ
భావంబు శుభనప్రేప్తి గాంబ
సీ. ప్రముఖవేక్తితచంద్ర తారకలబలము
నలగి చెన్నాండు నెఱి తానె కన్యెయతాట
కన్య కనుకూలమునుగా కన్యకీర్తి
నణితదితరణ లక్ష్మ విజ్ఞానెఱిగలది! 19

ఉ.సీ. అది నబలయెయ్యె నట నతియైరెంట
నది బలప్రభావ మరుడు గాన
దీప్తిఁ దెప్పఁదేలు ధృతిమాన్య కన్యయె
యొక్క మిదియె శుభముమాన్య మనిన. 20

కం. ఆలక్ష్మము హితమతి వ్యధ-
యాలక్ష్మముగాఁగ నధిపుఁ డాచునల నడిమె
లా అంబ వారి మిక్కిల
లా అంబ బహుకరింబ లక్షణయొక్కిన్. 21

కం. మము గారవింబ తప్రప్ర
మముగా శ్రావణకటక మణిభూషణముల
సముదారత నిడి నెఱుఁగా-
సముదార నెలండు శుభము నన్ని హితమునన్ 22

కం. మదివేడుక భూవళి నిం
 మదివే నిశ్చయమొనర్చి మదిలొక కల నె
 మ్మదివేగ వచ్చితిమి మే
 మదివేలని రూపములగ ననునయ మోసఁగన. 23.

మ. తినివాళ్ళు ద్వనికాళ్ళ వాళ్ళు పురులై య భూవహావాకుల
 ట్లనువాడం బనుమోడతం దెబవ భూపాస్ర సరుండంతయున
 దినితానుం నినితానురాగమున భూవిక్రేమ మూహింబు న
 యునన పొలిన్చి నుజ్జీరి పరెను సమోహస్యేమ సమోహాతన. 24

మ. ఘనులారా మిముఁజూచి తెండు సరసుల్ కైటబ్బిరాళ్ళాతలేం
 ద్రునిజారంబు వహింపఁ బులకతోర కన్న నా స తాపాంశవే
 లనువయ్యెంగద! బంధుజాతులు ముదం బాసెం గదా యుండటం
 దనులై తెయిప్పిరె! మీకుఁ గరెఁగద! న తారంబు లవ్బొరగన. 25

మ. నిజమా తెలిసిని నికరమా కరపుట ల్గని ట్లొ పర్యేంబుటల్
 యు
 రుబువాకాశ్యము రూఢమా చెరియి యారే వివాహంబుమే
 ల్పజయంబొగద! సర్వము న్మనకికన్వే గంచెటింగింపుఁదే
 ప్రజకెల్లనే శుభకాశ్యయత్నమని తత్రాఢంబులై రందటన్. 26.

వ తంత
 2. పొదిగిళ్ళనంటుల పొదిగిళ్ళు గావించి
 తాగెరదామ్మల వేడఁ దాగెరింబు

చేరువిళ్ళను సిరుత చేరువిళ్ళనుపించి
 తలపుశ్యంకారపు తలపునింబ
 తూరిమందిళ్లఁ గస్తూరి మందిటఁ గాట్టి
 గమలుముత్యముల రంగములుచెట్టి
 కప్పురం బిడి బాసు కప్పు రమనమొనర్చి
 నాకలద్దముల నిగ్గొడంగా

2. కాత్రుడంబుల నెల్ల కాత్రుడంబు యుటించి
 వాడల వింత బహుడఁ జొసి
 తాపలనును గార తాపలన(బాన) బాసి
 పగడల బిరిపొందు పగఁగఁ జొసి
 వంచవందిళ్ళను పచ్చవందము గట్టి
 జగతి గట్టుల ముని జగతి గట్టి
 తిత్తరుచవికల తిత్తరుకానజొసి
 వింత మార్పుల చెలువింత బాసి

3. సకల సంభారసన్నాహ సమితి నిల్లు
 పట్టణ మలంకరింబు చూపట్టు జొసి
 విడిదిశ్యంకారముగను బుట్టిది దిసింబ
 జొరి దాటించె దిక్కలచేరితాల్చన్. 28

వ. తంత దత్రత్స పురంధ్రుల సైరంధ్రులై సేరంధ్ర శుభక్రియా-
 రంభ సంప్రమంబున

2. తను గొల్పఁ బరపులేదను మాడిర మూయక
 మొకురవాఁ తుండ్రాళ్ళు మొకురదాతు

వట్టివిద్యలకు లోని నిష్ఠు చూపెడుపెద్ద-

కడుపువాడ దావడ గడుపువాడు

వెలయు నష్టతతత విధి చూపు పసి గోవిందుడు

దాగ చూపాడంపుముల దాగ చూపాడు

బ్రహ్మ బ్రహ్మముదెల్పు పాపబుద్ధిదపు బ

తెలుగుగూడ తత్వమెరుగుగూడ

సి. యింతి యన విద్యు ముల నెల్ల నేపణంప

నిజ బంధు స్తంభ మనురే తి నేకదంత

విధిని బాపట్టు రవితేజు విద్యురాజు

వేడుక బాపట్టు నెమ్మది వేడుకలర.

30

చం. వలనగు పుష్ప మంజరుల బంగారు తేనెలు ముత్యపున్నురుల్
వెలయు పుసుంగు తావు తడ వేస్తలకుప్పలు పాతె రాంబాగా
గులు నగు నచ్చిలాసినలు కాట్టమునందట వట్టి ధాన్యముల్
సాలసి సుఖాలు పొడుచును సుంకులు నింబరి మింబరి రమ్మతన. 31

కం. దేవావ్యస మఖిల భూ

దేవావ్యసముగల జేసె ధృతి శ్రామముల

దేవతల గాత్ర తమకుల

దేవత నేకాత్మ బుధులు దేవన లాసగన.

32

సి. తనతండ్రి నుతియింబి రయాంతర్యమునల గల్గు

స్నేహంబు దేవుకుబు జేసె ననగ

వేడుకొంటాల్లంతి విరహ పోరాడిమ మెల్ల

పులమి పుష్పగల దలమోసి రనగ

నా మహాత్మవమున కానందరసవాల్లి

నింబ మై నాల్లలాడింబి రనగ

దన మనారథ సిద్ధి తెలుసరుట కనురాగ

మొదటి మై నింతార బాదివి రనగ.

సి. బంక బాక్సికి జెలులు సంపది నానె

యంతి గంధపు టటుకల యలది తెట

నేట నాల్గొ బలుగు వచ్చియుట గట్టి

ప్రొద్ది శృంగార మొనరింప బూని రప్పడు.

33

మ. ముదితక వేడుక నవ్వుధాటి నుడుట న్ను తప్ప లవేర్చుక్క బా
ట్టదు మం గుంతలకాతి చెంది తగు నయ్యా స్సోదు తానెళికిన
గదియన్ రావీణి వచ్చి యందు ద్విజ సంధుం బునిగ తానుంజెలుక
గుది నాం జేకటి యింట నిల్చి రన సిగ్గున 34

చం. వనితకు నెచ్చెలుక సిగసు శేకడి బిల్లు చేర్చినం
గననగు వేణికా తమముకైవడి బెంపెన నాన్మ మంబ్రా
డ్పున నవుగదె! తామసుల పొదు బలుదారు వేన్ దాగు పా
రిని వేసుగా కళంక మడలింబు గణి యని తెలుపదే కణి 35

మ. తిలవేణి పుణివడ్డ తి గ్రహణ ముల్ల బంక రెండా తెండ్
గలుగం బూనియె శ్రునింబి వేటలం శ్రామంగల దత్తుకా
రబ ప్రేలందగు చంద్ర సూర్యులగతినే రాణింబు ముత్యలపం
జులకవూల్ నునుసెంపు బంపు లలరన బూపట్టె నయ్యిం తికిన. 36

కం. ముంగురు చురుతలు వేడుక
వంశం గట్టింపు చెక్కువలకు చుడ శ్రీ
లం గళ .

రంగగు చెల పూలు బాగద రవణము సతికిన్.

37

కం ఘన మగు గండద్వితయం
బను గజగంధముల నడుమ నతిముదమున ను
జ్జిన మొడి ముత్రం బున నా
పును ముక్కున ముత్రింకుంపు ముంగళ సతికిన్.

38

మ. రమణి కంఠమునం దనేకమణివరంబు ల్ చెలల్ చెప్పున
ప్రముఖ దంఢ నడింబు లందల ప్రతి భ్రాంతా కథం బుచ్చి లా
సముగా నాపు సహస్ర బాహులు చెల్లెన్ సంక్షేపము జేయుచు
సమరేతిం బెనగంగ నన్మి శరముల్ సంధించె గంతం వనన్. 39

నా. కాంతారత్నము బాహు దీప్తికి సరిం గావచ్చు పోరాడి యు
శ్రాంతప్రస్థితి తమి ల్గనయి యుటన్ సోదామిసే వల్లులా
ద్యంతస్థానములందు బూడిక కానెనా యుట్టాన్మికిం బాల్చె న
య్యంతాత్ దంఢ నడింబులుం గడిచుముల్ మోలాగతిం బూన్చినన్. 40

చం. చెలవపుమొచ్చు పచ్చరవచుల వజ్రా బురు గజ్జితసుగం
చులజిగి యందెలుం బసిడి బాక్రపు జర్రము బల్ల లంఘ్రులన్
వెలది ధరింప నాపు వెడలిల్ల నెల్ల తడయ వాహనా
దుల బెడివట్టు క్రిందు పడఁద్రాకిన నావిభువేలు మేలునన్. 41

మ. పదివేళ్లం గలసాము నొళ్లజరి కప్పట్టం దగుం బల్లె
న్నిదిటం జెప్పును నయ్యనుండు గదియం దేజుంబు గల్లంచుమం
చదనం బుచ్చర మధ్య పోదముల డాయం బూను బుచ్చంబు బ
ర్వణిబుచ్చెన్నిది నాగల బాదముల నారల్ చెందు బెంపొదగన్ 42

శ్రీతివలటు లమ్మ మోక్యతి నలరలజేయ
మధురవాణి కలంకారవిధులు దనియె
నవని నెందు మోక్యతి నలరల జేయ
మధురవాణి కలంకారవిధులు దనవి.

43

కం. సకలాభరణములు విలా-
స కలాభరణముగ ధరింపు ని యుట నా
యకలాభరక్తి గముదా
రన్య కలాభరణం సతి గొరి నాకాధిపన్.

44

శ్రీ. మహిభ్యత్తుతను గాని మాతంగి నే గాను
కన్యవారికి పగల్ గ... వనియకు
నాచి నా గాని నే గాళిని గాను నా
ప్రియు నట్లాం నే కరింపనియకు
మాత్య నా గాని కా త్తాయని గాను నా
విభునికి విష్ణుమైన విధము నియకు
సతి నాదు గాని నే జంఠిని గాను నా
తాడునేతల గల్గు దాప నియకు.

45

కం. ఆగటంచు మేటవేటా
స్త్రగు పొగ ధరింప నాట్టె నవసేవతి యా
జగతి భరమున కేహం
తగు నితః తన పొగడు టుత మని తెల్పుగతిన్ 52

మ. పతిపాలవమ్మన ముత్రియంపు శిబికా బంధంబు శాశిల్ల శోసా
మనత సేలగ్న మను గ్రహంబగుట నత్నంబంచు దృష్టాంతము
స్మృతిఁ జూపందగు శాశిపాతిరుబు తన్మత్త్ర సంఘంబు శు
భ్రుత దృగ్గోచరభావమేందానయ నా శమ్భోదయ పోల్కిమన్ 53.

మ. గమకంజో హురుముంబ ముత్రియంపు చాకట్లాంటులు ధారుణి
రమణి వల్లభుల డండరింప నాతిష్టై రంజిల్ల సందేశపూ
ర్ణములై ప్రేమసింఁబంప ద్విత్రిక చతుర్థ క్షంబుల... మంత్రములై...?
త్రములై వేసులనిండి పికటతల చెంత నిల్చు చండంబునన్. 54

కం. మణిహారము లాభావర
ఫణిహారం డెద ధరింపఁ బరచె సుధేంద్రుల్
ప్రణుతింఁచు తనదు నిర్మల
గుణరత్నాకర సమాఖ్యకు నిధానము నాన్ 55

మ. కడిమింగెల్ల సహస్రభాను నెదుటం నైకాన్య యీశ్వక్తికి
యతియకాలం బనఁ నాంబ నాగదము లాపొబా ములుదట్లు నీ
ల్పతి మిత్రస్థితిఁ జిత్రభానులగుటంజై ధాసర త్వంబు తే
ర్చడఁగి లాగన్యఁ దదంశులై కడియముల్ వజ్రాప్తి యన్ త్రనికిన్. 56.

కం. నరనాథ వరేరంభము
వరియించు ధరిత్రి చుట్టు వలంకూర్చియ నా
బరఁగు కటి వృత్త మణిగణ
విరఁత రకనా గుణంబు విభూతం ధరింపన్ 57

కం. ఈ తల నిజాకృతి నా
నా లంకృతు లామ సుకృతి నాంకు కవృత్తిన్
లాటత సువర్ణవేదిని
వోళఁ జతుర్థ ప్రపీఠికాకితుఁ జేయున్. 58

మ. తిమరన్ వత్తాక్రికరంగవల్ల విరళం బొటన్ శుభిష్టాప్తి పూ
ర్ణము మాస్త్రోష్ట్రయమున జత్యు కఠిత దంతస్తంభముం బ్రాత్రుట
ప్రమదాప్తి ప్రభవంబులై స్వరభ కుంభస్థానమోనా శుభ
క్రమజ్ఞేవాహిక వేదిఁ బాల్చె విభూతం గల్ఫణ వీరస్థలన్. 59

ఉ. తింతటఁ గాంత కాంతకర కాంతరహిత నిరంతరాంబువృత్
వింతగ నువ్విరింప వలవిక్రమకాల తదంఘ్రియంగ్మ మ
త్వంతము భక్తితాగఁ గడిగెఁ దజ్జల నివన్దురే ప్రసక్తి మ
త్వంతతి సుద్ధవిల్ప గుణ సాగరు బస్యతిఁ గామార న్నతిన్. 60.

ఉ. తగురపువేడఁ గన్నకను యీ కానివచ్చి దీవనారతుల్
పొరులు మంగళా... శుభప్రతులన్ ధవళంపు పొటలన్
చేరుట తమ్మటంబు లతిభేమ చతుర్విధ వాద్యయోగముల్
యీ శుభానంద నిర్మడలఁ బుల్క సతుల్ విరిజ్రాబువల్లఁ గన్. 61

కం. తెలుపట్టు సతలవపుడు
దారవట్టికి తెలువవెలుపు దావెను కంటే!
తెలుపట్టిన బట్టలపై
యెరుర బట్టె రవ్వించు మాడ నాకుపైన గతిన్ 62

మ. సుముమాత్యం బిదియన్ పురాహిత వచ సుబ్బుర్తి స్వధూ వచ్చుటన్
దమరన్యన్వ నిశిక్య తేర గుడములే దాపించుటావ్వయ్యేనే
రమణుండే సతి నాధనం బూరులకున్ రాదంచు దారాండుకులే
అమవేళ్లండుద లక్క ముద్దరలు సంధానించు వందంబునన్. 63

కం. పోరులు స్వనామ గీత్రా
బూరణ పూర్వకమునాగఁ బాదువఁగను అదా
దారిక నరకార్జవ నం
తారికగా భార వాసె దా త్పర్చుచుతిన్. 64

అ.వె. తిలముప్రేమఁ జేరికి నతఁడు నచ్చితితాహి
తాళి తాళి తాళి తాళి బాట్టు
గట్టె నేళివేళి గదియమం చెదఁగంతు
వెందు బిరివి బాట్టు పట్టె ననఁగ. 65

ఉ. అంగన కాబుపై నృపతి యంగనపై నిడు ముత్రియంపుఁ బూ
లంగములందు నిండుటారై యవిరెంకమునందు ముందుమై
నంగుగ నింపులా నిమిది యాప్రమదోభధ మానునంత న
శ్యాంగములందు మేల్కరుకు నంగజ వజ్రపుముట్టులా యునన్. 66

సీ. ననయనక జేర్చె నాణమువేరనుచుఁ బ్రందు-
గాఁ ద్రాకుర నతి సన్నెకట్లు ద్రాకి
యల శునిత్వమువెంట నంటినా వమ్మొత్తు
దక్షిణానతివే బ్రదక్షిణించి
మైత్రి నిదానించు మాడికి నెమ్మది నాత్మ -

కాంతతాఁ బదసత్త్వకంబు నడచి
యూనుకూల్యభూదయంబు ద్రువంబు మా
కను తెల ద్రువవిలాకన మొనర్చి
వృత్తి శూన్యంబు నల్పపువెలిపు నిండుక
ధవ్రనిజతఁ బాంకుమి శుజ్జైక దర్శనంబు
నొసఁగు మాకను భాతి శ్రుతున్కరేతి
దంపతు లరుంధతినె గాని తగ భజించి. 67

మ. నలసాక్షులే ముఖ సోమలంబముల గంధర్వధ్వనిండాడివి
ప్రే? బడిపొచ్చినె మంగళాశ్చు అడ నాప్పినే సోమ గంధర్వ వ
మ్మొలనే మువ్వరుదేవతలే మ్రింకుద శ్రుతున్కరి న్నివాళించి తా
యన్త నారాజున కప్పగించి వరమియ్యన్ జేరినాగా! యునన్. 68

కం. చదరునను కట్టు నడువడిఁ
బిదివింఱిరి సరసులెల్ల చతురత మొలియన్
చదరునను కట్టు నడువడిఁ
బిదివింఱుట సరసులకును చతురత గాదే! 69

కం. మరణము లానగం జారు వి -
 మరణములకు వెంకటేశ్వరులు గజాలక్ష్మి
 కృతకామము లఖిల విపత్తుల
 మరణము లగు వస్తు లతని కతి సంప్రతిన.

70

మ. కృతకామము నుదారకుండల సుమత్యక్షాంతం జూరజూ
 శ్చితచాళన జితకామరూపిణి నవిచ్ఛిన్నప్రకాశి న్మహా
 కృతకామజ వదం దనూని డి న్మహా దేశముల గాన్మి ద
 కృతనిచ్చిన మరణమున్నదాతకు దదంగపాత్రయవిగాజెల్లదే.

71

కం. కైలధికాకృతవేద్య న్య
 పాటకకు దదాప్తుతైన బాధవ్యులకు న
 బూతక బాలనకాక ని -
 బూతక నపు డాప్తుగించి రక్కతిప్రట్టన.

72

కం. పాటక పింఠిమి విగా
 పాటక పింఠిమి యింక బుద్ధాపావము లని యీ
 బాల స్మనుప్రతి శేషం
 బాల స్మనునను విగాదే భారము మంజీ!

73

సీ. తామసపదకుడి తగ కాకపోకల
 నలరింపుదురు గాని యబ్బపాణి
 నేడబాయనియకుడి యినువచ్చపాతంబు
 సరవి బ్రాతురు గాని చక్రకలిని

వగలు బాటకుడి కృపం బ్రాండు పాటున
 జవిచావుదురు గాని చంద్రముఖిని
 గాసి నేండుకుడి సుఖస్థితి విగావారి

సీ.

జ్రామం గాల్పుదురు గాని కనద వేణి
 నల్లయిన మిమ్ము సర సురౌ సంక్రమిగాడు
 చెలమిదంటకు జల్లని తెలవి విగాకు
 గల్ల విగారెంతా వాగిని గాతురనుచు
 నధిప్త డక్కన నందతి కప్పగించె.

74

మ.

కం.

తం. విందు లమర్చి మేలు న
 విం దులఁదూగించి మధుర విశదాన్యము శీ
 విందుల రమ్మని వేనుల
 విందులగా జడరు వతికి వియ్యపు బ్రాతక.

75

76

కం.

తము బల్ల వివాహము సా
 తముగా గని నృపతి యనువ దరల చనివే
 తమ తమ నెలవల్లకై యు -
 త్రమ తమమో నాథులనే పితమతమ రరుగన.

77

చం.

తలముగతిన వివాహము సమస్తత నిష్పథి నాచరించు
 రున్దలకు ననేకవస్త్రములు రాక్కము అచ్చ బహూకరించి వి
 చ్చలదితి వియ్యపునే యనుల సస్మణిభూషణ వస్తు బాహునా
 దుల దులఁదూగ జేసె విశతుల దగ నందతి నాదరింపుమన.

78

సీ. పేలది పడినవా మూత్రప్రవేశమంగ-

భాగ్య సామగ్రి సర్వంబు ననువృ పతితి

అన్యవాయి నయకరస్యః జ్ఞాతః (దేసి) దివితి

సదయంతై పరై విక్రమకాల విభుతౌ.

79

కం. ఓకామ్మ! నేకు మిక్కిలి

యూకులపాటేల! మంచి యత్తిల్లు యుసం

జై కత్తె సింక నిన్నను

మాకుల జాతులకు నెల్ల మది యలరెఁ గదా!

80

సీ. పోనఁ మామను చతుర్బుజతఁ బూజింపుమీ

యసుగుణాశ్రే నత్ర కణాని నడువృ

పేరిమిటి నెన్నిదిఁ జెన్నిదిగా నెంచు

పలుమాకు మరది యే మెలఁగి తిరుగు ?

మోసఁగంగ వదినెయిం దేవోగ పాతవ్యంబు

మిత్రులఁ గను మిను మిక్కిలి గను

అలఁగి కౌడల నభరతి నలరించు

మతిథుల దేవతలట్లు గాను

సీ. మన్నివసుల వికారద యనఁగఁ జెలఁగు

పేలఁదులకు మేలుబంతినా పేలయవమ్మ!

రెంవరుఁ గారు పదార్థంబు తియవమ్మ!

మలసి యుక్కర ప్తఁబూని మధురవాణి!

81

వ. తిని యనేక ప్రకారంబుల బుద్ధు లుపన్నసింపి మంచిమాట

సంస్కృతంబునను బుద్ధునింబి ప్రయాణంబు నేయింప నని

చెప్పిన విని తదనంతరవృత్తాంతంబు చెప్పు మనుటయు

82

R. 2607

కం. తిక్కయ రక్కదక్క వి

దేక్కణ రూప్యేక్క బహు క్షణ కర సం

పాక్షణ కారయక్షణిక

టాక్క జగత్తుక్క వేంకట నాథస్య!

83.

॥ భుజంగ ప్రయాతము ॥

భవాజాతి భామా! భవానేత్య నామా!

భవావద్విరామా! భవశ్యా బిరామా!

భవాల్లాంగ భామా! భవాభావభూమా!

భవతీర్తి సోమా!

— గద్యము:—

ఇది శ్రీమద్వేంకటేశ్వర వరప్రసాదపాత్ర చరిత్రాశ్చలాయన
సూత్ర పవిత్ర వేరరాధువశోత్ర వేంకటార్చ పుత్ర • చిత్ర
విచిత్ర కవితాభిసేత నానావిధావధాన లాఘవ శ్రీ శంతలపల్లి
వేరరాధువ కవి ప్రణీతంబైన మధురవాణి విలాసం బను
మహాప్రబంధంబునందుఁ బంచమాశ్వాసము.

(అనంతరము)

P.T.O.

10 దీనికి మాత్రకంయగు కారితప్ప, బ్రతింయతి
శిథిలమైనది. తప్పులు మెండు. ప్రత్యంతరముగా
సరియైనదిగా నని చక్కఁబడదు.

Copied by
T. Sreedhara Murthy,
Telugu Pandit,
19-11-66.

తెలుగు భాషా శాస్త్రమును గురించినది
అనుబంధముగా ప్ర. తెలుగు భాషా శాస్త్రమును గురించినది
అనుబంధముగా ప్ర. తెలుగు భాషా శాస్త్రమును గురించినది

R. 2607

B. 799